

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

8'inci Birleşim
18 Ekim 2022 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.-GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.-GELEN KÂĞITLAR

III.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR

1.-Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, Bartın ilinin Amasra ilçesindeki felaket münasebetiyle Divan olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi ailesi adına, vefat eden madencilere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve ailelerine de sabırcemil temenni ettiğine ilişkin konuşması

2.-Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, yanlış kadercilik anlayışına ilişkin konuşması

IV.-GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A)Hükümetin Gündem Dışı Açıklamaları

1.-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Ankara Milletvekili Sadir Durmaz, HDP Grubu adına İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği, CHP Grubu adına Manisa Milletvekili Özgür Özel, AK PARTİ Grubu adına Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve şahsı adına İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın aynı konudaki konuşmaları

B) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, Balıkesir'de gerçekleştirilen yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.-Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu'nun, Manisalı çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.-İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoglu'nun, açıklanan sosyal konut projelerine ilişkin gündem dışı konuşması

V.-AÇIKLAMALAR

1.-Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.-Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.-Siirt Milletvekili Meral Danış Beştas'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.-Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

6.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

7.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, 1-31 Ekim Meme Kanseri Bilinçlendirme ve Farkındalık Ayı'na ilişkin açıklaması

8.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ilişkin açıklaması

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 16 Ekim Dünya Gıda Günü'ne ilişkin açıklaması

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki çiftçilerin ve hayvancılıkla uğraşanların sorunlarına, Ilıcak Deresi'ne, bölge köylerdeki cep telefonu ve internet problemine ilişkin açıklaması

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki zeytin üreticilerinin zorda olduğuna ilişkin açıklaması

13.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve Başbağlar katliamına ilişkin açıklaması

14.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakan Yardımcısı Halil Eldemir'in verdiği cevaba ilişkin açıklaması

15.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Reşadiye köyündeki arazi toplulaştırma işlemlerine ilişkin açıklaması

16.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Sağlık Bakanlığının serbest çalışan hekimlerle ilgili yayımladığı yönetmeliğe ilişkin açıklaması

17.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

- 18.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması
- 19.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, TRT'de yayınlanan "Teşkilat" isimli diziye ilişkin açıklaması
- 20.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması
- 21.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması
- 22.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına, Azerbaycan'ın bağımsızlığının 31'inci yıl dönümüne, Özdemir Bayraktar'ın vefatının seneidevriyesine ve Nuri Pakdil'in ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 23.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Kaz Dağları'ndaki madencilik faaliyetlerine ilişkin açıklaması
- 24.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, alt işveren olarak istihdam edilen işçilerin daimî kadro beklentilerine ilişkin açıklaması
- 25.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve Mut ilçesindeki zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 26.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 17 Ekim Dünya Yoksullukla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması
- 27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Leyla Güven'e verilen cezaya, hasta mahpuslar meselesine ve haksız infaz yakmalara ilişkin açıklaması
- 28.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Adana'nın Saimbeyli ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 102'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması
- 30.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Espiye-Soğukpınar ile Avluca-Ericek arasında yer alan yola ilişkin açıklaması
- 31.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, Tekirdağ'ın yol sorununa ilişkin açıklaması

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşmaları nedeniyle konuşması
- 2.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın (3/2081) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Komisyonu Çek Cumhuriyeti Dönem Başkanlığı tarafından Çek Cumhuriyeti Parlamentosunun ev sahipliğinde 10-11 Ekim 2022 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan "Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim" konulu parlamentolar arası konferansa katılması Genel Kurulun 6 Ekim 2022 tarihli 4'üncü Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/2084)
- 2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2650 (2022) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/2081)
- 3.- TBMM Başkanlık Divanının İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın izinli sayılmasına ilişkin tezkeresi (3/2085)

B) Önergeler

- 1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, (2/1071) esas numaralı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/184)

VIII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önergileri

- 1.- Danışma Kurulunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesi ve 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

IX.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

- 1.- İzmir Milletvekili Atilla Sertel'in, doğal gaz, kömür ve elektrik desteği alan aile sayısına ilişkin sorusu ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık'ın cevabı (7/70910)
- 2.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, Zonguldak'ın Karadeniz Ereğli ilçesinde bulunan ve depreme dayanıklı olmadıkları gerekçesiyle kapatılan okullara,
 - Ankara Milletvekili Murat Emir'in, okul kantinlerinin denetimine ve okul gıdası logosu bulunmayan ürünlerin satışına,
 - Zonguldak Milletvekili Deniz Yavuzılmaz'ın, Zonguldak'ta hakkında yıkım ya da güçlendirme kararı alınan okul sayısına,
 - İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, öğretmenleri ve akşam sanat okulu personeline,İlişkin soruları ve Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/71332), (7/71335), (7/71338), (7/71469)

18 Ekim 2022 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan'ın, Bartın ilinin Amasra ilçesindeki felaket münasebetiyle Divan olarak, Türkiye Büyük Millet Meclisi ailesi adına, vefat eden madencilere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve ailelerine de sabırcemil temenni ettiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Bartın ilimizin Amasra ilçesindeki felaket münasebetiyle Divan olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi ailesi, başta mebuslarımız olmak üzere bürokratlarımız, emektarlarımız, emeklilerimiz adına, vefat eden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yaralı kardeşlerimize acil şifalar, ailelerine de sabırcemil temenni ediyoruz.

Bilgiler şöyle demişler: "Eğer bir acı hissediyorsanız siz canlısınız; eğer başkasının acısını hissediyorsanız siz insansınız." Hem partilerimizle hem diğer kurum ve kuruluşlarımızla bir ülke olarak bu acıyı hissen ve fiilen ortaklaştık. Partilerimiz programlarını iptal ettiler; büyük bir ızdırıp ve acı içerisinde, hüznün içerisinde herkes Amasra'ya doğru koştu, yol aldı. Eskilerin deyişimiyle bu facianın makablinin, mabadının yani öncesinin ve sonrasının sorumluluk, hukuk ve hak açısından elbette ki aydınlanması konusunda herkes hassasiyetini gösterecek. Gelin görün ki acılar henüz taze; şu anda, o acının, o ızdırabın da müştereği olma konusunda aynı paydada hep beraber buluşmuş bulunmaktayız.

Tekraren, vefat edenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve ülkemize de başsağlığı diliyoruz.

Sayın milletvekilleri, yürütmenin, Bartın ili Amasra ilçesi kömür ocağında yaşanan elim kaza hakkında İç Tüzük'ün 59'uncu maddesinin ikinci fıkrası gereğince gündem dışı söz istemi vardır, bu istemi yerine getireceğim. Daha sonra, talepleri hâlinde, siyasi parti gruplarına ve grubu bulunmayan milletvekillerinden birine söz vereceğim. Konuşma süreleri, yürütme için yirmi dakika, siyasi parti grupları için on dakika, grubu bulunmayan bir milletvekili için ise beş dakikadır.

Şimdi, yürütme adına konuşmalarını yapmak üzere Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez'i Genel Kurula davet ediyorum.

Buyurun Sayın Bakan. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(HDP sıralarından ayağa kalkarak pankartlar açılması)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Hükûmetin Gündem Dışı Açıklamaları

1.- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması ve İYİ Parti Grubu adına İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu, MHP Grubu adına Ankara Milletvekili Sadır Durmaz, HDP Grubu adına İzmir Milletvekili Serpil Kemalbay Pekgözeği, CHP Grubu adına Manisa Milletvekili Özgür Özel, AK PARTİ Grubu adına Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ve şahsı adına İstanbul Milletvekili Erkan Baş'ın aynı konudaki konuşmaları

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ – Sayın Meclis Başkanım, değerli milletvekilleri; 14 Ekimdeki Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesinde yaşanan maden kazasına ilişkin sizleri bilgilendirmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundayız.

Öncelikle, Amasra'daki elim kazada arama kurtarma çalışmalarında görev yapan personellerimiz başta olmak üzere, sahada canla başla çalışan bütün personelimize, dualarıyla bizleri yalnız bırakmayan milletimize, büyük bir metanet gösteren Amasralı vatandaşlarımıza teşekkürlerimi sunuyorum. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımıza, Meclis Başkanımıza, Cumhurbaşkan Yardımcımıza, Bakanlarımıza, siyasi parti liderlerine, milletvekillerimize, sivil toplum kuruluşlarımızın temsilcilerine, kamu kurum ve kuruluşlarımıza, belediyelerimize göstermiş oldukları yakın ilgi ve alaka için en içten dileklerle şükranlarımı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, 14 Ekim Cuma akşamı saat 18.10 sıralarında Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesinde ülkemizi yasa boğan elim bir maden kazası meydana gelmiştir. Kaza haberini alır almaz İçişleri Bakanımız ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımızla birlikte olay yerine intikal ederek çalışmalarını bizzat yerinde koordine ettik, bütün kurumlarımızı da teyakkuz durumuna geçirdik. Söz konusu vahim hadisenin metan gazının boşalmasına bağlı olarak grizu patlaması şeklinde meydana geldiği değerlendirilmektedir. Patlamanın ardından galeride kısmi yangınlar oluşmuş, keza kömür üretiminin yapıldığı alanda da kısmi göçükler meydana gelmiştir.

Kazanın meydana geldiği saat 16.00-24.00 vardiyesinde 110 madenci kardeşimiz çalışmaktaydı. İşletmedeki tahlisiye yani kurtarma ekiplerimiz tarafından ivedilikle yer altında arama kurtarma çalışmalarına başlanmıştır. TTK Amasra Müessesemizde 30 tahlisiyecimiz bulunmaktadır. Ayrıca Zonguldak, Bartın, Ankara ve Kütahya'dan da toplam 110 kişilik ilave tahlisiye ekipleri maden ocağındaki arama kurtarma çalışmalarında yer altında görev almıştır. Bartın, Sakarya, Kütahya, Karabük, Zonguldak, Eskişehir, Bolu, Düzce, Kastamonu, Samsun ve Ankara illerinden 116 kişilik AFAD arama kurtarma ekibi de çalışmalara destek vermek üzere bölgeye sevk edilmiştir.

Madencilerimizden 58'i sağ olarak tahliye edildi; ne yazık ki 41 madenci kardeşimiz hayatını kaybetti, 11 madencimiz ise yaralı olarak hastanelere sevk edildi; 6 madencimiz Sağlık Bakanlığının ambulans uçağıyla İstanbul Çam ve Sakura Şehir Hastanesine sevk edildi, kalan 5 yaralı madencimizin tedavilerine de Bartın'da devam edildi. Bugün itibarıyla sadece İstanbul'da 6 madencimizin tedavisi devam ediyor, Bartın'daki bütün yaralı madencilerimiz de hamdolsun taburcu oldu. Kazanın ardından, on sekiz saat içerisinde arama kurtarma faaliyetleri tamamlanmış ve Müessesede de üretime, faaliyete ara verilmiştir. Yangının havayla irtibatını keserek söndürülmesi için iki noktadan baraj yapımı da tamamlanmıştır.

Değerli milletvekillerimiz, 1973 yılından bu yana faaliyet gösteren TTK Amasra Müessesesinde iş sağlığı ve güvenliği kapsamında yapılan faaliyetler ve yatırımlarla ilgili sizleri de ayrıca bilgilendirmek isterim. TTK'nin 2010'dan bu yana son on, on iki yılda yaptığı yaklaşık 677 milyon liralık yatırımın yüzde 33'ü iş güvenliğine ayrılmıştır. TTK'nin 5 müessesesinden en küçüğü olan Amasra Müessesemize ise aynı yıllar arasında 77 milyon liralık yatırım yapılmıştır, bu da yüzde 49'a tekabül etmektedir. İlgili yönetmeliğe göre her 250 çalışana 1 iş sağlığı güvenliği uzmanı görevlendirilmesi zorunluymakla beraber -mevzuatımız bu şekilde tanımlıyor- TTK Amasra Müessesemizde 580 çalışana 16 iş sağlığı ve güvenliği uzmanı görevlendirilmiştir. Başka bir ifadeyle her 37 madencimize 1 iş sağlığı ve güvenliği uzmanı düşmektedir. İş sağlığı ve güvenliği mevzuatı marifetiyle çalışma alanlarındaki bütün iş ve işlem basamaklarının, risklerinin iş güvenliği uzmanlarınca değerlendirilmesi zorunluluğu getirilmiştir ve bu kurumda çalışmalar da bu düzenlemelere göre yapılmaktadır. Bu kapsamda, iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına ve kurum çalışanlarına, İstanbul Teknik Üniversitesi NOVA aracılığıyla, keza Güney Afrika'nın Pretoria Üniversitesi yetkililerinin katılımıyla "Temel Risk Değerlendirilmesi Eğitimi", "Tetikleyici Müdahale Eylem Planı Eğitimi" ve "Büyük Tehlike Yönetim Eğitimi" aldırılmış ve akabinde uygulamaya yönelik "Yaşam Döngüsü Risk Değerlendirmesi" çalışması sahada gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’de tüm madenleri denetlemekle görevli olan ve ülke genelinde risk gruplarını da dikkate alarak yılda ortalama 8 bin denetim gerçekleştiren Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yer altı kömür ocakları yılda en az 4 kez denetlenmektedir. Bu kapsamda TTK Amasra Müessesesinin de bu yıl yapılan 4’üncü yani son denetimi 21-27 Ağustos tarihleri arasında yer altı uzmanları tarafından yerinde gerçekleştirildi. Bu denetimlerde teknik ve idari düzenlemelere aykırı bir husus tespit edilmemiştir.

Diğer denetimlere gelince, işletmenin eylül ayı içerisinde TTK İş Sağlığı Güvenliği ve Eğitim Daire Başkanlığı -yani bu bir iç denetim- teknik elemanları tarafından denetlendiğini gördük. Keza, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının iş müfettişlerine de denetim yapıldı.

Kazanın ardından başlatılan adli ve idari soruşturmalara gelince, olayın meydana geldiği ilk andan itibaren Bartın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 6 savcı görevlendirilmek suretiyle adli soruşturma başlatılmıştır. Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından ayrıca idari teknik soruşturma ve denetimler başlatıldı. Olayın tüm boyutlarıyla açıklığa kavuşması için gerekli her türlü desteği ilgili denetim birimlerine vereceğiz.

Değerli milletvekilleri, kazanın yaşandığı ilk dakikalarda Sayıştay raporları kamuoyunda gündeme getirilmiştir. Konuyla ilgili olarak bilerek ya da bilmeyerek ortaya atılan iddialara açıklık getirmek istiyorum: Sizin de bildiğiniz gibi Sayıştay, Türkiye Büyük Millet Meclisi adına kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini denetlemekle görevlidir. Hâl böyleyken 2017 ve 2019 yılları Sayıştay raporlarında yer alan “Solunabilir ve Patlayabilir Tozla Mücadele” başlığı altındaki hususların dikkate alınmadığı iddiası ortaya atılmıştır. Bu iddiaya ilişkin ölçümler ve kontroller tam yapılmakta ve mevzuatta belirtildiği seviyede tutulmaktadır.

İkinci olarak Soma ve Ermenek kazalarından sonra mevzuattaki düzenlemelere istinaden TTK’de iyileşmeler yapılmadığına dair iddialar atıldı. Tüm müesseselerde bulunan toplam 200 kilometrelik -bunların hepsi yer altı- yer altı açıklıklarında hayat hattı tesis edildi. Yer altı ferdî kurtarıcı maske değişim istasyonları kuruldu. Tüm iş süreçleri için risk değerlendirme yükümlülüğü getirilmiş; bu husus, kurum tarafından titizlikle takip edilmiştir. Yer altında metan, oksijen, karbonmonoksit, hidrojen sülfür, sıcaklık ve hava hızını ölçen sensörlerin bulunması zorunluluğu da yerine getirilmiştir. Ayrıca, bağımsız çalışan her ekipte en az 1 adet seyyar gaz ölçüm cihazı da bulunmaktadır.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Niye patladı o zaman?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ayrıca, konveyör haberleşme ve acil ikaz sistemi, tahlisiye cihazı, el tipi sıcaklık ve basınçölçer, çoklu gaz analiz testi seti, merkezî gaz izleme sistemi, “exproof” kamera, ana nefeslik aspiratör modernizasyonu, kişisel oksijen maskeleri, antistatik iş elbiseleri, basınçlı hava teneffüs istasyonları, otomatik yangın söndürme sistemleri, tali havalandırma pervaneleri gibi burada daha sayamayacağım 50 kalemdede gerek bireysel gerekse de sahaya yönelik iyileştirmeler yapıldı.

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – Neden patladı o zaman?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yer altındaki bütün çalışma alanlarının hava giriş ve çıkışını kontrol etmek ve ölçmek amacıyla 6’lı sensörler tesis edilmiştir. Bu sensörler her müessesemizde bulunan merkezî gaz izleme birimlerinden takip edilmektedir. Bunu şöyle açmak gerekirse, çalışan ekiplerin her birinin elinde bu gaz dedektörleri var. Ayrıca, çalıştığı ortamlarda sabit tesis edilmiş dedektörler var; bunlar ışıklı ve sesli uyarı yapıyor, gaz miktarları belli seviyelere geldiği zaman bunlar yapıyor. Bununla da yetinilmemiş, bir sinyal hattıyla, işletmenin üstünde Merkezî Gaz İzleme Sistemi kurulmuş, orada da sürekli operatörler, süpervizörler bu durumu izliyor. Verilerden herhangi birinde uyumsuzluk olması hâlinde de zaten birbiriyle de teyit ediyorlar.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bu tedbirlere rağmen neden yangın çıkmış Bakanım?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Üçüncü olarak, Sayıştay raporunda “Kurum Degaj Yönergesi hükümlerinin titizlikle uygulanması gerekmektedir.” ifadesi de yine kamuoyunda yer aldı. Sayıştayın bulguları arasında yer alan kurum Degaj Yönergesi’ne de yine aynı şekilde riayet edilmektedir.

2022 yılı içerisinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı iş denetçilerince kurum iş yerlerinde tam 26 denetim yapılmış olup bunun 4 tanesi Amasra Taşkömürü İşletme Müessesesi yer altı iş yerlerinde gerçekleştirilmiştir.

Yine, Bakanlığımıza bağlı Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü görevlilerince kurum iş yerlerinde 45 denetim yapılmış olup bunun 7’si Amasra İşletme Müessesesi yer altı iş yerlerinde gerçekleştirilmiştir. Sayıştay raporlarında bahsedilen hususlarla ilgili olarak, aslında denetime yetkili olan MAPEG denetçileri ile Çalışma Bakanlığı İş Sağlığı ve Güvenliği denetçileri tarafından herhangi bir tespit de bulunulmamıştır.

Kazanın olduğu gün, Sayıştay raporlarındaki ifadeler çarpıtılarak kömürün içerisinde yer alan metan gazı miktarı “Çalışılan ortamdaki havada yüksek metan gazı tespit edildi.” şeklinde de lanse edildi; bu konuya da bir açıklık getirmek istiyorum. Söz konusu ifade o gün de açıklandığı gibi tamamen yanlış. Kömürün içindeki metan miktarı ile ocaktaki havalandırma içerisindeki metan oranı birbirinden farklı konulardır. Grizu patlamaları kömürdeki metan miktarıyla değil, ortamdaki hava içerisindeki metan yüzdesiyle ilgilidir. Adı geçen raporlar Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonunda da görüşülmüş ve ibra da edilmiştir.

4’üncü olarak delme ve patlamaya dair ortaya atılan iddialara gelince -bütün iddiaları, kamuoyunda yer alanları burada tek tek izah ediyorum- dünya genelinde yürütülen madencilik faaliyetlerinin birçoğunda delme ve patlatma yöntemi kullanılmaktadır.

DENİZ YAVUZYLMAZ (Zonguldak) – Patlamanın olmadığına mı bizi ikna etmeye çalışıyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – İşin gereği olarak minimal seviyede ve kontrollü olarak ülkemizde de yine teknik düzenlemelere riayet edilerek uygulanmaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani ölenler mi kusurlu, bu kadar tedbirler alınmış...

MUSTAFA ATAŞ (İstanbul) – Bir dinle!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Son olarak maden ocağının patlayacağı iddialarına da açıklık getirmek istiyorum. Yer altı tüm çalışma alanları ve giriş-çıkış havalarında metan, oksijen, karbondioksit, karbonmonoksit, hidrojen sülfür, sıcaklık ve hava hızı ölçümleriyle 24 saat boyunca sürekli izlenmekte, bilgiler de kayıt altına alınmaktadır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Soma’da bir tane termometre çalışmıyordu.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Aileleri dinlediniz mi? Aileler bu konuda sizin söylediğinizi söylemiyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yani o işletmemizde aynı uçaklarda olduğu gibi karakutumuz var, o ana kadar gerçekleşen tüm ölçümler, aşağıdaki ve yukarıdaki görevlilerin arasındaki her tür telsiz ve telefon konuşması kayıt altında. Bunların hepsi de incelemeye ve denetime tabi olacak. (CHP sıralarından gürültüler)

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Bakan, son ölçüm 1,89 değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Hiçbir endişeniz olmasın, en ufak bir ihmal

varsa gereği yapılacak. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZCAN PURÇU (İzmir) – En çok madenci Türkiye’de ölüyor.

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sizin sorumluluğunuz var Sayın Bakan!

AYDIN ÖZER (Antalya) – Son ölçüm 1,89!

NEVZAT ŞATIROĞLU (İstanbul) – Bir dinleyin ya, ondan sonra konuşursun... Ne bağıriyorsunuz?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Anlatıyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Sayın milletvekilleri...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Anlatıyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Arkadaşlar, konuyu tüm taraflarıyla anlatıyorum. Ben burada birisi kusurlu ya da kusursuz demedim. (CHP sıralarından gürültüler)

AYDIN ÖZER (Antalya) – Savunma yapmayın!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yapılan ilk tespitleri burada sizlerle paylaşıyorum, oraya da geleceğim. (CHP sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstifa etmeniz lazım.

YUNUS EMRE (İstanbul) – İstifa etmen lazım!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri... (CHP sıralarından gürültüler)

YUNUS EMRE (İstanbul) – İstifa etmen lazım!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz çıkalım bari Sayın Başkan, böyle devam edeceklerse...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, havadaki metan gazı oranının yüzde 5 ile yüzde 15 arasında olması, en ufak bir kıvılcım ve benzeri ısı kaynağıyla temas etmesi hâlinde grizu patlaması meydana gelmektedir. Yani 3 şey bir arada olursa patlama oluyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bir de beceriksiz bakan!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bir, klasik olarak yanıcı madde -ki burada metan- diğeri hava, bir diğeri, üçüncüsü de yakıcı madde yani ısı kaynağı. (CHP sıralarından gürültüler)

YUNUS EMRE (İstanbul) – Koltuk merakın! Koltuk merakın! Koltuk merakın! İstifa et! İstifa et!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sen bir git o evlere böyle konuşabiliyor musun!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ayrıca şu hususları da belirtmek isterim ki değerli milletvekilleri, İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği’ne göre...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Daha ne olacak istifa için, daha ne olacak?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Değerli arkadaşlar... (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – İstifa için daha ne olacak!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Maden iş yerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği’ne göre ortamda yüzde 1 oranında metan bulunması durumunda patlatma yapılmaz.

AYDIN ÖZER (Antalya) – 1,89!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Bunlar mevzuatta yer alan eşik değerler. Yüzde 1,5 metan varsa elektrik emniyet amaçlı kesilir, yüzde 2 metan bulunması durumunda da madenciler çalışma ortamından tahliye edilir.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ders istemiyoruz, ders anlatmasın bize ya. Öğrenci miyiz biz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yüzde kaç vardı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Geliyorum, anlatacağım, o noktayı da anlatacağım.

Gaz izleme sensörleriyle de ortamdaki gaz belirli değerlerin üzerine çıktığında, biraz önce de ifade ettiğim gibi, sesli ve ışıklı alarm verilerek çalışanlar uyarılmaktadır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ses kaydı atsaydınız Sayın Bakan, bunları söylemek için gelmenize gerek yoktu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – TTK Amasra Müessesesine kurulan sensörlerle metan oranı yüzde 1,5 değerine ulaştığında hem Merkezî Gaz İzleme Sistemi’nde hem de yer altındaki sistemde sarı ışık yanmakta ve sesli uyarı vermektedir. Akabinde Merkezî Gaz İzleme Birimi tarafından ilgili birimler hemen telefonla bilgilendirilip sistem takibe alınmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ölenler suçlu, ölenler!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Metan oranı yüzde 2 değerini bulduğunda yer altındaki sistemde ve yer üstündeki Merkezî Gaz İzleme Ünitesinde kırmızı alarm devreye girer ve hemen acil durum prosedürü işletilmek suretiyle çalışanlar tahliye edilerek temiz havaya çıkarılmaktadır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Patlamanın sebebi ne, daha onu öğrenmedik. Patlamanın sebebini anlatmadın.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Şimdi geliyor.

Kazadan önceki son kayıtlar...

AYDIN ÖZER (Antalya) – Son kaydı soruyoruz Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Şimdi geliyor.

Biraz önce ben niçin anlattım? Bu noktaya gelmeden evvel ilgili prosedürleri ve düzenlemeleri sizinle paylaşıyorum.

Kazadan önceki son kayıtlar incelendiğinde...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Öğrendik hepsini zaten.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – ...ortamdaki metan gazı oranı önce yüzde 1,5 seviyesine ulaşmış saat 18.05 sularında ve elektrik emniyet amaçlı kesilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Saat 18.09’da ise son kayıt havadaki metan oranının yüzde 1,69 olarak ölçüldüğünü göstermektedir.

AYDIN ÖZER (Antalya) – 1,89...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – 18.09’dan sonra kayıt alınamadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Patlama oldu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Tüm değerlendirmelerimiz o saatten sonra yani

bu patlama 18.10 sularında ulaştı.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Ocak boşaltılmıydı Sayın Bakan, ocak boşaltılmıydı; 1,5'u geçtikten sonra ocak boşaltılmıydı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Patlama anındaki metan seviyeleri Merkezî Gaz İzleme Sistemi'nde ölçülen bu ama şimdi teknik birimler, bilirkişiler ocakta, yukarıda kayıtlarda bu değerleri tek tek değerlendirecek.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Göz göre göre gelmiş patlama.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Ve biraz önce de söylediğim gibi, biraz önce de ifade ettiğim gibi bilirkişi ve denetçiler olayı aydınlığa kavuşturacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstifa edin, istifa! İstifa et Sayın Bakan!

BAŞKAN – Sayın Bakanım, iki dakika ilave ediyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Kök neden nedir, üstünde tek tek durulacaktır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstifa edin, istifa!

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstifa edin, istifa edin!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Bunun üzerinden ne çıkarabiliriz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – 41 insan ölmüş; bunun üzerinden ne çıkarabilirsiniz? Bu nasıl devlet ya, bu nasıl Hükûmet?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bu patlamadan sonra da önce alandaki görevli tahliye ekipleri ve ardından da diğer ekipler arama kurtarma ve müdahale çalışmalarına başlamıştır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim sorumlu Sayın Bakan, kim sorumlu?

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Neden kimse görevden el çektiler? Müessese müdürleri orada oturmaya devam ediyor; soruşturma nasıl devam ediyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, son olarak kaza sonrası yapılacak ödemelerden de kısaca bahsetmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kim sorumlu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sorumlu kimse çıkarılacak ortaya, kimseyi de gizlemeyeceğiz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Müessese müdürleri oturuyor, Genel Müdür oturuyor, herkes oturuyor.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Soma'daki gibi mi çıkarılacak, Ermenek'teki gibi mi çıkarılacak!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Son olarak, kaza sonrası yapılacak ödemelerden de kısaca bahsetmek istiyorum.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Görevden el çektiler, açığa alın, istifa edin.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – İstifa, istifa!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – AFAD, TTK, TÜRK-İŞ sendikası, kaza sigortası, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığımız ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından kişi başına toplamda 1,5 milyon liranın üzerinde bir ödeme yapılacaktır. (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Parayla kapatacaksınız. Kan parası mı vereceksiniz, kan parası mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Hâlihazırda bu ödemeler de yapılmaya başlanmıştır. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kan parası mı veriyorsun?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Yine, kazanın meydana geldiği ilk andan itibaren, devletimiz tüm kurumlarıyla ve imkânlarıyla Bartın'daydı; Sağlık Bakanlığımız 15 UMKE timi, 262 personel, 51 ambulans ve 2 uçak ambulansla kazazedelerin ilk sağlık müdahalesini ve hastanelere sevkini gerçekleştirmiştir.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Çok sağ olun ya!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Lütfetmişsiniz!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Öte yandan, biraz önce de ifade ettiğim gibi, şehitlerimizin ödemelerine başlandı, süreç en kısa süre içerisinde tamamlanacaktır. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Derdi de o zaten, çalışanların derdi de oydu!

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Şehitlerimizin emaneti bizindir, madenci kardeşlerimizin evlatları bizim emanetimizdir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – “Parayla kapatacağım.” diyorsun, “Kan parası veririm nasıl olsa susarlar.” diyorsun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Eğitim, sağlık, iş bulma gibi gereken her türlü desteği kendilerine vereceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Memlekette bir canın değeri 1.350 lira!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ermenek'tekileri hâlâ unutmadık.

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Bakan.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Ülkemiz madencilik sektörüne ilişkin kaza istatistiklerine gelince...

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Övünelim mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Türkiye geneli ölümlü iş kazaları ve meslek hastalıklarında madencilik sektörünün payı 1990 yılında yüzde 35,4 iken...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Almanya'da neden kimse ölmüyor?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – ...bu oran, yapılan iyileşmelerle 2010 yılında yüzde 10'un altına, yüzde 9 seviyelerine gerilemiş ancak Soma ve Ermenek kazaları sonrasında bu oran 2014 yılında yüzde 23,5'a yükselmiştir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ölüm rakamlarını verin!

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, Müessese Müdürü ile Genel Müdürü ne zaman görevden alacaksınız, el çektireceksiniz?

(CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Meclisimiz de o zaman -biliyorsunuz- çalışma şartları ve koşullarıyla alakalı olarak düzenlemeler yaptı.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, TTK Genel Müdürü 8 işçinin ölümünden sorumlu, ceza aldı, hapis cezası aldı!

Ne zaman görevden alacaksınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Arkasından idareler gerekli idari teknik düzenlemeleri yaptı, mevzuatta iyileştirmeler yapıldı.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Delillerin karartılması şüphesine ne diyorsunuz Sayın Bakan?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Müessese Müdürünü ne zaman açığa alacaksınız, Genel Müdürü ne zaman açığa alacaksınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – 2014 yılından sonra maden işletmelerinde yapılan iş güvenliği yatırımları ve yapılan denetimlerle geçtiğimiz yıl, 2021 yılında bu oran yüzde 5,2 seviyelerine gerilemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, 41 kişi öldü, kimse istifa etmedi.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Yetkililer neden yerinde duruyor? Bize ders anlatma! Bize ders anlatmayın Sayın Bakan.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Bakın, Genel Müdürünüz 41 kişinin ölümünden sorumlu tutuldu mahkeme kararıyla.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Sayın Bakan, maden kazalarında dünya 1'incisiyiz, dünya 1'inci.

BAŞKAN – Sayın Bakan, son bir defa mikrofonunuzu açıyorum efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Sözlerime son verirken bir kez daha arama kurtarma çalışmalarında canla başla çalışan bütün personelimize teşekkürlerimi sunuyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstifa edin, istifa!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yaşamak için canla başla çalışın, yaşatmak için.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Günlerce dualarıyla bizlere manevi güç ve destek veren milletimize ve büyük bir sabır örneği gösteren Bartınlı vatandaşlarımıza teşekkür ediyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Rant için öldüler.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI FATİH DÖNMEZ (Devamla) – Şehitlerimize rahmet diliyorum, hastanede tedavi edilen bütün madencilerimize Allah'tan acil şifalar diliyorum.

Saygılarımla. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Alkışlayın, alkışlayın!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Timsah gözyaşları bunlar.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstifa et, istifa et.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İstifa edin Sayın Bakan, istifa edin.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Soma gibi, Ermenek gibi olmasın. İstifa edin Sayın Bakan.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – İstifa edin Sayın Bakan.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Genel Müdür ile Müessese Müdürünü derhâl açığa almanız gerekiyor Sayın Bakan.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Sayın Bakan, siz de oradaydınız, o ailelerin gözlerinin içine bakıp bakıp nasıl bu masalları anlatabiliyorsunuz ya? Yazıklar olsun!

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Müsavat Dervişoğlu.

Buyurunuz Sayın Dervişoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; yüce Meclisi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanı Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirdiği için tebrik ediyorum ama beni bağışlasınlar; sanki yaramazlık yapan bir öğrenci öğretmeni ytarafından tahtaya çıkarılır, o da gelir, mazeretlerini beyan eder; yapmış olduğu açıklamalar benim nezdimde ondan ileriye geçmedi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Meselelere daha gerçekçi yaklaşmak lazım, dünden bugüne olanlara da toptancı bir bakışla yaklaşarak değerlendirmelerimizi onun üzerine şekillendirmemiz lazım. Sanki sıradan bir olay olmuş gibi sadece mazeret beyanından ibaret açıklamaların hem Türkiye Büyük Millet Meclisinde hem de aziz milletimizin nezdinde karşılık bulacağı kanaatini taşımıyorum.

14 Ekim 2022 tarihinde Bartın'ın Amasra ilçesinde Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesi Müdürlüğüne bağlı maden ocağında meydana gelen patlamada hayatını kaybeden 41 vatandaşımıza da Cenab-ı Hak'tan rahmet diliyorum, ailelerine sabırlar, yaralıları acil şifalar temenni ediyorum, büyük milletimizin başı sağ olsun.

Bilindiği gibi olayın hemen akabinde Maden Mühendisleri Odası raporuna göre, son on iki senede maden kazalarında binden fazla maden işçimiz hayatını kaybetmiş. Resmî kaynaklarda maden kazalarına ve ölüm sayılarına dair bir istatistiki verinin bulunmaması da ayrıca bir garabet örneğidir. Bir yere bakıyorsunuz binin üzerinde, bir yere bakıyorsunuz 650'nin üzerinde; sanki kaybettiklerimiz bir can değil de kemiyet bir iş gibi tarif ediliyor. Lütfen bu ayıbı düzeltiniz Sayın Bakan. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İktidarınız döneminde ihmal ve denetimsizlik sonucunda maden kazalarında diğer ülkelerle mukayese edilemeyecek kadar çok insanımızı kaybettik. Tablo bu kadar ağır olmasına rağmen iktidar sahiplerinde bir hayıflanma yok, pişmanlık yok, olanlardan ders çıkarmak yok, sorumluluk duygusu da maalesef ve maatteessüf hiç gelişmemiş. Tüm bu ölümlere rağmen Sayın Cumhurbaşkanının övünç duyduğu nokta hayatlarını kaybeden 41 madencimizin cenazelerinin göçük altından yirmi dört saatte çıkarılması olmuştur. Daha ne kadar süre beceriksizliğinizi bahanelerle, hatalarınızı da yalanlarla kapatacaksınız, doğrusunu isterseniz kestiremiyorum.

Biz bugün burada Türk milletinin iradesinin tecelligâhı olan Gazi Mecliste iktidarın bahane ve yalanlarını dinlemek için değil gerçekleri ve milletin muayyen bir haddi çoktan aşan haklı öfkesini dile getirmek için bulunuyoruz. Sorumluların tespit edilmesini ve hesap vermesini talep ediyoruz.

Zaman, zemin ve mekân değişse de yaşadığımız hep aynı ihmalkârlık, aynı iş bilmezlik ve hep aynı açıklamalar. 2010 yılında Zonguldak'ta grizu patlamasıyla yüreğimiz yandığında, 30 madenci kardeşimiz hayatını kaybettiğinde dönemin Başbakanı Sayın Erdoğan şöyle demiştir: "Bu mesleğin kaderinde bu var." 2014 yılında Türkiye, tarihinde eşi benzeri görülmemiş bir iş kazasıyla 301 evladını Manisa Soma'da toprağa verdiğinde iktidarın izahatı şu olmuştur: "Bu bir fitrat meselesidir." 2022 yılında Bartın Amasra'da meydana gelen kazada 41 evladımızı Cenab'ı Hakk'ın rahmetine uğurladık. Sayın Erdoğan'ın bu elim hadise karşısındaki tavrı bu defa da "kader planı" diyerek milletimizi tevekküle davet etmek olmuştur.

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, dinleseniz iyi olur.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Aslında tevekkül, gerekli olan her türlü önlemi alarak elinden gelen tüm gayreti gösterdikten sonra kalben Allah'a bağlanıp ona sığınmak ve ona güvenmek anlamına gelir. Acizliğin, hataların ve yanlışların sebebinin Allah'a atfetmek değildir tevekkül. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Keyfiliği, kuralsızlığı, denetimsizliği fitrat ve kader üzerinden meşrulaştırma girişimi aslına bakarsanız devlet ciddiyetinden nasipsizliktir, insan hayatına kıymet vermeyen bir siyasi aklın günümüzde yaşanan hezeyanıdır. Devleti yönetenler kendi hatalarından, noksanlıkları kadere atfederek sorumluluktan kaçamaz ve kurtulamazlar. Madenlerde yitirdiğimiz tüm bu canlarımızın, evlatlarımızın vebali yetkileri nispetinde sorumluluk

almanların üzerinde olacaktır. Buna bu Meclis de şahit, bu millet de şahit, Cenab-ı Hak da şahittir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Yirmi yıllık Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarının Türkiye'yi getirdiği noktada maalesef, pek çok alanda Avrupa ülkelerini geriden takip ediyoruz ancak iktidarınız döneminde 2 alanda açık ara 1'inciyiz; bunlardan biri enflasyon, diğeri ise iş kazalarıdır. Bugün geldiğimiz noktada Türkiye, iş kazaları sayısı bakımından tüm Avrupa ülkeleri arasında 1'inci, dünyada ise 1,4 milyar nüfusu olan Çin'den sonra 2'nci sıradadır. Elinizi vicdanınıza koyunuz, Allah aşkına kendinize sorunuz: Dünyanın en büyük kömür rezervine sahip Almanya'nın madenlerinde can kayıpları bu kadar azken Türkiye'nin madenlerini madencilerine mezar yapan asıl gerekçe nedir? Son on iki yılda madenlerde ölen işçi sayısı Almanya'da 10 iken Türkiye'de binden fazla ise bunun sebebi kaderin planı değil, iktidarın plansızlığıdır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Soruyoruz: Neden Hans ölmüyor da Hasan ölüyor? Zonguldak'taki mukadderat, Soma'daki fitrat, Amasra'daki kader planı neden Hamburg'da, Münih'te, Köln'de vaki olmuyor? Nisa suresinde duyurulan "Sana ne iyilik geliyorsa Allah'tandır, ne kötülük dokunuyorsa kendinizdendir." ilahi mesajından ne zaman kendinize bir ders ve ibret çıkaracaksınız?" İyi olan ne varsa AKP'den ve Erdoğan'dan, kötü olan ne varsa da "Allah'tan geliyor." demeyi nereye kadar sürdüreceksiniz, doğrusunu isterseniz merak ediyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, zamanım daralıyor, konuyla ilgili yarın da bir araştırma komisyonu oluşturulacak, partimizin görüşlerini orada da anlatmaya devam edeceğim ama Başkanın müsamahasıyla birkaç cümle daha sarf etmek istiyorum.

BAŞKAN – Önemli bir gün, buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim efendim.

Amasra'da maden ocağında meydana gelen patlama üzerine Maden Mühendisleri Odası bölgeye heyet gönderip incelemelerde bulunmuş. Heyet oraya varmadan, incelemeler tamamlanmadan önce de yetkililer tarafından bir açıklama yapılarak patlamanın, olup bitenin trafo patlamasından kaynaklı olduğu ifade edilmiş. Ancak bölgeye uzman heyetler gidince de bu açıklamanın sehven yapıldığı söylenmiş ve revize edilmiş, konu da kamuoyuyla paylaşılmış. Bunun üzerine resmî makamlar trafo patlaması gerçekleşmediğini, açıklamaların sehven yapıldığını ifade etmişler ve son yapılan açıklamada da gerçekleri kabul etmişler. 2010'da Zonguldak'tan, 2014'te Manisa Soma'dan hatırlıyoruz; buradaki asıl amaç kazanın nedenini saptırmak, sorumluluğu da ortadan kaldırmaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Hiç kimse yanlış bilgi ve açıklamalarla kamuoyunu yanıltmaya tevessül etmesin. Amasra'da gerçekleştirilen maden kazasının öngörülebilir ve önlenebilir nitelikte olduğu Sayıştay raporuyla da sabittir. Sayıştay, raporunda olayın bir tek tarihini ve gününü belirtmemiştir. Yine, buralarda Sayın Bakanımız az önce söyledi, KİT Komisyonunda denetim raporunun sanki oy birliğiyle onaylandığını söyledi; öyle bir şey yok, biz İYİ Parti olarak orada olumlu oy kullanmadık ve muhalefet şerhimizi ifade ettik. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, "ATEX" diye bir teçhizat yönetmeliği var Avrupa Birliğinin de kabul ettiği yani en yüksek kalitede alev sızdırmaz elektrik aleti ve aksamalarının kullanılmasına dair kurallar bütününü içeriyor. 2017 yılında bizatihi Türkiye Taşkömürü Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından yayınlanan raporla da bu kurum eleştiriliyor, "ülke kaynaklarının gereksiz israfı" diye, ATEX Yönetmeliği kapsamında maden işçilerinin kullanacağı teçhizatın yenilenmesinin israf olacağı ifade ediliyor. Bu raporu hazırlayanlara da milletin kürsüsünden yazıklar olsun diyorum. Mevzuata rağmen sermaye sahiplerine daha fazla para kazandırmak için maden işçilerinin hayatını riske atarlara da yazıklar olsun diyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Biliyorsunuz, ticarete "kâr" kavramı katılan riskin bedelidir; risk alırsınız, para kazanırsınız, beklentinize karşılık bulamadığınız zaman da para kaybedersiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Kaybettiğiniz parayı başka yerde kazanabilme ihtimaliniz her zaman mevcuttur ama kaybettiğiniz canı yerine koyabilme imkânınız asla ve kata mevcut değildir. İhmaliniz karşısında bunca can kaybıyla baş başa kaldıysak 2 ihtimali bir sonuçla karşı karşıyayız. Birinci ihtimal, size söylüyorum, yönetemiyorsunuz. Sayıştay raporlarından da anlaşılacağı gibi denetim mekanizmaları, teftiş ve kontrol süreçleri işlemez hâle gelmiş durumdadır. Eğer mesele bu değilse ikinci ihtimal devreye giriyor, o da Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı sermaye sahiplerine avantaj sağlamak için vatandaşlarımızın can güvenliğini bile isteye hiçe saymakta ve gerekli tedbirleri de bilerek almamaktadır sonucu ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Son cümle efendim.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (Devamla) – Yaşanan elim olayların kaynağı hangi mazereti üretirseniz üretin sizin vurdumduymazlığınızdır. Bu denetimsizliğin, bu sorumsuzluğun, bu iş bilmezliğin yanınıza kalmayacağını ve hesabının bir gün mutlaka sorulacağını bilmenizi istiyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Sadir Durmaz.

Buyurun Sayın Durmaz. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Gazi Meclisimizin değerli üyeleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hepinizin malumu olduğu üzere 14 Ekim Cuma günü akşam 18.00 sıralarında Türkiye Taşkömürü Amasra Müessesesi Müdürlüğüne ait maden ocağında 110 işçimizin yer altında çalıştığı esnada meydana gelen grizu patlaması sonucu maalesef 41 maden işçimiz hayatını kaybetmiş, 11 işçimiz yaralanmış; milletçe yüreğimize ateş düşmüştür. Rızkının peşinden şehadete yürüyen işçilerimiz, maden şehitlerimizdir. Hayatını kaybeden maden şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabır, aziz milletimize başsağlığı; yaralı işçilerimize de acil şifalar diliyorum.

Değerli milletvekilleri, söz konusu maden ocağı faciasının haberinin alınmasından sonra Sayın Genel Başkanımızın talimatlarıyla aynı günün akşamı Bartın ilimize geçerek Belediye Başkanımız ve İl Başkanımızla birlikte facianın gerçekleştiği maden ocağı sahasına ulaştık. Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından görevlendirilen ve facianın yaşanmasından kısa süre sonra olay yerine intikal eden İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Vedat Bilgin'le görüştük. Olay mahallinde gördüğüm AFAD, UMKE, Kızılay, belediyelerimiz başta olmak üzere Türkiye Kömür İşletmelerine ait arama ve kurtarma ekipleri cansiperane bir gayretle mücadele ediyor, maden ocağından sağ kurtulan işçiler başta olmak üzere oradaki tüm görevliler mahsur kalan arkadaşlarını kurtarmak için âdeta zamanla ve birbirleriyle yarışıyorlardı. Maden ocağının eksi 300 ve eksi 350 kotundaki patlama nedeniyle ortaya çıkan yangını söndürme çalışmaları da aralıksız sürdürülmekteydi. Yaralılar için hemen oluşturulan sahra hastanesi ilk müdahaleyi yapıyor, daha sonra ambulanslarla ve ambulans uçaklarla hastanelere sevkleri yapılıyordu. Maden ocağından 58 işçimizin sağ çıkarıldığı ve durumlarının iyi olduğu tespit edildi. O anlarda 3 yaralımız Bartın Devlet Hastanesine, 2 yaralımız Bartın'daki bir özel hastaneye, 6

yaralımız da İstanbul Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesine sevk edildi. 26 maden işçisi kardeşimizin vefat ettiğini, 15 madencimize de hâlen ulaşılmaya çalışıldığını müşahade ettik. Sayın Bakanlarımızla hem hastanelerdeki hem de alanda kurulan çadırlardaki maden işçilerimizin yakınlarıyla görüşerek elimizden geldiğince acılarını hafifletmeye, onları teselli etmeye gayret ettik. Alana intikal ettiğimiz andan itibaren yoğun olarak sürdürülen arama kurtarma faaliyetleri yaklaşık on sekiz saatte sonuçlandı ama tüm çabalara rağmen maalesef bu kardeşlerimizden sağ kurtulan olmadı; hüzne boğulduk, milletçe derinden sarsıldık, yüreklerimiz kan ağladı.

Söz konusu maden ocağı patlaması adli ve idari açıdan tüm boyutlarıyla araştırılacaktır. Bartın Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan ve şu an 6 cumhuriyet başsavcısı ile 4 Bakanlık müfettişinin görev aldığı soruşturma kapsamında, Bartın İl Emniyet Müdürlüğünce, uzman personelden oluşan özel ekiple tüm arama ve el koyma işlemlerinin tamamlandığı bilgisine ulaştık.

Elbette, giden canlarımız geri gelmeyecek, acılar silinmeyecek; lakin kafalarda soru işareti kalmaması, ihmal veya kusur varsa bunun ortaya çıkarılması ve sorumluların tespit edilmesi açısından bu detaylı soruşturma son derece önemlidir. Grizu patlaması söz konusuysa sensörlerin durumu ve ölçüm yapan teknik elemanların değerlendirmeleri mutlaka incelenecektir. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak konuyu hem adli ve idari soruşturma boyutuyla hem de kurulması düşünülen Meclis araştırması komisyonu marifetiyle yakından takip edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, acı ve sevinç insana hayat yolculuğunda eşlik eden 2 büyük duygudur. Milletçe sevincimizi paylaştıkça çoğaltır, acımızı paylaştıkça azaltırız. Özellikle toplumu derinden etkileyen acı hadiselerin etkilerini, dayanışma ruhumuzla birbirimize destek olup paylaşarak azaltırız. Böyle zamanlarda acılar üzerinden siyasi hesap veya çıkar ummak asla kabul edilemeyecek bir durumdur.

Sayın Genel Başkanımızın bugün Meclis grup toplantısında dikkat çektiği hususu buradan tekrar hatırlatmak isterim: Henüz acılarımız çok tazeyken, henüz patlama yeni olmuşken, henüz işçilerimiz toprak altından bile çıkarılmamışken Sayıştayın 2017 ve 2019 Raporlarında Amasra Müessesesü Müdürlüğüyle ilgili bölümleri birdenbire servis edip suçlu ve sorumlu arayışına girenlerin önü arkası iyice araştırılmalıdır. Yaklaşık iki asra yaklaşan bir deneyime sahip olan Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu ve tecrübeli personeli, Sayıştay raporlarının sonucunda ne yapmaları gerektiğini ve hangi tedbirleri alacaklarını elbette hepimizden daha iyi bilmektedir. Burada Sayıştay raporlarını es geçtiğimiz, denetim faaliyetlerini görmezden geldiğimiz kesinlikle düşünülmeyin; aksine, gerekli tahkikatın yapılarak varsa eksik, hata veya ihmallerin tespit edilmesini, sorumluların da hukuk önüne çıkarılmasını herkesten fazla istemekteyiz.

Bugün acılar üzerinden siyaset değil, acıları paylaşma ve azaltma günüdür. Maden şehitlerimizin emaneti olan kederli ailelerine sahip çıkmak, acılarını bir nebze olsun hafifletmek önce devletimizin, sonra hepimizin görevidir. Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımız patlamanın yaşandığı maden ocağı alanında gerçekleştirdiği ziyaret sırasında, acılı ailelere verilecek destek ve yardımları açıkladılar. Türkiye Cumhuriyeti güçlü bir devlettir. Devletimiz her zaman olduğu gibi milletimize sahip çıkacak, milletimizin acısını hafifletmek için üzerine düşen her şeyi bihakkın yapacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm iş sektörlerinde kaza riski elbette vardır ama madencilik sektörü doğası gereği özellik arz etmekte, bilhassa yer altı kömür ocakları en fazla kazanın ve facianın yaşandığı alan olarak öne çıkmaktadır. Yer altı kömür ocaklarında herhangi bir olumsuz durumun zincirleme hâlinde birbirini tetikleyebilecek riskleri içerdiği ve dünyanın neredeyse en zor ve en riskli iş kolu olduğu bilinmektedir. Cenab-ı Allah Kur'an-ı Kerim'de "Önce tedbir, sonra tevekkül." buyurmuştur. Bu konuda teknoloji kullanımının daha da artması, çalışanlara ve işverenlere iş güvenliği ve emniyet kültürünün mutlak suretle kazandırılması gerekmektedir. Kalıcı önlem ve kontrol maden facialarını önlemede büyük öneme sahiptir. İşletmelerimizde maliyetine bakılmaksızın iş güvenliği sistemi ve sıkı denetimin faciaları önleme ve hayat kurtarmada etkili olduğunun bilincinde olarak bu konudan asla taviz verilmemelidir. Söz konusu facia maalesef ilk değildir ama son olmasını diliyoruz. Rabb'im benzer acılardan milletimizi korusun, muhafaza eylesin.

Konuşmamın sonunda, Türkiye Taşkömürü Amasra Müessesesü Müdürlüğüne bağlı maden ocağında meydana gelen grizu patlamasında hayatını kaybeden şehitlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır diliyorum; hastanelerde tedavi edilen maden işçilerimize şifalar temenni ediyorum; aziz Türk milletinin başı sağ olsun diyorum.

Bu duygularla yüce heyeti saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Serpil Kemalbay.

Buyurunuz Sayın Kemalbay. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Değerli halkımız, Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesinde işçi katliamında yaşamını yitiren 41 madenciye saygıyla anıyorum, yaralılara acil şifa diliyorum.

Her defasında "Artık yeterli!" diyoruz, her defasında "...!" diyoruz. Ancak işçi cinayetleri bizi derinden sarsmaya, acıya boğmaya devam ediyor. 41 hayatın grizu patlamasında yok olmasının acısı çok büyük. Bu, ne kader planı ne fitrat ne de kazadır. Uluslararası sözleşmeler, İş Yasası ve mevzuat, işverenleri her türlü önlemi almakla, iş kazalarını ve iş cinayetlerini önlemekle; devleti de bu önlemlerin alınıp alınmadığını denetlemekle yükümlü kılıyor. Ancak nerede bu sorumluluk, kimde? Ne bakanı ne bürokrati ne patronu; işçiler ölüyor, sermaye büyüyor; tablo budur. Bu katliamın sebebi, AKP'nin işçilerin canı ve kanı üzerinden yaptığı kâr ve sömürü planıdır. Emekçinin canı üzerine kurulan ucuz emek cenneti yaratıldı; ucuz emek pazarında kâr hırsı, üretim zorlaması işçileri öldürmektedir. Bunun adı vahşi kapitalizmdir, bunun adı nekro kapitalizmdir.

Bakın, Sayıştay raporlarında grizu patlaması geliyor diyorum, raporlar, bağıra bağıra patlamanın olacağını söylüyor, buna rağmen önlem alınmıyor. Yaşamını yitiren madencilerin ailelerine "Bizi patlatacaklar." demesinden de anlaşıldığı gibi, iş yerindeki tehlikenin işçiler de farkında ama onların sesini kimse duymuyor. Kader planı değil, iktidar eliyle yerinden edilen Soma yargıçlarının burada dediği gibi "Olursa olsun." planıyla karşı karşıyayız. Türkiye Taşkömürü Kurumu yetkilileri gerekli önlemleri almamış, ilgili bakanlıklar, Sayıştay raporlarında ortaya saçılan güvenli olmayan çalışma koşullarına rağmen işletmenin kapısına kilit vurmamış, Amasra'da timsah gözyaşları döken TÜRK-İŞ, 6331'in işçiye verdiği çalışmaktan kaçınma hakkını işçiye kullanırmamış ve bu cinayete hep birlikte ortak olmuşlardır. Burada, işçilerin neden söz, yetki, karar sahibi olmadığını ayrıca sorgulamalıyız. İzlediği neoliberal politikalarla bizzat bu işçi katliamlarının sorumlularından olan Erdoğan'ın "kader planı" diyerek ölümleri normalleştirmesini asla kabul etmiyoruz. Meclise girerken bile koruma ordusuyla, helikopterle önlem alanlar, yüzlerce korumayla gezenler bize fitrattan bahsetmesinler.

1938 yılında yapılan bilimsel bir araştırma iş kazalarının yüzde 98'inin önlenebilir olduğunu daha o zaman kanıtlamıştı. Bakın, aradan neredeyse yüz yıl geçti, biz hâlâ vahşi kapitalizm koşullarında madencilik yapılan bir ülkede olmaya devam ediyoruz. Batı'ya bakın, böyle işçi katliamları orada yaşanıyor mu? Hani diyorsunuz ya "Batı bizi kıskanıyor." diye. Neden yaşanmıyor? Neden Avrupa'da böyle işçi katliamları olmuyor? Bunu sorgulamayacak mıyız? İşçilerin canı Almanya'da değerli ve

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

değerli olsun tabii ki, peki, Türkiye’de neden bu kadar ucuz görülüyoruz? Bunu sorgulamamız gerekiyor.

Küresel İşçi Hakları Endeksi’ne göre Türkiye 2016’dan bu yana her yıl, işçi olmak için en kötü 10 ülke arasında gösteriliyor. Türkiye, yalnız maden katliamlarında değil, iş cinayetlerinde de dünyada başı çekiyor. Sadece son yıllarda Ermenek’te, Küre’de, Bursa’da, Zonguldak’ta, Elbistan’da, Siirt Şirvan’da ve Şırnak’ta yüzlerce madenci, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemleri alınmadığı için yaşamını yitirdi, patronlar daha fazla kâr etsin diye yaşamını yitirdi. Son yirmi yılda, AKP’li yıllarda 30 bini aşkın işçi iş cinayetinde yaşamını yitirdi. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin verilerini göre, 2022’nin ilk dokuz ayında en az 1.357 işçi iş cinayetinde yaşamını yitirdi. Eylül ayında, şu geçtiğimiz eylül ayında en az 157 işçi çalışırken iş cinayetinde yaşamını yitirdi.

İş cinayetleri yüzde yüz önlenebilir bize göre, yeter ki önlemler alınsın, işçi sağlığı, iş güvenliği önlemleri alınsın. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin ve DİSK’in raporlarına ve bizlerin verdiği önergelere dönüp baksanız bu iş cinayetleri tablosuyla karşılaşmayız ama bugüne kadar ne önergelerimize cevap verdiniz ne de bu raporları önünüze koyup üzerinde düşündünüz.

Şimdiden sonra peki ne olacak, ölümleri nasıl önleyeceğiz? Biz AKP’yi Soma’dan tanıyoruz; Soma’da 301 cana kıyanların hiçbirini cezalandırılmadı. Soma patronunu kurtarmak için özel bir yargı operasyonu yaptınız, yargıya müdahale ettiniz. Bakın, Soma’da katledilen 301 madenciyle ilgili Soma patronları olası kasıtlı yargılanacaklardı, yargılanıyorlardı, ceza alacaklardı, tam ceza alma aşamasında yargıçları değiştirdiniz ve basit taksirle öldürmeden ceza aldı bu kişiler ve patron dört yıl yattı, daha sonra çıktı ve patronlar, hiç kimse de şu anda cezasını çekmiyor. Soma patronunu kurtarmak için yargıya müdahale ettiniz, yargıçları değiştirdiniz; olası kasıttan ceza verilecekti, sizin müdahalenizle bu da gerçekleşmedi. Patronları korudunuz, Soma’yı cezasız bıraktınız. Bakanlar herhangi bir bedel ödemedi, bürokratlar zaten hiçbir şekilde bedel ödemiyor, tutuklu olanların ise hepsi serbest bırakıldı. Madencilerin avukatları Selçuk Kozağaçlı ve Can Atalay ise şu anda zindandalar; buradan onlara sevgilerimi gönderiyorum.

Şimdi, Amasra maden katliamı için araştırma önergesi vereceğinizi söylüyorsunuz; sizi hiç samimi bulamıyoruz. Size önce şunu söylememiz lazım: Peki, neden Soma’da faileri korudunuz, neden şimdi araştırma komisyonundan bahsediyorsunuz; burada bir tutarsızlık yok mu?

Birkaç söz de bu ülkede en büyük federasyon olan TÜRK-İŞ’e söylemek istiyorum tekrar. Ölen madencinin eşi anlatıyor: “Gaz kokusu çok var ama yapacak bir şey yok.” diyordu.” Şef ona demiş ki: “Bize kömür lazım, sizin keyfiniz lazım değil.” Peki, sendika ne iş yapar? Sendika ne için var? Sendika, işçilerin, madencilerin yaşam hakkını korumayacaksa o zaman sendikanın görevi ne? Maden katliamı olduğunda gidip orada hiç kimse timsah gözyaşları dökmesin, kusura bakmayın. Kaldı ki bakın, piyasacı bir yasa olmasına rağmen 6331, işçilere tehlikeli durumlarda çalışmaktan kaçınma hakkını veriyor. Sendikalar neden bu konuda bir çalışma yapmıyor? Sizin göreviniz orada konuşmak değil; sizin göreviniz, sendikanın, TÜRK-İŞ’in görevi, orada işçilerin yaşam hakkını korumaktır. Ölümler olmadan yaşam hakkını korumak gerekiyor.

Sonuç olarak, ucuz emek rejimi terk edilmeli, sermayeyi kayıran, daha fazla kâr etmek için işçilerin hayatını tehlikeye atan, iş kazaları için “Olursa olsun.” mantığıyla hareket eden bu zihniyetle hesaplaşmak gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Sendikal özgürlüklere sahip çıkarak, örgütlenerek yaşam hakkına sahip çıkmak gerekiyor. İnsan onuruna yakışır çalışma koşullarının sağlanması için bu doğrultuda gerekli önlemlerin alınması gerekiyor. Kömür madenlerinde yaşanan iş cinayetlerinin önüne geçilmesi, sağlık, güvenlik ve ekolojiyi birlikte ele alarak kömür madencilikinden çıkma planları da dâhil olmak üzere, köklü çözümler, yapısal çözümler üzerinde düşünmek, tartışmak ve hayata geçirmek gerekiyor.

Bartın Amasra’da 41 işçi önlem alınmadığı için grizu patlaması nedeniyle katledilirken bu katliamı protesto eden emek örgütleri Ankara’da öldüresiye dövülerek gözaltına alınıyor. Neden, neden? Dünyanın her yerinde bu tür katliamlar protesto edilir. Türkiye’de madencilerin yaşamına sahip çıkmayan iktidar, madencilerin yaşamını savunan, protesto eden emek örgütlerini, meslek örgütlerini, sosyalistleri, devrimcileri neden şiddete maruz bırakıyor? Bunun da cevabını istiyoruz.

Hükûmetin maden katliamına yaklaşımı “yaşam hakkı”na değil, “Olursa olur.” mantığıyla ölümlere yol vermektir. Sermaye birikimi rejimi yürüsün diye, sermayedarların yolu açılın diye alabildiğince işçi canına kıyılmasına göz yummaktadır ve bizler buna asla göz yummamalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – PKK’nın şehit ettiği maden mühendislerini, petrol mühendislerini nereye koyuyorsunuz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Hükûmetin, iktidarın, Erdoğan’ın bizzat neoliberal politikalarla bu katliamların faili olmasının üstünden atlanarak bir araştırma yapılamaz. Ucuz emek rejiminden vazgeçmeden, iş cinayetlerinin Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından raporlanmasını sağlamadan, bir kamu kurumu olan Türkiye Taşkömürü Kurumunun neden piyasacı bir anlayışla bu kömür madeni işletmesini sürdürdüğünü sorgulamadan, artık kamu kurumlarına kadar işlemiş olan piyasacı zihniyetten, sömürü zihniyetinden, kölelik düzeninden bahsetmeden ölümlerin durdurulamayacağı açıktır.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – PKK’nın şehit ettiği işçileri, maden mühendislerini, petrol mühendislerini de sorgulayın; onları da sorgulayın lütfen, onları da sorgulayın.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (Devamla) – Burada bütün işçileri, emekçileri, madencilerin hayatlarına sahip çıkmaya çağırıyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ben tanıyorum bir petrol mühendisini, 22 yaşında şehit etti PKK.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Size söz verince konuşsaydınız.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Cevap versin. Tabii ki soracağım.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Ayıptır ayıp.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bir doktor olarak bunu yapmanız hiç hoş değil yani.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ayıp değil.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Çok ayıp.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sorguluyorsanız onu da sorgulayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Ya, ne alakası var? Ne alakası var?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sana mı soracağız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hem suçlu hem güçlü!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz 41 madenciyi sorgulayın, ondan sonra konuşalım tamam mı? İktidardasınız.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Özgür Özel.

Buyurun Sayın Özel. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 14 Ekim Cuma günü saat 18.15 sıralarında meydana gelen grizu patlamasında 41 emekçi, 41 kardeşimiz hayatını kaybetti. Öncelikle onlara Allah'tan rahmet, acılı ailelerine ve tüm milletimize başsağlığı diliyorum.

Benim için zor bir konuşma. Soma faciasından önce çıkıp "Soma'da bir şeyler olabilir, uğurladığımız madenciler son birkaç aydır çok farklı şikâyetlerde bulunuyorlar." demiştik; o gün "O maden Türkiye'nin ve dünyanın en güvenli madenlerinden biridir." cevabını almıştık. Kurulmayan komisyon, faciadan iki hafta sonra oy birliğiyle kurulmuştu. Orada Yılmaz Tunç'la beraberdik, o günden bugüne o komisyondan geriye Yılmaz Tunç, ben ve Erkan Akçay kaldık. Bugün bir daha böyle bir konuşmayı yapıyor olmak gerçekten benim için çok üzüntü verici, çok can sıkıcı.

Eğer Anayasa değişmeseydi, Sayın Bakan burada mutlaka oturuyor olacaktı -bugün değilse yarın- bir siyasi denetim hakkıyla gensoru verecektik ve onu sorgulayacaktık. Rejime kasteden Anayasa değişikliğinden sonra, elimizde kala kala hep birlikte esnettiğimiz gündem dışı konuşmada söz aldı. Bütün dünyada gündem Amasra, bu Mecliste gündem dışı konuşmayla konuşabiliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Kendisi elbette "Ben miyim her şeyin sorumlusu?" diyecek. Bence değilsiniz. "Benim, ben; her şeyi ben yaparım." diyen var ya, sizi de atayan; aslında her şeyin sorumlusu o ama şu anda muhataplık ilişkimiz sizinle.

Siz 20 Eylül günü bu madeni ziyaret ettiniz ve şu cümleyi kurdunuz faciadan yirmi dört gün önce: "2013'te Soma kazasının ardından aldığımız tedbirlerden sonra iş kazaları bıçak gibi kesildi." Bıçak gibi kesmekten ne anlarsınız? Sıfır, olmayacak. Peki, kaç olmuş? Mesela 6 madenci öldüyse bıçak gibi kesilmemiştir, ya 60 öldüyse? Sayın Bakan, Soma'dan bugüne 673 madenci öldü Türkiye'de. 2 tane Soma daha oldu, 2 tane de Amasra oldu Soma ile Amasra arasında. Ve haberinizin olmadığı ortada ki o saydığınız işler, mesela 2 maaş, iki gün hafta tatili; onu hep beraber yaptık ama onlar, 1.500 madenci kaymakamlığın önünde oturup da iktidarınızı protesto ederken içlerinden seçilen 10 kişinin götürdüğü taleplere Recep Tayyip Erdoğan'ın "Tamam." demesiyle oldu. Arkadaşların canıyla, kendi mücadeleleriyle ve birbirlerine acıları üzerinden bağlanmış namuslu bir mücadeleye kazandılar. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bunu hiç gördünüz mü bilmem, altında grubunuzdan da ittifak ortağınızdan da milletvekillerinin imzası var. Bu, Soma Raporu, 131 maddede ortaklaştık ve 111 öneri var içinde; sizin saydıklarınızın hiçbirisi burada yok, burada söylenenlerin de gerçek anlamda hiçbirisi hayata geçmemiş. Ben bunun takibini yaptım Bülent Başkan. Nasıl yapar muhalefet bunun takibini? Soma Raporu yayınlandıktan bir sene sonra 56'sını birine, Süleyman Soylu'ya, o tarihte Çalışma Bakanymış, 55'ini de Berat Albayrak'a sormuşum, Enerji Bakanymış. Ne yaptınız bu 111 maddeyi? Tık yok. Cevap verilmeyen önergeler listesinde duruyor bunlar çünkü bir şey yapmadınız, yapılmadı. Size bu Meclisin verdiği görevi, ödevi yerine getirmediniz. Bakın, orada söylenenlerden yani "Maden ayrı bir bakanlık olsun."dan tutun "Kömür kanunu çıkarılsın."a... Ama içinde bir sürü var. Mesela, diyor ki: "Eski imalatlarda mutlaka ölçüm cihazları olsun." Ve diyor ki: "Havza madenciliği olsun, hepsi bir haritada olsun ve bir bütün olarak ele alınsın." Bakın, o yapılsaydı ne olurdu? Yetişir yetişmez, Soma Raporu'nun gereği Soma'dan önce yapılsaydı Soma olmazdı; Ermenek kesin olmazdı. Neden? Ermenek'te iki şey vardı: Bir, eski imalat, içi su dolu ama yer altı kadastro yok, işlenmemiş ve köstebek gibi ilerlerken, gidip o eski madeni patlattı da sular geldi. Hani, diyor ya: "Benim evladım yüzme bilmez, nasıl yaşayacak?" O ağılayan ananın, ayağında lastik ayakkabılı babanın feryadı, bu komisyonun raporu yapılsaydı olmazdı. Orada diyor ki: "Seri havalandırma yasaklanmalıdır." Genel olarak yok ama paralel havalandırmanın seriye döndüğü bir sürü durum var, birazdan anlatacağım, benden duyacaksınız ama yarın komisyon kurulursa sonunda oraya geleceksiniz ve yüz yüze bakacağız.

Şimdi, şunu izah etmek isterim: Muhalefet partilerinin ayrı ayrı karşı oyları var, çok daha ileri önermelerimiz var, hiçbirisi de yapılmamış.

Şimdi, gelelim "Ya, ben miyim sorumlusu?" Yok, sizden önce 3 sorumlu söyleyeyim ben: Recep Tayyip Erdoğan, Berat Albayrak, Binali Yıldırım. Neden sorumlu bu beyler? Bu beyler üçlü kararnameyle Kazım Eroğlu'nu bu kurumun başına getirmekten sorumlu, Genel Müdür yapmaktan sorumlu. Kazım Eroğlu kim? Kazım Eroğlu, Kozlu maden kazasında 8 işçi öldü ya, o işten dört yıl hapis cezası almış ihmalî yüzünden, kusuru yüzünden. Sonra o ceza iyi hâlden -kravat taktı diye- üç yıl dört aya, sonra 24 bin lira para cezasına... Sonra kendisini buraya atamışsınız, maaşından taksit taksit kesmişsiniz, ayrıca çifte maaş da bağlamışsınız, aynı zamanda Genel Müdür de yapmışsınız. Şimdi o, hâlen görevde ama "Amasra'nın sorumlusu kim?" dersiniz, üçlü kararname ama "Bir isim söyle." dersiniz Recep Tayyip Erdoğan, bu adamı oraya atayan. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, Soma'da sizin ettiğiniz beylik laflar edildi burada. "Hesap soracağız, takipçisi olacağız." Allah var ya, siz onu bile demediniz, partinizin sözcüleri söyledi bunu. Ama Soma'da nasıl takip ettiniz biliyor musunuz davayı? Soma'da mahkemede önce namuslu, dürüst, genç bir hâkim vardı -bütün analar ondan razı, tir tir titriyordu karşıda sorumlular- ilk önce ona kafaya taktılar, karara giderken davayı karara bağlamadan güya terfi ettirip İzmir'de bir mahkemeye atadılar. Yerine Elbistan'da ölenleri suçlu bulan hâkim geldi, hızla karar verdi. Verdiği karar "Taksir." Gitti Yargıtaya, 12. Daire dosyayı aldı, bir bozma yazdı ki imrenirsin. Ne yazdılar biliyor musunuz? 5-0. "Ya, olası kasıt bu dosyada yoksa nerede kullanılacak." demiş. "Ne taksiri" diyor, olası kasıt, olası kasıt. 5-0 bozdular.

Ne yaptınız biliyor musunuz? Davayı takip ettiniz hakikaten. Ben o mahkeme salonunda 22 blok, 74 duruşmanın tamamına gittim, biriniz gelmediniz ama o davayı Yargıtayda takip ettiniz. Nasıl yaptınız biliyor musunuz? O, 5'inden 3'ünü alıp yerine Kenan İpek'i -bir ara Bakanlığınızı dahi yaptı ara dönemde- HSK Genel Sekreteriniz Fuzuli Aydoğdu'yu, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürü Mustafa Yapıcı'yı özel görevle 12'ye yolladınız. Sonra usulden çok olmadığı hâlde, altı ay bekleyip itiraz ettirdiniz karara, savcıya. Bunlar 3'e 2 onu bozup "Taksir tamamdır, hepsi dışarı." dediler ya.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Yazıklar olsun!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Öyle takip ettiniz duruşmayı ve bu gelinen noktada Soma'da cezasızlık var. Soma'dan 2 kişi cezaevinde, namusu gibi o aileleri bilaücret, gece gündüz savunan Selçuk Kozağaçalı ile Can Atalay dışında Soma'da tutuklu yok, hükümlü yok. (CHP ve HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi, maden mühendisleri... Dünya kadar şikâyet alıyoruz. "Tedbir aldık." diyorlar ya, hakikaten almışlar. Ne tedbiri almışlar biliyor musunuz arkadaşlar? Facia olmasın diye tedbir almamışlar, facia olunca buraya bizim kontrolümüz dışında gerçekleri ortaya çıkaracak kimse sızmasın diye almışlar. Maden Mühendisleri Odasının barikatları aşamadığı, AFAD tırına giremediği ancak bizimle birlikte girdiğinde bir iki bilgi sahibi olabildiği, konuştukları herkesin tir tir titreyerek "Konuşmak yasak Başkanım." dediği bir iklim sürüyor Amasra'da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ve örneğin o madende sorumluluğu olanlardan herhangi biri, o gün patlamasaydı da 41 kişi ölmeseydi de giderken 1 kişiyi trafik kazasında çarpıp öldürseydi mahkeme ölümlü kazaya sebebiyet verdiği için yüzde 99,5

tutukluluk tedbirine başvuracaktı. Kardeş, 41 can ölmüş ha, civciv değil; 1 gözaltı yok, 1 tutuklama yok, 1 görevden el çektirme yok, 1 açığa alma yok; yazıklar olsun, gelip de burada pişkinlik yapmak var! (CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – 1 istifa yok, istifa!

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Şimdi, o 6 savcıya da o Denetleme Kuruluna da görevinizi yapın diyorum ama sizde şu kadar onur varsa istifa edin diyorum, istifa edin! (CHP, HDP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, ölmemeleri gerekirken nasıl öldüklerini dinlediniz. Ben maalesef nasıl öldüklerini anlatacağım. İşte gizli plan, madenin planı, olayın olduğu yer. Burada bir grizu patlaması oluyor, patlamanın şiddeti buradaki 5 kişiyi öldürüyor, 5 şehit burada. Sonra duman buradan çıkıp buradan gideceksen nasıl olmuşsa olmuş, bu patlama ve duman dönüp burada çalışan 36 işçimizi daha öldürmüş. Nasıl olmuş, biliyor musunuz? Biz buraya yazdık ya; beyefendi, yazdık ya: “Seri havalandırma olmasın.” Seri, bir yerin çıkışının diğer yeri havalandırmaya gitmesidir. Paralel; burası ayrı havalanacak, burası ayrı. Buraya bir tane dandik kapı koymuşlar. O dandik kapı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Grizu patlamasında -liyakatsiz, ehliyetsiz ellerde- dumanı bu kapı keser -bir demir kapı koymuşlar- diye düşünülerek “Seri oldu bu, tamam.” demişler. “Grizu 20 tonluk bir vagonu 15 metre ileriye kibrit kutusu gibi atabilen bir güç, kapı mı dayanır?” diyor Maden Mühendisleri Odası, “Kapı mı dayanır?” diyor işi bilenler. “Sen 2 havalandırmayı kapıyla yaparsan grizu yıkar geçer, bunu yapar.” diyorlar; bu, burada yazıyor Sayın Bakan. Ben sizin yerinizde olsam bunu öyle kendime falan değil bu işi bilenlere başucu kitabı yapardım, o zaman belki üzerinizde bu 41 kişinin vebali olmazdı. Şimdi sizi bu kitap da kurtarmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, tabii, burada düzgün bir ayırım yok ama ne yok başka? Şu yok: “Ya, böyle havalandırma mı olur?” diyen yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Denetimde gidip de “Bu kapı olmaz.” diyen bir müfettiş yok. “Ya, seri havalandırmada kömür madenciliği mi yapılır?” diyen bir sendika yok ama sorumluluğu sendikaya yıkmayın, oradaki sorumluluğunuz da şudur: Artık bu madende bir iş güvenliği sendikacılığı, emek, alın teri sendikacılığı yerine bir yandaş sendikacılık var. Yandaşlaştırılmış, susturulmuş, ehlileştirilmiş, kullanılan bir sendikacılık var; onun da sorumluluğu yarattığınız sendikal düzendedir ve Amasra’da herkesin bildiği bir şey var: O kurumda bir yere geleceksen daha çok aşağılarda, AK PARTİ’nin ilçe binasından bir geçeceksin. Oralarda karar, oralarda tayin, oralarda terfi var; liyakat dışında, ehliyet dışında, ölüm için ne lazımsa var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Grizu patlaması için sayıyorsunuz ya: Oksijen lazım, metan lazım, ateş lazım. Grizu patlamasının diye sizin gibi bakanların olmaması, böyle bir Cumhurbaşkanının olmaması lazım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar; AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ARZU AYDIN (Bolu) – Ayıp ya!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ne ayıblı ya, ne ayıblı ya; doğru söylüyor.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Son sözüm şu olsun: Bir yandan “fıtrat” diyorsunuz ya, bir yandan “kader planı” diyorsunuz ya, bakın, dönüp bakacaksınız; Soma gibi bir facia ne zaman olmuş? 1975 Hindistan; 375 madenci. Kırk yedi yıldır Soma’dan büyük bir facia Hindistan’da bile, dünyanın hiçbir yerinde yaşanmıyor; kömür madenleri için söylüyorum. Almanya’da bir kömür madenindeki -son maden şirketi- 1946’da arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son defa açıyorum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – İngiltere’de 1973, Fransa’da 1974’ten beri kömür madeninde madenciler ölmüyor. Eğer Türkiye’de kömür madenlerinde madenciler ölüyorsa, yirmi yıldır yönettiğiniz bu ülkede, Bakan sizken, müsteşar sizken, müfettişler sizin emrinizdeyken ve bütün madenler için aslında böyle pırasa doğrar gibi yandaşlara ruhsat, ruhsat, ruhsat doğranıp dağıtılıyorken ölen her bir madenciden, her bir madenciden, her bir madencinin yetim kalan evladından, dul kalan eşinden, gözü yaşlı anasından siz mesulsünüz. Bu vebali, bu dünyada bu hesabı sizden biz, öbür dünyada Cenab-ı Allah soracak. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yılmaz Tunç.

Tekrar geçmiş olsun Sayın Tunç.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERKAN AYDIN (Bursa) – Enerji ve kader bakanlığı yapın iyisi mi o bakanlığı.

AK PARTİ GRUBU ADINA YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Sayın Bakan, Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Türkiye Taşkömürü Kurumu Amasra Müessesesine ait maden ocağında meydana gelen ve millet olarak hepimizi derinden sarsan kazayla ilgili olarak grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

Öncelikle, bu elim kazada kaybettiğimiz 41 canımıza Allah’tan rahmet diliyorum, yaralı kardeşlerimize de acil şifalar diliyorum. Maden şehitlerimizin ailelerine, madenci arkadaşlarına ve tüm sevenlerine sabır diliyorum. Tarifi imkânsız, çok büyük bir acıyla karşı karşıya kaldık, Bartın’ımızın ve milletimizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, Amasra’daki kazanın olduğu 14 Ekim Cuma günü, benim de Bartın’da olduğum bir sırada Amasra maden ocağında eksi 300-350 kotları arasında saat 18.05’te bir patlama olduğu haberini alınca hemen Sayın Valimizle irtibat kurarak hep birlikte Amasra’ya hareket ettik. Kazadan on beş dakika sonra Amasra ilçemize ulaştık. Biz ocağın başına intikal ettiğimizde Türkiye Taşkömürü Kurumunun Amasra maden ocağında hazır bulunan tahlisiye ekipleri kurtarma çalışmalarına başlamışlardı. Ayrıca, diğer madenciler de arkadaşlarını kurtarmak için yoğun bir gayret içerisindeydiler. Türkiye Taşkömürü Kurumunun Zonguldak’taki tahlisiye ekipleri de kısa süre içerisinde Amasra’ya ulaştılar ve bölgemizdeki özel maden kuruluşlarının tahlisiye ekipleri de kurtarma çalışmalarına katıldılar.

Sayın Cumhurbaşkanımız da kazanın hemen akabinde yaptığı açıklamada yer altındaki madencilerin kurtarılması için devletin bütün kurumlarının seferber edildiğini, koordinasyonu sağlamak üzere İçişleri, Enerji ve Çalışma Bakanlarının kaza yerine hareket ettiklerini belirttiler.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Daha önce neredeydi devlet?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bir dinleyin, anlatacağım daha önce nerede olduğumuzu.

Sağlık Bakanlığımız 2 uçak ambulans, 4 sahra acil müdahale merkezi, 51 ambulans, 168 ambulans sağlık personeli, 15 UMKE timi, 67 UMKE personeli, AFAD’ın Zonguldak, Karabük, Sakarya, Kütahya ve Eskişehir’den gelen arama kurtarma ekipleri, Kızılayımızın ve STK’lerin ilgili tüm imkânları, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızın destek ekipleri, Jandarma, Emniyet ve Sahil Güvenliğin tüm imkânları kaza mahalline süratle ulaşmış ve kısa sürede Amasra’ya intikal eden İçişleri Bakanımız Sayın

Süleyman Soylu, Enerji Bakanımız Sayın Fatih Dönmez ve Çalışma Bakanımız Sayın Vedat Bilgin'in koordinasyonunda tüm kurumlar kendi alanlarında çalışmalarını süratle sürdürmüşlerdir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kaçı istifa etti?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, kazanın gerçekleştiği vardiyada 110 madencimiz bulunuyordu; patlamanın ardından 58 madencimiz yara almadan ocaktan tahliye edildi, 41 madencimizi ise maalesef kaybettik. 11 madencimiz yaralı olarak hastanelere süratle taşındı; 5 madencimizin tedavileri Bartın'da gerçekleştirilerek taburcu edildiler, 6 madencimizin de uçak ambulanslarla sevk edildikleri İstanbul Çam ve Sakura Hastanesinde tedavilerine devam ediliyor. Tüm duamız, bu kardeşlerimizin de bir an önce sağlıklarına kavuşmaları için.

Kazanın olduğu gecenin sabahına kadar kurtarma ve sağlık ekipleri yoğun bir çalışma sergilediler, sabah itibarıyla da tüm madencilerimiz ocaktan çıkarıldı. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Bartın Amasra'ya gelerek kazanın olduğu ocak başında incelemeler yaptı, yetkililerden bilgi aldı. Burada yaptığı açıklamada "İnsan hayatının güvende olmadığı hiçbir faaliyet bizim için muteber değildir." dedi, "Bu anlayışla maden ocaklarımızda önemli sayıda ölümlerin olduğu kazaların yaşanıyor olmasını kabul edemeyiz." dedi, "Artık madenlerimizde hiçbir eksik, hiçbir gereksiz risk görmek istemiyoruz." dedi.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yirmi yıldır neredeydiniz?

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yirmi yıl sonra mı? İnsaf ya!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – "Her konuda olduğu gibi çalışma hayatında da 'Önce insan.'" diyoruz, "Maden kazalarını inşallah tarihe gömmek için elimizden gelen gayreti göstermenin çalışmaları içerisindeyiz." dedi.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Beş dakikadır hikâye anlatıyorsun.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – "Maden şehitlerimizin emanetlerine sahip çıkmak boynumuzun borcudur." diyerek bu konudaki kararlılığı vurguladı.

Sayın Cumhurbaşkanımız Amasra'daki kazayla ilgili olarak en ufak bir ihmali bile karşılıksız bırakmayacaklarını, gerekli soruşturmanın başlatıldığını ifade etti.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Bir tek tutuklama yok, bir tek tutuklama yok!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – E, burada savcı yok mu?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, Cumhurbaşkanı Yardımcımız, bakanlarımız...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Açığa alma yok!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Sizi Soma'dan tanıyoruz, Soma'dan.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Cumhurbaşkanı talimat vermese hiç kimse harekete geçmiyor mu?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Neden dinlemek istemiyorsunuz? Ben o yörenin bir milletvekiliyim.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çünkü yalan söylüyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Gerçekten doğru söylüyorsunuz... Sizi dinlemek istemiyoruz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çünkü hikâye söylüyorsunuz; bu kadar insan ölmüş be!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ben o yörenin, o bölgenin milletvekiliyim; o madenciler, o şehitlerimiz bizim kardeşlerimiz, komşularımız, onlar bizim canımız ciğerimiz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sahip çıkmadınız ama!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Niye dinlemek istemiyorsunuz beni?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sahip çıkmadınız ama onlara!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Çünkü yalan söylüyorsunuz!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Beni niye dinlemek istemiyorsunuz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yalan söylüyorsunuz!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Canınız olsaydı canınızı koruduğunuz gibi korurdunuz!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, sayın milletvekilleri...

Buyurunuz Sayın Tunç.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Biraz saygı gösterin.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Siz ölenlere saygı gösteriyor musunuz biz sana saygı göstereceğiz?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ay yeter ya, gün boyu seni mi dinleyeceğiz? Bu ne ses ya!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımız başta olmak üzere, Cumhurbaşkanı Yardımcımız, bakanlarımız, genel başkanlar, diğer siyasi partilerin genel başkanları, genel başkan yardımcıları, milletvekilllerimiz ve ülkemizin dört bir yanından STK temsilcileri Amasra'ya gelerek cenaze törenlerine katılmışlar, taziye ziyaretlerinde bulunmuşlar, acımızı paylaşmışlardır. Her birine çok teşekkür ediyoruz.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya sizin göreviniz taziye mi?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amasra maden ocağı, Türkiye Taşkömürü Kurumuna bağlı bir müessese, 1967'den beri faaliyette. TTK'nin modernizasyonu ile ilgili olarak pilot uygulamaların başladığı bir ocak. Zonguldak-Bartın havzasında dik damarlardan oluşan, zor şartlara rağmen yarı mekanize sistemin ilk kez uygulandığı bir ocak. Sayın Bakanımızın da ifade ettiği üzere üretimin saniye saniye izlenebildiği, gaz ölçümlerinin anbean yapılarak kaydedebildiği, madencilerdeki çipler sayesinde ocak içerisindeki tüm hareketlerin takip edilip kaydedildiği ve elektronik sisteme aktarıldığı, tüm süreçlerin, ses, görüntü ve yazıların dijital ortamda kayıt altına alındığı, iş güvenliği uzmanlarının görev yaptığı, sürekli denetlenen maden ocağında tüm bunlara rağmen yüreklerimizi dağılayan bu elim kazanın sebebi mutlaka ortaya çıkarılacaktır, çıkarılmalıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Önlem alınsaydı kimse ölmeyecekti!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Soma'da çıktığı gibi(!)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Bu, bir kaza değil, iş cinayeti!

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Geç onları, geç!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bölgenin bir milletvekili olarak, partimizin bir Grup Başkan Vekili olarak bu sorumluların ortaya çıkarılacağına ve bunu bizzat takip edeceğime buradan sizlere söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – İnşallah, göreceğiz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Adalet Bakanımız Sayın Bekir Bozdağ da bölgeye gelerek incelemelerde bulunmuş, olayın tüm boyutlarıyla soruşturulacağını, kafalarda ne kadar soru varsa hepsinin cevabının yapılacak tahkikat sonucunda ortaya çıkacağını, burada amacın maddi hakikati bütün gerçekliğiyle ortaya çıkarmak olduğunu ifade etmiştir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) – Adaletsiz bakan!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Amasra Cumhuriyet Savcılığı... HSK'nin de görevlendirdiği, merkezden gelen, görevlendirilen savcıyla beraber 6 savcı soruşturmayı yürütmektedir.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – E, göreceğiz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Şu anda arama ve el koyma işlemleri yapılmıştır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Gözaltı yok, gözaltı!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Kazanın olduğu yer, şu anda olay mahallî olarak giriş-çıkışlara kapatılmıştır.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Ne zaman yapılmış, daha dün değil mi?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Kazanın karakutusu artık yargının elindedir; bütün cihazlara, dijital sistemlere, hepsine el konulmuştur ve bunlar yargının elindedir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Soma'daki gibi(!)

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tüm kayıtlar incelendiğinde, kaza mahallinde uzman bilirkişiler tarafından yapılacak olan keşifler ve araştırmalar neticesinde olayın tüm boyutlarıyla aydınlatılacağına ve sorumlulardan hesap sorulacağına yürekten inanıyoruz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Hiçbir şekilde inanmıyoruz, hiçbir şekilde!

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Soma'da ne olduysa aynısı olacak!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu tür kazaların bir daha gerçekleşmemesi için başkaca hangi tür tedbir alınması gerekiyorsa bunun da alınması için mücadelemizi sürdüreceğiz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Yirmi yılda 30 bin insanı öldürdünüz!

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Özgür Bey kazalardan bahsetti. O kazalar AK PARTİ öncesinde de Türkiye'de oldu; hiç olmasın. 93'te Kozlu'da 293 canımızı verdik, yine bizim bölgemiz ama "Hangi parti zamanında?" diye burada sormaktan utanıyoruz, "Hangi Çalışma Bakanı görevdedir?" diye sormaktan imtina ediyoruz.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Aynı zihniyet döneminde oldu, aynı zihniyet döneminde oldu.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – En son 93'te göçük oldu burada, on sekiz sene...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu kazalar oldu ama bundan sonra olmasını istiyoruz. Soma kazası sonrası, evet, birlikte görev yaptık o komisyonda. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler) Kurulan araştırma komisyonunun önerileri doğrultusunda çok sayıda düzenleme yapıldı, evet.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım.

Hayata geçirilenler var, alınan tedbirler var ama buna rağmen, bu alınan tedbirlere rağmen, bu rapordaki tavsiyeler doğrultusunda gerçekleştirilen uygulamalara rağmen bu kazaların devam ediyor olması, demek ki bir yerlerde eksiklik var; bunu gösteriyor. İşte, daha neler yapılması gerekiyor; bu konuda Türkiye Büyük Millet Meclisinde bir araştırma komisyonu kurulmasına dair önergemizi Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunduk.

DİRAYET DİLÂN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz Soma'nın kararlarını yerine getirmediniz...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Yarın da Meclis Genel Kurulumuzda bu öneriler görüşülecek, muhalefet partilerinin önerileri de var. Hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin araştırması hem yargının soruşturması hem de yapılacak idari soruşturmalar neticesinde hadisenin tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılacağından hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Değerli milletvekilleri, şehit madencilerimiz benim hemşehrilerim -biraz önce söylediğim gibi- arkadaşlarım, bire bir görüştüğümüz kardeşlerimiz, onları geri getiremeyeceğiz, hiçbir maddi destek onların acılarını hafifletmeye yetmeyecek.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Timsah gözyaşları dökmeyin.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Onların emanetleri olan ailelerine, eş ve çocuklarına sahip çıkacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Madencilerin hayatını...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Devlette istihdam hakkı niye vermiyorsunuz maden şehit ailelerine?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Hiçbir maddi desteğin...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – 2003 öncesi 2014 sonrası maden şehit ailelerine devlette istihdam hakkı vermiyorsunuz?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Gülmeyin, gülmenize gerek yok, gidin oradaki acıları paylaşmaya devam edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

Hiçbir maddi desteğin ailelerimizin acılarını hafifletmeye yetmeyeceğini biliyoruz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bakanlarına söyle sen "gülme" diye. Bakanlarına söyledin mi "gülme" diye?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Cumhurbaşkanımızın açıklamış olduğu maddi desteklerin yanı sıra...

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Enerji Bakanı istifa etmiyor...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...madencilerimizin geride bıraktığı emanetlerine sigorta süresine bakılmaksızın maaş bağlanabilmesi için madencilerimizin birinci derece yakınının kamuda istihdam edilmesine yönelik kanun teklifimizi de AK PARTİ Grubu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

ERHAN USTA (Samsun) – Plan ve Bütçe Komisyonunda önerge verdik bununla ilgili, İYİ Parti'den diye reddettiniz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Ben dün sundum, iki yıl önce de sundum.

KADİR AYDIN (Giresun) – Ya, bir otur ya!

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Burada siz reddettiniz.

KADİR AYDIN (Giresun) – Bir otur ya, seni mi dinleyeceğiz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Reddettiniz, reddettiniz. O çocukların ahına giriyorsunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayıştay raporu okuyan tek kişi o diye mi otursun? Hiçbiriniz okumuyorsunuz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Niye el kaldırdığınızı bilmiyorsunuz.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Madencilerimizin geride bıraktığı emanetlerine, sigorta süresine bakılmaksızın maaş bağlanabilmesine, madencilerimizin birinci derece yakınının kamuda istihdam edilmesine yönelik kanun teklifimizi de AK PARTİ Grubu olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – İlla kaza mı olması lazım? İlla 41 kişinin ölmesi mi gerekiyor devlette istihdam hakkı vermeniz için?

BAŞKAN – Sayın Hatip, buyurun.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Acımızı paylaşan herkese, arama kurtarma çalışmalarına, tedavi süreçlerine katılan tüm

sağlık personeline teşekkür ediyoruz.

Bir avuç kömür için bir ömür verenleri, ülkemizin dört bir yanında kömür karası madenleri yürekleriyle aydınlatanları ve onların cefakâr ailelerini buradan saygıyla selamlıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Hakk’a uğurladığımız madencilerimizi rahmetle anıyor, tedavileri süren madencilerimize acil şifalar diliyorum.

Cumhurbaşkanımızın kaderle ilgili cümlesini buradan çarpıtanlar oldu. Kader tedbire mâni değildir, bu konuya yabancı olmamak gerekir.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Siz tedbire yabancısınız, tedbire. Siz tedbire yabancısınız, yabancı olmasaydınız bugün bu işçiler yaşıyor olacaktı.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Cumhurbaşkanımızın orada ifade ettiği öncelikle şudur: Hiçbir faaliyet insan hayatının önüne geçemez diyor.

DİRAYET DILAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Cumhurbaşkanı niye 500 korumayla geziyor? 500 korumayla geziyor, bin araçla geziyor.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu konuda alınması gereken tedbirlerin mutlaka alınması gerekir, almayanlarla ilgili olarak da gerekli soruşturmaların yapılması gerekir diyor, önce tedbirden bahsediyor, önce tedbirden bahsediyor...

DURSUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Peki “Ölüm bu işin fitratında var.” demek ne oluyor?

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...ama siz maalesef her zamanki gibi konuyu farklı taraflara çekerek Sayın Cumhurbaşkanımıza hakaret etmeye çalışıyorsunuz.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Önce tedbir alın, sonra tevekkül.

MURAT ÇEPNİ (İzmir) – Bir kere söylemedi...

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Çok değerli milletvekilleri...

ERHAN USTA (Samsun) – Yılmaz Bey, o bölgenin milletvekili olarak bu sözler size hiç yakışmıyor.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Hangi sözler yakışmıyor?

ERHAN USTA (Samsun) – Lütfen ya, lütfen ya. Bir şeyleri aklamaya çalışma ya. Ayıp oluyor, bölge milletvekilisin...

Sizde bu konuşmayı yapacak çok insan var nasıl olsa.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Başkan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tunç, buyurunuz efendim.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; maden kazasında hayatını kaybeden madencilerimize bir kez daha Allah’tan rahmet diliyorum. Yaralı madencilerimizin tedavilerini takip ediyoruz, onlara da Allah’tan acil şifalar diliyorum.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Timsah gözyaşları...

DİRAYET DILAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz hâlâ anlamadık niye önlem almadığınızı.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Ve bütün milletimize, Bartın’ımıza...

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) – Özür dileyin, özür.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – ...madencilerimizin ailelerine bir kez daha başsağlığı diliyorum.

AYDIN ÖZER (Antalya) – Yapamadık deyin; özür dileriz, yapamadık deyin.

YILMAZ TUNÇ (Devamla) – Bu duygu ve düşüncelerle hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYDIN ÖZER (Antalya) – Yirmi senedir yapamadık deyin.

BAŞKAN – Söz sırası İstanbul Milletvekili Sayın Erkan Baş’tadır.

Buyurunuz Sayın Baş. (HDP sıralarından alkışlar)

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Yitirdiğimiz 41 madenciye saygıyla anıyor; ailelerine, yakınlarına, tüm sevenlerine başsağlığı diliyorum. Türkiye işçi sınıfının başı sağ olsun.

Şimdi, bugün, burada da aşağı yukarı dört gündür her konuşan üzüntü ifade ediyor. Biz de gerçekten üzüntülüyoruz ama tam da bu nedenle gerçekten söylüyorum, çok öfkeliyiz ve her konuşmanız öfkemizi büyütüyor ve bunu gizleme gereği falan da duymuyorum. Gerçekten üzülyorsak öfkelenmek durumundayız. Neden, biliyor musunuz? Bakın burada her Allah’ın günü, deyim yerindeyse, kırk takla atıyoruz, işçi sınıfı, işçiler nasıl yaşıyor, anlatmaya çalışıyoruz, ne dinliyorsunuz ne gündeme alıyorsunuz, ancak 40 işçi hayatını kaybedince gündem dışı konuşma konusu yapıyoruz.

Şimdi şunu düşünmenizi rica ediyorum: Cuma günü 18.15’te bu elim olay yaşandı, her ağzını açan, her ağzını açan “Devletimiz bütün olanaklarını seferber etti.” “Devletimiz bütün olanaklarını seferber etti.” Ya bu devlet bütün olanaklarını olaylar olmadan seferber etse, bu insanlar yaşasa günaha mı girersiniz? İşçiler ölmediği sürece sizin gündeminize girmeyecek mi hiç ya? Yirmi yıldır iktidardalar, yirmi yıldır iktidardalar, hâlâ önümüzdeki yüzyılda önleyeceklerini anlatıyorlar ve bunu bekliyor.

Şimdi, Bakan -gerçekten büyük bir samimiyetle dinledim- ne diyecek acaba? Yerinde olmak istemediğim en büyük kişi şu anda, ne diyecek? Yirmi-yirmi beş dakika bir cümle söyledi ya: Vallahi billahi bizim suçumuz yok. Başka hiçbir şey demedi. Ben de sormak istiyorum ya.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Olayı aydınlattı, aydınlattı olayı.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, normal bir ülkede olsak çoktan istifa etmesi gereken, Japonya’da olsak harakiri yapması gereken ama maalesef AKP Türkiye’sinde hâlâ bakan koltuğunda oturan kişiye sormak istiyorum: Bir ay önce Amasra’ya gittiniz değil mi? Sayıştay bu raporları yazdı, önünüze koydu değil mi? Ya, arkadaşlar ben ilçe ziyaretine gittiğimde, bir ilçe örgütünü ziyarete gittiğimde gitmeden önce bir raporlara bakıyorum, gittiğimde de oradaki arkadaşlara soruyorum. Ya, bundan bir ay önce oraya gittiğinde şu Sayıştay raporlarının gereğini yaptınız mı diye sorsaydı bu 41 işçi bugün yaşardı. Bu ihtimal bile bir insanın istifa etmesi için yeterli, bu ihtimal bile yeterli ama ne yaptınız...

Bakın, Sayıştay raporu... Hani Sayıştayın her lafına cevap yetiştiriyorsunuz. Sayıştay diyor ki o işletme için: “1.145 işçi olması gerekirken 622 çalışan var.” Ve aynen cümle şu: “Kritik zamanlarda müdahale edilemiyor, iş güvenliği olumsuz etkileniyor.” Söylemiş, Sayın Bakan, söylemiş. Gittin, ne yaptın orada ya, turistik gezi mi yaptın? Fotoğraf çektiğin insanların yarısı yok bugün.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Denetime gidilmiş, bakılmış...

ERKAN BAŞ (Devamla) – İnsanların yarısı ölmüş, o fotoğrafta yanındaki çocuk şu anda ölmüş; hâlâ koltukta oturuyor.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Bakan ne yapsın yani burada?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Şimdi, “kader planı” diye yeni bir laf öğrendik, kader planı. Burada kayıtlara geçsin diye okuyorum, kayıtlara girsin diye okuyorum; aynen şöyle demiş, Cumhurbaşkanı gidiyor, diyor ki: “Şükürler olsun, hamdolsun, 41

cenazemize yirmi dört saat içerisinde ulaştık.” Ya, biz sizden insanları hayatta tutmanızı istiyoruz, ölümleri toplamanızı istemiyoruz ki ölümleri engellenizi istiyoruz. Siz cenaze toplamakla övünen bir iktidarsınız. Neymiş? Kadermiş. Lanet olsun böyle kadere! Hep işçi çocukları, hep yoksul çocukları mı ölüyor ya! (CHP ve HDP sıralarından alkışlar) Lanet olsun böyle kadere! Bir patron çocuğu ölmez mi? Hepsizenginleşirken sürekli yoksul çocuklarına kader, kader, kader! Hep bize mi bu kader ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sen anlamazsın o işi.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Zengin olma kadere verilmiş onlara.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şöyle söylemiş: “Dalga geçebilir birileri.” Hani Bülent Bey bana diyor ya “Sen anlamazsın.” “Dalga geçebilir...” Hayır, dalga geçmiyorum, gayet iyi anlıyorum. 41 insanın arkasından dalga geçilmez. Bak, yemin ediyorum, dişlerimi sıkıyorum, yumruklarımı sıkıyorum, isyan ediyorum. Dalga falan geçmiyorum. Utanıyorum, bu ülkeyi böyle bir zihniyet yönettiği için utanıyorum ya!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen kendinden utansana ya, sen kendinden utan!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Utanılacak hiçbir şeyimiz yok.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Lanet olsun sizin kaderinize! “Kader.” “Kader.” hep bize kader!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Kadere lanet okuma ya!

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Lanet okuyup durma orada, milletin kürsüsünde.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Buradan tüm Türkiye’ye sesleniyorum, şunu bilelim: 84 milyon yurttaş, hepimiz, en başta kendim; hepimiz suçluyuz. Ben Türkiye İşçi Partisinin Genel Başkanımı ya; Türkiye İşçi Partisi, bu kadar işçi düşmanı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Baş.

ERKAN BAŞ (Devamla) – ...bu kadar, yirmi yıldır her gün, her gün işçileri katlederek iktidarda oturan bir partiyi yirmi yıldır o koltuktan indiremediğimiz için biz suçluyuz, kabul ediyoruz. Bu suçluluğu bilerek soruyoruz arkadaşlar -herkes bir cinayetten bahsediyor burada, cinayet- bu cinayetin katili kim Sayın Bakan? Katil kim ya? Bu katili bulacağız. Bu katile yardım ve yataklık eden bulacağız, suçunu örtbas eden bulacağız, hepsiyle hesaplaşacağız. Öyle, her seferinde, insanlarımız hayatlarını kaybettikten sonra gelip burada, yapacağız edeceğiz demekle bu işler çözülmüyor. Güvenmiyoruz size ya. Niye güvenmiyoruz? Soma’dan sonra aynı konuşmaları yaptınız ve ne oldu Soma’dan sonra?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kadere lanet okuyamazsın, kader imani bir iştir.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Soma’da 301 işçi öldüğünde yaptığınız konuşmaların -çıkartalım tutanakları- hepsi aynı, hepsi aynı.

Sonuçta ne oluyor arkadaşlar? Biz ölmeye devam ediyoruz, işçiler ölmeye devam ediyor; siz de zenginleşmeye, koltukta oturmaya devam ediyorsunuz. Bu düzen yıkılacak, bu düzen böyle gitmez.

Son söyleyeceğim şey şu, buradan bütün işçi kardeşlerime sesleniyorum: Bakın, bu ülkede işçiler ya ölünce haber oluyor ya direnince haber oluyor. Bu ülkede ekmek kavgası artık ölüm ve yaşam kavgası. Hep birlikte tüm Türkiye’deki işçiler karar vereceğiz, bu iktidara karşı yaşam hakkımıza sahip çıkmak için, ölürken değil, yaşarken değerimiz olsun diye birleşeceğiz ve Türkiye’yi bu zenginlerin, para babalarının bu saray iktidarından kurtaracağız, kurtaracağız ki bu ülkede işçiler özgürce yaşayabilsin, sadece işçi çocukları yetim kalmasın bu memlekette. İşçi çocuklarına yetimliği “kader” olarak sunan iktidarı reddediyoruz, sırf bu nedenle bile yıkılmayı hak ediyorsunuz; yıkılacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kadere iman bizim imanımızdır Sayın Başkan, lanet okumak yanlıştır, reddediyoruz o ifadesini. Ne demek “Kader lanet olsun.”

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bülbul...

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbul’ün, İstanbul Milletvekili Erkan Baş’ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez’in Amasra’da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Sayın Başkanım, tabii, ben, bu görüştüğümüz çok önemli mevzuu mecrasından saptırmak istemem ama konuşmacının konuşmasını yaparken “kader” mefhumuyla alakalı olarak ifade ettiği o “Lanet olsun!” ifadesi inanan, İslam inancına sahip olan insanlar açısından bizim iman esaslarımızdan bir tanesidir. Dolayısıyla ona bu...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Ne alaka! Mağdur mu oldunuz Sayın Bülbul?

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Hayır, hayır, ben hiçbir şeye saptırmak istemiyorum. Ben -bir düzeltilirse veyahut da bu şey olursa bu bizim inancımıza karşı söylenmiş ağır bir ifadedir- bu konulara dikkat edilmesinde fayda olduğu kanaatindeyim, sadece bunu ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, siz daha iyi bilirsiniz o meseleyi.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Nimetullah Erdoğan’ın, yanlış kadercilik anlayışına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdiye kadar çözülmemiş, çözülemeyecek bir mevzudur kader konusu. Burada tartışılan, ifade edilen, dile getirilen kader anlayışı yanlış kadercilik anlayışıdır ki buna aslında, hepimizin daha farklı bir şekilde yaklaşması gerekiyor. Dolayısıyla, bu mevzular bu Genel Kurulda dile getirilecek konular değil. Ben böyle anladım; yanlış kadercilik anlayışıyla ilgili tepkilerimiz olabilir, böyle anladık. İnanıyorum ki yanlış anlamamışımdır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş’ın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez’in Amasra’da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı açıklaması üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, öncelikle, Sayın Bakana, tüm partilerimizin konuşmacılarına teşekkür etmek istiyorum. Güzel bir görüşme oldu, notlarımızı aldık. Ümit ediyorum, yarın, tekrar konu değerlendirildiğinde daha nezih, daha uygun bir dille, daha teknik bir dille konuşmalar devam edecek.

Ancak altını çizmek istiyorum ki son konuşmacının belki de kastını aşarak “Kadere lanet olsun!” diye bağırmasının

Meclisin mehabetine, imanın bir şartı olan kadere, bu yaklaşıma yakışmadığı kanaatindeyim.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ne alakası var!

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ya, ne alakası var!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konu şudur: Sayın Cumhurbaşkanının konuşmasının başında da sonunda da tedbire ilişkin vurgular vardır. Cumhurbaşkanımız konuşmasında...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan, bizim bahsettiğimiz kader, imanın şartı olan kader değil; Recep Tayyip Erdoğan ve şürekâsının bu ülkede yaşayan halka reva gördüğü kaderdir. Bizim itirazımız da budur.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bağırma ya!

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Böyle usul var mı? Bir dinleyin, hatip konuşuyor.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Yine mağdur olmayı başardınız. Tebrik ediyorum sizi, siyasal İslamcılar.

Doyamıyorlar mağdur olmaya Sayın Başkan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir gürültü geliyor arkadan ama Sayın Başkanım...

Sayın Başkan, ben nezaketimle uyarmak istiyorum. Katılamayabilir, katılabilir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan, buyurunuz, Sayın Turan, buyurunuz.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Doyamıyorlar, bitmiyor mağduriyetleri ya!

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, ben nezaketimle uyarmak istiyorum. Sayın konuşmacı sözünü revize edebilir, etmeyebilir; bağırarak bir durum yok, takdir kendilerinin. Ben diyorum ki Müslüman bir milletin, hatta daha öte, tüm inançların içerisinde olan kader anlayışının Meclis kürsüsünden “Lanet olsun!” tarzı bir ithama maruz kalmasının doğru olmadığı kanaatindeyim.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bu bir deyim, deyim, her yerde de kullanılıyor, herkes de söylüyor, millet de bunu kullanıyor. Milletten haberiniz yok, millet her gün kadere lanet okuyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Cumhurbaşkanımızın konuşmasının başında, sonunda, kader bölümünün başında sonunda; tedbir var, mevzuat vurgusu var, dikkatli olma vurgusu var. Bunun ötesindeki durum “kadere iman” başka bir meseledir. Bu üslubun Meclise yakışmadığı kanaatindeyim Sayın Başkanım.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz “kader” diye dayatırsanız onlar da öyle söyler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan...

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Siz kader olarak dayatırsanız millet de lanet okur.

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sataşmadan söz istiyorum Sayın Başkan, açıklama yapacağım.

BAŞKAN – Sayın Beştaş’a da söz vereyim ondan sonra.

Buyurunuz Sayın Beştaş.

3.- Siirt Milletvekili Meral Daniş Beştaş’ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan konuşmasını yaptı, bütün gruplar konuştu, doğrusu beklediğimiz hiçbir açıklama yapılmadı. Ne bizim ne Türkiye toplumunun bugün Bakandan beklediği bir açıklama yapılmadı; birinci söyleyeceğim bu. İkincisi, yani böyle, “Dini inanç... İslam dini sadece bizindir, biz sahipleniyoruz, siz böyle diyemezsiniz.” tutumunu da reddediyoruz. Burada neyi tartıştığımız, ne söylediğimiz gayet ortada. Cumhurbaşkanını bunu bir kader olarak ifade etti ama Kur’an-ı Kerim’de de kaderin aynı zamanda tedbir almakla ilgisi çok net bir şekilde ifade ediliyor.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Onu da başında söyledi ya zaten. O kısmı kesiyorsunuz tabii, işinize gelmiyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Kimse buradan böyle bir aidiyet... Bunun sahibi biziz. Daha fazla dini istismar etmeyin ya, etmeyin! Dini istismar ediyorsunuz, inancı istismar ediyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Lanet okuyana isyan ediyoruz ya.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yahu, kimse burada lanet okuyamaz, ne istismarı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yani burada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Burada ayetler var ya.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Ne istismarı?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kadere inanmak için önce inanmak gerekir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Size Şûra suresinin 30’uncu ayetini söyleyeyim: “Başınıza gelen herhangi bir musibet kendi ellerinizle yaptıklarınız yüzündendir.” Herhâlde burada, iktidar kendisinin hiç sorumlu olmadığını, bu ayete göre değil, genel İslam inancına göre değil... Kendi iktidarını, çıkarlarını korumak için burada yine kadere başvurmuştur. Bu bir kader değil. Niye kader ya! Niye kaderde zenginler ölmüyor, işçiler ölmüyor? Niye kaderde yer üstünde çalışanlar, trilyonerler, saraydakiler ölmüyor, bizlere bir şey olmuyor, neden işçiler ölmüyor? Böyle bir kader anlayışı, bir kere, istismar anlayışıdır, burada kendi sorumluluğunu örtme anlayışıdır. Biz, din ve vicdan özgürlüğünün, inancın siyasete alet edilmemesi gerektiğini söylerken tam da bunu söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Sayın Başkan, Bakanı dinledik, hepimiz dinledik, eminim televizyonları başındaki milyonlar da izledi. Sonuna kadar bir özür bekledik, bir öz eleştiri bekledik, bir hata kabulü bekledik. Ya, her şey dört dörtlükmüş, her şeyi yapmışlar ama 41 can ölmüş, 5’i yoğun bakımda, her an yeni ölüm haberleri gelir. Böyle bir şey var mı ya! Böyle bir açıklamayı kabul etmiyoruz. Bakan başka örnekler de verebilir iktidar grubu gibi. Avrupa’da, biliyoruz, çok sayıda maden ocağı ve işletmesi var ve bu konuda hepimizin izlediği maden işçilerinin direnişi, işçi grevleri... Bu konudaki tarihi, o konudaki ölümleri biliyoruz. Ne oldu? Tedbirler alındı, şu anda, Çin ve Almanya’da neredeyse ölümler yok denecek kadar az, en azından böyle bir ölüm haberi çıkmıyor. Almanya, dünyanın en büyük kömür rezervine sahip; Türkiye, 132 ülke arasında 28’inci sırada yer alıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Almanya’da kırk yılda sıfır ölüm, Türkiye’de son yirmi yılda 2 bin maden işçisi öldü, katledildi. Bu, bir katliamdır.

Evet, hakikaten iktidar grubunu anlamıyorum. Vekil linç edilir, istifa yok; işkenceden insanlar ölür, istifa yok; 41 maden

işçisi yer altında katledilir, istifa yok. İstifa bir erdemdir ya! Sorumluluğu kabul edin. Bu ölümlerin sorumlusu bu iktidardır, Çalışma Bakanındır, Enerji Bakanındır; istifa etmeleri onları küçültmez, sorumluluklarını kabul etsinler. Biz burada istifa çağrılarını yaparken pişkince “Biz taziyeye gittik.” yok efendim “Biz maaş bağlayacağız.” yok efendim “Biz sigortalarını karşılayacağız.” Öldükten sonra yaptıklarını anlatmaları da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Öldükten sonra, böyle bir katliamdan sonra sırf o direnç, sırf o üzüntü, sırf o tepki ortaya çıkmasın diye her seferinde... Roboski’de de para teklif edildi; depremde de bu yapılıyor; işçi katliamı oluyor, bu yapılıyor; bununla kendi yaptıklarını örtmeye çalışıyorlar, farkındadırlar. Evet, biz istifa istiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez’in Amasra’da yaşanan maden kazasına ilişkin gündem dışı yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Benimki tek bir dakika, şöyle ki: Arkadaşlarım bana emanet ettiler ama sizin de sabrınızı veya anlayışınızı daha fazla istismar etmemek için konuşmanın sonunda söyleyemedim.

Sayın Bakanın ifade ettiği, KİT Komisyonunda bizim arkadaşlarımızın -öyle “Oy birliğiyle ibra, hep birlikte ibra.” falan diye bir şey yok- çok ciddi bir muhalefet şerhleri var. Bunun bu oturumun tutanağına geçmesi için söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Baş, buyurunuz.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Erkan Baş’ın, Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül ile Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptıkları açıklamaları sırasında şahsına sataşmaları nedeniyle konuşması

ERKAN BAŞ (İstanbul) – Sevgili arkadaşlar, şimdi, bu iktidarın bir alışkanlığı var: Bir şeyin iyi olduğunu, güzel olduğunu düşünüyorsa Recep Tayyip Erdoğan’a teşekkürle başlıyorlar konuşmalara. Bu memlekette -hani, öyledir, değildir, tartışmıyorum- onların açısından güzel olan ne varsa Recep Tayyip Erdoğan’a teşekkür ediliyor, kötü olan ne varsa, kötü olan her şeyde suçlu Allah oluyor; biz bunu reddediyoruz arkadaşlar.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Erkan Bey, lanet okuma.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Nerede ya, nerede? Örnek verebilir misin?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Memlekette kötü olan her şey...

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Onu zaten, bak, diğer grup söylemişti, oradan kopya çekme. Aynı şeyi dinletme bize; kopyala yapıştır direkt.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, şimdi, ben şunu söyledim, bire bir okuyalım: “Birileri bununla dalgasını geçebilir ama önemli değil. Biz, kader planına inanmış insanlarız, kader planına inandığımız için bunun ne dünü ne bugünü ne yarını hiçbir zaman olmayacaktır, bunlar her zaman olacaktır, bunu da bilmemiz lazım.”

Ben diyorum ki...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Önceki cümleyi okur musun?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Önceki cümle işine gelmiyor, değil mi? Niye işine gelmiyor?

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bülent Bey, diyorum ki bakın: “Bu her zaman olacaktır hepimizin bilmesi lazım...”

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Erkan Bey, bir cümle daha önce oku. Bir cümle önceden başlar mısın? Kader, tam o işte.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ya, buyurun, gelip okursunuz. Buyurun, gelin okursunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Erkan Beyciğim, bir cümle öncesini oku.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Ben sözümü bitireyim. Buyurun, gelir okursunuz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Niye işinize gelmiyor, niye kesiyorsun?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama olmaz, yakışmıyor, sana yakışmıyor.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Bakın, diyorum ki: Bu milletin, bu memleketin kaderini Tayyip Erdoğan’ın belirlemesine itiraz ediyorum, kadere Tayyip Erdoğan karar veremez diyorum; bu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ya, bir cümle ötesinden başlasana. “Tedbir aldık.” diyor, “Alalım.” diyor, “soruşturma” diyor, “savcı” diyor.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Tabii, işine gelmeyince kes, kopyala, yapıştır.

ERKAN BAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, benim özetle söylediğim şey çok açık, yurttaşlarımızın çok iyi anladığını düşünüyorum. Gerçekten, bu siyasal İslamcılığın her durumdan bir mağduriyet yaratma taktiğini reddediyorum. Bizim halkımızın inançlarıyla, değerleriyle hiçbir bir problemimiz yok. Halkın dinî duygularını sömürerek servetlerine servet katanların bunu “kader” diye pazarlamasına itiraz ediyoruz. Böyle kadere lanet olsun diyoruz, altını çiziyorum! (HDP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Turan, buyurunuz efendim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, İstanbul Milletvekili Erkan Baş’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, Sayın Baş’ın ısrarla okuduğu, uyarılarımıza rağmen tekrar ettiği metnin ilk cümlesi şöyle... İzin verirseniz okumak isterim.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - “İnsan hayatının güvenli olmadığı hiçbir faaliyet bizim için muteber değildir. Bu anlayışla, maden ocaklarında önemli sayıda kazanın yaşanıyor olmasını kabul edemeyiz. Artık, madende hiçbir eksik, hiçbir gereksiz risk görmek istemiyoruz. Her konuda olduğu gibi çalışma hayatında da ‘önce insan’ diyoruz. Maden kazalarını inşallah tarihe gömmek için elimizden gelen gayreti göstermek istiyoruz.” diyor Sayın Cumhurbaşkanımız.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) - Keşke iktidarda olsa Sayın Turan! Keşke iktidarda olsa da yapsa, değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Sonra da “Bunlara rağmen ölüm varsa bunun da tanımı ‘kader’dir.” diyor Sayın Başkan.

BAŞKAN - Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.01

İKİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 17.18
BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ
KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)
-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

B) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Balıkesir Milletvekili Yavuz Subaşı'nın, Balıkesir'de gerçekleştirilen yatırımlara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz Balıkesir'de gerçekleştirilen yatırımlar hakkında söz isteyen Balıkesir Milletvekili Sayın Yavuz Subaşı'na aittir.

Buyurun Sayın Subaşı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAVUZ SUBAŞI (Balıkesir) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dağlarından yağ, ovalarından bal akan, Millî Mücadele şehri, Kuvayimillîye şehri, Türkiye'yi doyuran şehir Balıkesir'in milletvekili olarak sayın milletvekillerini, ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bartın'da meydana gelen, madencilerimizin yaşadığı talihsiz kazada hayatını kaybeden maden şehitlerimize yüce Rabb'imden rahmet, kederli ailelerine de başsağlığı diliyorum, yaralı madencilerimize tez elden acil şifalar diliyorum. O maden emekçileri ki onlar güneşi belki günlerce, haftalarca görmeden çalışıyorlar, gün ısıdığında, aydınlandığında yerin metrelerce altına giriyorlar, gün batımında ise yeryüzüne çıkıp evlerine gidiyorlar. İşte bu fedakârlıkla çalışan, geçimlerini bu şekilde sağlayan maden işçilerimizin yaşadığı talihsiz kaza hepimizi derinden üzdü, tüm ülke olarak üzüldük, kahrolduk. Ali Doğru, Aziz Köse, Berkay Kesim, Berkay Pınaroğlu, Burçin Saban, Deniz Baysal, Emrah Kaval, Emrah Kaya, Enes Aydın, Ercan Akdeniz, Ercan Saraç, Ferhat Poyraz, Fikret Kansız, Gökhan Mercan, Güldal Serenli, İbrahim Köse, Mehmet Bulut, Mehmet Kara, Murat Ergin, Murat Öztan, Mustafa Can Yıldırım, Mustafa Çelik, Okan Akgül, Orhan Altun, Öner Yıldız, Rahman Özçelik, Ramazan Özer, Rasim Bulut, Remzi Özçelik, Rıdvan Acet, Sabri Akdere, Selçuk Ayvaz, Serhat Kahraman, Serkan Nakkaş, Soner Ak, Suat Demirkıran, Şaban Yıldırım, Şuayip Okul, Yasin Çelik, Yener Saygı, Yusuf Özerkan, 41 maden emekçimiz Rahmetirahman'a kavuştu. Rabb'imden ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli milletvekilleri, bu temennilerden sonra, gündem dışı konuşmamda, seçim bölgem Balıkesir'le ilgili birkaç kelam etmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Altıeylül, Ayvalık, Balya, Bandırma, Bigadiç, Burhaniye, Dursunbey, Edremit, Erdek, Gömeç, Gönen, Havran, İvrindi, Karesi, Kepsut, Manyas, Marmara, Savaştepe, Sındırgı ve Susurluk ilçelerimizle, köylerimizle Balıkesir sevginin, huzurun, dostluğun, bereketin şehridir. Tarımın geniş alana yayılması, tarım ürünlerinin çeşitliliğinden dolayı Balıkesir'de tarıma dayalı sanayi son derece gelişmiş durumda olup gelişmesi de devam etmektedir. Balıkesir ekonomisinde un, yem, zeytin, zeytinyağı, salça, konserve, bitkisel yağ, beyaz ve kırmızı et, yumurta, süt ve süt ürünleri, sebze ve meyve ürünleri önemli bir yer tutmaktadır.

AK PARTİ iktidarında geliştirdiğimiz Balıkesir OSB'de çalışan işçi sayımız 15 bini geçmiştir. Balıkesir OSB'de 760 hektarlık gelişmeyi tamamladık, yeni fabrikaları şehrimize bekliyoruz ve kazandırıyoruz.

AK PARTİ iktidarının ulaşım yatırımları sonucunda Balıkesir'imiz, İstanbul-Bursa-İzmir ve İstanbul-Çanakkale-İzmir yol ağının üzerindedir. Ülkemizin sanayi açısından gelişmiş iki bölgesi arasında bulunan Balıkesir, ulaşımın kolaylığı, OSB altyapı hizmetlerinin tamamlanmış olması, yatırım maliyetlerinin diğer şehirlere göre daha cazip olması, tarım ve hayvancılığa dayalı sanayinin gelişmiş olması, yer altı ve yer üstü kaynakları, turizm potansiyeli, jeotermal kaynakları, yenilenebilir enerji imkânları, Bandırma ve Çandarlı Limanlarına olan mesafesi şehrimizin önemli dinamiklerindendir. Plakamız 10, şehrimiz de 10 numaralı bir şehirdir.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, şehrimizi plakamız gibi Türkiye'nin 10 büyük kentinden biri yapmak için milletvekilleri olarak var gücümüzle çalışıyoruz. İki denizli şehrimizin Marmara ve Ege'ye kıyısı olması büyük avantajlarımızdandır. Ham maddeye de yakınız, pazara da yakınız. Üretimi artırmak, yeni istihdam alanları açmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Balıkesir, tarımsal ve hayvansal ürünlerde Türkiye'de ilk 5'te olan ilimizdir. 2021 yılında şehrimizin ihracatı 800 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir, 2022 yılında ise 1 milyar doları aşacağıyla alakalı beklentilerimiz vardır.

Teknolojik olarak modern sera ve jeotermal seracılıkta şehrimiz gerçekten çok önemli yatırımlar almaktadır. Farklı enerji kaynaklarını kullanarak söz konusu yatırımın yapılacağı alanda üretim yapmak ekonomik olacaktır. Bu alanlara kurulacak seralar ülkemizde bir ilk olacak ve farklı enerji kaynaklarının kullanılmasına imkân sağlayarak bitkisel üretimimizin de artmasına katkı sağlayacaktır. İlimiz, 35 milyonluk tüketici pazarına yakın konumda bulunmakta olup İstanbul, İzmir, Bursa, Çanakkale, Manisa, Denizli, Bilecik, Eskişehir gibi pazarlara lojistik olarak hem Bandırma Limanı hem Çandarlı Limanı, otoyollar, 1915Çanakkale Köprüsü, Balıkesir Merkez ve Edremit Koca Seyit Havalimanlarıyla, hem kara hem hava hem deniz yolu bağlantısıyla gerçekten çok önemli bir konumdadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAVUZ SUBAŞI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Subaşı.

YAVUZ SUBAŞI (Devamla) – Özellikle 1915Çanakkale Köprüsü Asya'dan Avrupa'ya ulaşımı en kısa süreye indirmiş, deniz yolunun yanında kara yolu ulaşımına da imkân sağlamıştır. Tüm bu iklim şartları ve lojistik imkânlar ilimizin kent tarımında üretim ve pazarlama üssü olmasını sağlayacak durumdadır. İşte, buradan yola çıkarak dünyanın en büyük jeotermal ısıtmalı; yanlış söylemedim, evet, dünyanın en büyük jeotermal ısıtmalı seraya dayalı organize sanayisini biz Balıkesir'in Gönen ilçesinde kuruyoruz. Ahmet Akın Vekilim burada olsaydı, geçen hafta demişti "Ne yaptınız Balıkesir'e?" diye. İşte, yaptıklarımızı zaten Cumhurbaşkanı söylemişti; yapacaklarımızla birlikte 10 bin kişiye yeni istihdam sağlayacağız.

Gazi Meclisimizi, Genel Kurulumuzu, ekranları başında bizleri izleyenleri saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Manisalı çiftçilerin sorunları hakkında söz isteyen Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'na aittir.

Buyurunuz Sayın Bakırlioğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Manisa Milletvekili Ahmet Vehbi Bakırlioğlu'nun, Manisalı çiftçilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Saygıdeğer Başkan, değerli milletvekilleri; Manisalı çiftçilerin yaşadıkları

sorunları anlatmak için söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Bartın Amasra'da yaşanan ve 41 madencimizin ölümüyle sonuçlanan maden faciasında hayatını kaybeden madencilerimize Allah'tan rahmet, geride kalanlara sabır, yaralılarımıza şifa diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ülke tarımında yaşanan kriz Manisa'da daha da fazla hissedilmekte ve artık sürdürülebilir olmaktan çıkmış durumda. Öyle ki Manisa'nın birçok ilçesinde üzüm bağları köklenmeye başladı. 9 yaşındaki, 15 yaşındaki yani tam verimde olan, yıllarca emek vererek alın teri dökerek büyütülen, yüksek maliyetlerle tesis edilen bağlar artık kökleniyor. Öyle 5-10 dekar değil binlerce dekar bağ kökleniyor. Bizim sahada yapmış olduğumuz çalışmada, 20 bin dekar bağın köklendiğini öngörüştük ancak rakam daha da fazla olabilir. 1 dekar bağın tesis maliyetinin 30 bin lira olduğunu düşündüğümüzde, çiftçinin zararı 100 milyonlarca lirayı bulmakta. Neden bu hâle geldik, neden en verimli yaşındaki bağlar kökleniyor? Sorun esasında yeni değil ve sorun dönemsel de değil. Toprak Mahsulleri Ofisi geçtiğimiz yıllarda kuru üzümde taban fiyat açıklamaya ve müdahale alımı yapmaya başladı ancak Toprak Mahsulleri Ofisinin açıkladığı taban fiyatları her sene tavan fiyat hâline geldi. Geçen sezon mesela, bir önceki yıl 12,5 lira olan fiyat yüzde 4'lük bir artışla 13 lira olarak açıklandı; o esnada tüccar, 13 liradan alım yapmaktaydı, fiyatları birdenbire 11 liraya düşürdü, çiftçimiz de ne yazık ki maliyetine satış yapmak zorunda kaldı. Bu sezon Ziraat Odaları 25 lira maliyet açıkladı. Cumhurbaşkanı Manisa mitinginde 27 lira olarak fiyat açıkladı ancak şu an Manisa'da 27 liradan 1 kilogram bile üzüm satılmadı. Bu sene sergi zamanında yağan yağışlar kalite kaybına neden oldu. Üretici TMO'dan randevu alamadı, alanlar ise aylar sonrasına aldı. Ödemeyi ise teslim tarihinden yirmi bir gün sonra... Borcu olan çiftçi mahsulünü ne yazık ki 10 liradan, 15 liradan, 20 liradan satmak zorunda kaldı. TMO'dan randevu alabilenlerin ise ürünü "yaş" diye geri çevrildi. Üretici, işletmenin yolunu tuttu ve maliyetinin çok altına üzümünü satmak zorunda kaldı. Üretici bu zor günlerinde yanında devleti aradı, iktidarı aradı. Peki, bu esnada yani Manisa'da bağlar köklenirken iktidar mensupları ne yapıyordu? İktidar mensupları burada basına sansürü yasallaştırmaya çalışıyorlardı. Çaresiz kalan çiftçi, çözümünü bağlarını köklemede buldu. Şimdi iktidar milletvekillerine sormak lazım: Bu durumu daha ne kadar seyredeceksiniz? Buna "Durl" demek için daha ne yapacaksınız?

Değerli milletvekilleri, gelelim zeytine. Zeytinde hasat başladı ama çiftçinin ağzını bıçak açmıyor, dokunsan ağlayacak; maliyetler katlanmış, zeytinin kilo maliyeti 10 lirayı geçmiş. Ama üretici geçen sene ortalama 9 liraya sattığı domat zeytinini bu sene 11 liraya, geçen sene ortalama 8 liraya sattığı uslu tipi zeytinini ise 10 liraya satmak zorunda.

Değerli milletvekilleri, biz zeytin üreticileri dalından yere düşen zeytine "dip zeytin" deriz. Sofralık olarak kullanılmaz, ayrı toplanır, yağlık olarak değerlendirilir, bundan çıkan yağ da sofralık olarak kullanılmaz, rafinaja gider. Fiyatı da adı gibi "dip"tir yani en ucuz zeytindir. Bu sene belki de bir ilk yaşandı, bugün Gemlik tipi dip zeytinin Manisa'daki fiyatı 11-12 lira. Düşünebiliyor musunuz, ihraç malı sofralık zeytin 10 lira, dip zeytinini 11 lira. Şeytan bunun neresinde? Fiyatlar "dip" dedik ama dibi de bir türlü göremiyoruz. Her gün listeler değişiyor, fiyatlar aşağıya çekiliyor. Mazota her gün zam geliyor ama fiyatlar her gün geri geliyor; olan üretilmeye oluyor.

Esasına bakılırsa üzümde de zeytinde de hatta fındıkta, tütünde de durum pek farklı değil. Sorunlar hemen hemen aynı, tarımın hemen her ürününde piyasa hızla tekelleşmeye doğru gidiyor. Üreticilerimiz örgütlü değil, Manisa'da zeytin üreticisinin bir birliği yok mesela. Bu durumu dert eden bir iktidar da ortada gözüküyor. Mevcut örgütlenmeler ise, TARIŞ'te olduğu gibi, bilinçli bir şekilde güçsüzleştirildi. Üretici tröstlerin insafına bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bakırlioğlu.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Devamla) – Desteklemeler yetersiz. Dane zeytine verilen prim hâlâ 15 kuruş. Çiftçi başına, bahçesine dönüme 100 kilo gübre atıyor ancak 1 dönüme verilen desteklemeye 1 kilo bile gübre alınamıyor.

Şimdi, Manisa'daki çiftçi kara kara düşünüyor, ne yapmalı diye? Esasında yapacakları şey belli, yapmaları gereken belli. Çiftçilerimizin ayakta kalması için yapması gereken ilk şey bağlarının köklenmesine seyirci kalan, ses çıkarmayan bu iktidarı önüne ilk sandık geldiği zaman yolcu etmek.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, açıklanan sosyal konut projeleri hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'na aittir.

Buyurunuz Sayın Nuhoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

3.- İstanbul Milletvekili Hayrettin Nuhoğlu'nun, açıklanan sosyal konut projelerine ilişkin gündem dışı konuşması

HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; açıklanan sosyal konut projeleri hakkında gündem dışı söz aldım. Selamlarımı sunarım.

13 Eylülde Cumhurbaşkanı tarafından açıklanan sosyal konut projesini memnuniyetle karşıladık, barınma hakkı temel insan haklarından biri olduğu için ülkeyi yönetenlerin görev ve sorumlulukları arasında olması dolayısıyla da önemli gördük. Sunulan projeyi ve Bakan tarafından yapılan açıklamaları dikkatlice inceledik. Bakanın "TOKİ, 1 milyon 170 bin konut üreterek dünyaya model oldu." ifadesini de önemsedik. Ne var ki Bakanın bu açıklamasından önce, son altı ayda, televizyon kanallarında 1 milyon 200 bin, 1 milyon 300 bin ve 1 milyon 132 bin gibi 3 farklı sonuç bildirmesi devlet ciddiyetiyle bağdaşmaz. Sayın Bakana soruyorum: Sayıyı gerçekten bilmiyor musun? Kızılay Meydanı'nda, TOKİ'nin tirında, henüz yeri ve projesi olmayan evlerin tanıtımını sanal gözlüklerle yaptırıp hayal satmaya devletin Anadolu Ajansı'nı ve TRT'sini alet ediyorsun da konut sayılarını mı öğrenemiyorsun? 2019 yılında 100 bin sosyal konut müjdesi verilerek bir buçuk yılda bitirileceği vad edilen projelerle ilgili TOKİ'nin internet sitesini inceledik. Aradan üç yıl geçmesine rağmen 18.172 konutun ihalesi hiç yapılmamış, 11.474 konutun inşaatı da sıfır seviyesindedir. Bazı projeler yüzde 10'un altında, bazılarının ise şimdi açıklanan 250 bin konuta dâhil edildiğini gördük. Bakanın yirmi yılda yaptıklarını övünerek açıkladığı TOKİ konutlarının yıllık ortalama sayısı da lüks konutlar dâhil sadece 58 bin civarında olup yirmi yılın boşa geçirildiğini göstermektedir. Mukayese için Almanya'dan bir örnek vermek istiyorum: Bizim gibi deprem kuşağında olmamasına rağmen, yeni kurulan hükümet protokolünde, her yıl yeni 400 bin konut üretilmesi maddesi yer almaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin tamamına yakını birinci ve ikinci derece deprem kuşağındadır. Konutlarımızın genel yapısına bakıldığında, yüzde 60'tan fazlasının ekonomik ömrünü tüketmiş, imarsız, ruhsatsız ve mühendis eli değmemiş konutlar olduğu bilinmektedir. O açıdan kentsel dönüşüm çok önemlidir. Acilen güvenli konutlara kavuşmak her insanımızın hakkıdır. Ancak 100 bin konutta olduğu gibi 250 bin konut müjdesini de şüpheli görmekteyiz.

Yaratılan algıdan da söz etmek istiyorum. Emekli, asgari ücretli ve dar gelirliyle sosyal konut üretme vaadiyle açıklanan fiyatların gerçeklerle ilgisi yoktur çünkü konut sahibi olmak için TOKİ'ye umut bağlayanlar yirmi yıl boyunca ne kadar ödeme yapacağını bile bilmiyor. Her yıl ocak ve temmuz aylarında memur maaş zamları kadar artacak olan taksitler enflasyon düşerek devam etse bile on yıldan sonra aylık ödemeler 100 bin lirayı aşacak, toplam maliyet de en az 10 kat olacaktır.

Değerli milletvekilleri, konut sorununun çözümü için önerilerimizi de paylaşmak istiyorum:

1) Vadedilen projeler, fay zonları üstünde olmayan heyelan, sel, çökme, kaya ve çığ düşmesi gibi afet riski olan alanlardan uzak, sosyal ihtiyaçları karşılayabilecek sorunsuz alanlarda olmalıdır.

2) Peşinat, kura çekildikten sonra değil inşaata başlandığında alınmalı ve yüzde 10'dan yüzde 1'e düşürülmelidir. Aylık ödemeler konuta taşındıktan sonra başlamalıdır. Zira hem kira hem taksit ödemek hiçbir dar gelirli ailenin altından kalkacağı yük değildir.

3) Belediyeler sosyal konut üretme yetki ve sorumluluklarını yerine getirme konusunda teşvik edilmeli ve mali destek sağlanmalıdır.

4) Dar gelirli için konut üretme yollarından biri olan kooperatifçilik sistemi bir türlü bitmek bilmeyen ve şeffaf olmayan yapıdan kurtarılmalı, ayrıca kredi desteği sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

HAYRETTİN NUHOĞLU (Devamla) – Teşekkür ederim.

5) Özel sektör önemli oranda teşvik edilmelidir. Arsa temini, altyapı hizmetleri ve finans konularındaki desteklerle imkânlar sağlanmalıdır. İmar durumu, ruhsat ve iskân işlemleri kolaylaştırılmalıdır.

6) TOKİ ve Emlak Konut gibi kuruluşlar ile belediyeler sadece sosyal konut üretmeli, asla kâr amacı gütmemelidir.

Değerli milletvekilleri, biz eleştirilerimizi ve önerilerimizi yaptık. Amacımız; konut ihtiyacının acilen giderilmesi, hayallerin boşa çıkmaması ve herkesin güvenli konutlarda huzur içinde yaşamasıdır. Açıklanan projeler gerçekleşirse elbette memnun oluruz, gerçekleşmezse İYİ Parti iktidarında işi ciddiyetle ele alıp tamamlayacağımızı beyan ediyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 20 milletvekiline yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim. Sayın Orhan Işık...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Van Milletvekili Muazzez Orhan Işık'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

MUAZZEZ ORHAN IŞIK (Van) – Teşekkürler.

Türkiye'de insan yaşamının, emeğinin ve onurunun göçük altında kaldığı bir katliamı daha yine aklamak isteyen AKP zihniyetiyle karşı karşıyayız. Soma'da, Ermenek'te, Şirvan'da ve birçok yerde yaşanan maden katliamları bu hafta Bartın'da 41 işçinin daha yuvasına ateş düşürdü. Bu katliamlar yaşanmadan tedbir alması gerekenler, denetim yükümlülüğü olanlar, üretimi durdurup yaşamı koruması gerekenler pişkince kameralar önüne çıkıp hiç sorumlu değillermiş gibi açıklama yapabiliyor. İş cinayetleri Türkiye'nin günlük realitesi olmuştur, her gün en az 6 işçi iş cinayetlerinde öldürülüyor. Çalışma Bakanının açıklaması gereken iş cinayetleri verilerinin İSİG Meclisince açıklanması durumun vahametini göstermektedir. İş cinayetleri de maden cinayetleri de politiktir. "Fitrat, kader" söylemleriyle göz yumduğunuz iş cinayetlerine, Bartın'da işlenen bu maden cinayetini örtmenize, aklamanıza asla izin vermeyeceğiz; ilgili bakanlar derhâl istifa etmelidir.

BAŞKAN – Sayın Erdem...

7.- İstanbul Milletvekili Arzu Erdem'in, 1-31 Ekim Meme Kanseri Bilinçlendirme ve Farkındalık Ayı'na ilişkin açıklaması

ARZU ERDEM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, 1-31 Ekim, Meme Kanseri Bilinçlendirme ve Farkındalık Ayı. Her 8 kadından 1'ine meme kanseri teşhisi konulmaktadır. Ailenin temel taşı kadındır. Tüm annelerimize, ablalarımıza, bacılarımıza, kız çocuklarımıza, kısacası tüm hanımefendilere buradan seslenmek istiyorum: Kendimiz, çocuklarımız ve ailemiz için düzenli doktor muayenemizi ve gerekli taramaları zamanında yaptıralım. Erken teşhis hayat kurtarır. Erken teşhisli meme kanserine yakalanmış olan kadınlarımızın hayatta kalma oranları yüzde 99,9'dur. Unutmayalım, sağlık en büyük nimet, bedenimiz bize emanet.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaya...

8.- Osmaniye Milletvekili İsmail Kaya'nın, 17 Ekim Dünya Astsubaylar Günü'ne ilişkin açıklaması

İSMAİL KAYA (Osmaniye) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Her yıl Ekim ayının 17'nci gününü Dünya Astsubaylar Günü olarak kutlamaktayız. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatıyla yaptığımız düzenlemelerle birinci derece astsubaylarımızın ek göstergelerini 4200'e, ikinci derece astsubaylarımızın ek göstergelerini 3600'e yükselttik. Ayrıca, astsubaylarımıza isteğe bağlı olarak 60 yaşına kadar çalışabilme hakkı ile muvazzaf ve emekli astsubaylarımıza öğretmen olarak ders verme imkânlarını sağladık. Bu vesileyle, 15 Temmuz hain darbesinin seyrini değiştiren Ömer Halisdemir'i ve şehit olan tüm astsubaylarımızı rahmetle anıyor, gazi olan astsubaylarımıza şükranlarımı sunuyorum. Ordumuzun belkemiği olan görevdeki tüm astsubaylarımıza ve değerli ailelerine de sağlıklı ve huzurlu ömürler dileyerek Astsubaylar Günü'nü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Aycan...

9.- Kahramanmaraş Milletvekili Sefer Aycan'ın, 16 Ekim Dünya Gıda Günü'ne ilişkin açıklaması

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, 16 Ekim, Dünya Gıda Günü'dür. İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri gıdadır. Her insanın sağlıklı, yeterli ve dengeli gıdaya ihtiyacı vardır. Artan dünya nüfusuyla daha çok gıdaya ihtiyaç duyulmaktadır. Bir taraftan gıda üretimi artırılırken diğer taraftan da bunun sağlıklı olmasına özen göstermek gerekir. Üretimden tüketime her kademedeki sağlıklı olması ve gıdanın bozulmaması önemlidir. Gıdaya katılan koruyucuların da katkı maddelerinin de insan sağlığına zarar vermemesi gerekir.

Yetersiz gıda veya dengesiz beslenme de sağlık sorunudur. Yetersizlik sorun olduğu kadar, aşırı gıda tüketimi de sağlık sorunudur.

Dünya nüfusunun artışını dikkate alarak kaynaklarımızı doğru kullanarak daha fazla üretim yapmak, verimi artırmak, israf yapmadan yeterli ve dengeli gıdayla tüketim yapmak gerekir.

Tüm bu konulara hepimizin özen göstermesi zorunludur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

10.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) – Gün geçmesin ki ülke olarak derin acılar yaşamayalım. Bartın'da yaşanan facia yüreklerimizi dağladı, tüm ülkemizin başı sağ olsun.

Değerli milletvekilleri, acımız anlatılamayacak kadar büyük ancak maalesef artık ülkemizde iş kazası sınırlarını aşan ve âdeta iş cinayetlerine dönüşen bir tabloyla karşı karşıya kalmaktayız. Ülkemizde ortalama her yıl 2 bin canımız göz göre göre iş cinayetleriyle aramızdan koparılmaktadır. Dolayısıyla biz buna "kaza" değil, "cinayet" diyoruz çünkü Türkiye'de iş hayatı,

özelleştirme, taşeronlaştırma, sendikasılaştırma, esnek çalıştırma gibi alın teri ve emek düşmanı politikalarla bir bataklığa dönüştürülmüştür. Marifet, ölen canlarımızın bedenlerini yer altından çıkarabilmekte değil, geçimlerini sağlamak için yerin altında çalışan işçilerin güvenli ortamda çalışmalarını sağlayarak ölmelerini engellemektir ancak biz bunu bir türlü başaramadık.

Buradan madencilerimize tekrar Allah'tan rahmet, acılı ailelerine sabırlar ve yaralılara ise acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

11.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'deki çiftçilerin ve hayvancılıkla uğraşanların sorunlarına, Ilıcak Deresi'ne, bölge köylerdeki cep telefonu ve internet problemine ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Niğde'nin Ulukışla ilçesi Hacıbekirli, Yeniyıldız, Emirler, Darboğaz köylerini ziyaret ettim, sorunları dinledim. Çiftçi ve hayvancılık yapanlar büyük bir sıkıntı yaşıyor; ekonomik kriz herkesi etkilemiş durumdadır. Ayrıca, Darboğaz'da, 800 metre uzunluğunda, köy içinden geçen Ilıcak Deresi kanalizasyona dönmüş, açıktan akıyor. Devlet Su İşleri Bölge Müdürlüğü tarafından acil yatırım programına alınması gerekiyor. Koku yaymasının yanında sağlık sorunu yaratma riski vardır. Bölge köylerinde cep telefonu erişiminde sorun da devam ediyor. Hacıbekirli, Emirler, Çanakçı, Kozluca, Ünlüyaka, Handeresi gibi köylerde cep telefonu ve internete erişimde sorunlar var. Bölgede internetin olmaması, telefonun çekmemesi göçlere neden oluyor. Bir an önce bu sorunlar giderilmeli ve bölgedeki insanların yaşamlarını iyileştirecek düzenlemeler sağlanmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

12.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın'daki zeytin üreticilerinin zorda olduğuna ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Aydın ilimiz 25 milyon zeytin ağacı ve zeytinyağı üretimiyle ülkemizde 1'inci, sofralık zeytinde ise 2'nci üretim merkezidir. Zeytin üreticileri çok zordadır. Üreticiden yana olmayan AKP iktidarı zeytin üreticilerinin sesini duymamaktadır. İlk hasat zamanı üreticiden alınan fiyatı 13 lira olan zeytin, şu anda geçen yılın fiyatı 8-10 liraya geldi. Fiyatların önümüzdeki günlerde daha düşeceği konuşuluyor. Bunun sonucu üreticilerimiz için bir felaket olacak ve sonuçları çok zor telafi edilecektir. Üretim için gerekli olan gübre, mazot ve ilaçlar başta olmak üzere tüm girdi fiyatlarının artması zeytin üreticilerini zaten zora sokmuştur. Bu nedenle, zeytin desteğinin kilogram başı 15 kuruştan daha makul bir seviyeye çıkarılması gerekmektedir. Tarımda kullanılan suyun, mazotun ve elektriğin fiyatının üreticilere üretime endeksli, indirimli verilmesi gerekmektedir. İlk seçimde iktidara geldiğimizde üreticinin sorunlarını biz çözeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Karaman...

13.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve Başbağlar katliamına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bartın Amasra maden ocağında ciğerimizi yakan kaza dolayısıyla hayatlarını kaybeden maden şehitlerimize Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum; milletimizin başı sağ olsun.

Erzincan'ın Kemaliye ilçesinde yirmi dokuz yıl önce 33 vatandaşımızın PKK'lı teröristlerce şehit edildiği Başbağlar katliamıyla ilgili sanıkların yargılanmasına yirmi dokuz yıl sonra Erzincan 2. Ağır Ceza Mahkemesinde dün yeniden başlandı. Titiz bir çalışma yürütülerek yeni deliller ışığında davanın yeniden başlatılması dolayısıyla Erzincan Başsavcımıza, mahkemede hazır bulunan ve destek veren şehit yakınlarımıza, avukatlarına, Muhtarımız Ali Akpınar'a, Dernek Başkanı Mehmet Ali Dikkaya'ya, İl Başkanımız Mehmet Cavit Şireci'ye ve Milletvekili Burhan Çakır'a teşekkür ederiz. Acılarını hâlâ yüreğimizde hissettiğimiz Başbağlar katliamının yeni gelişmeler ışığında tekrar mahkemeye gelmesi şehit yakınlarını ve bizleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kasap...

14.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, Plan ve Bütçe Komisyonunda Sağlık Bakan Yardımcısı Halil Eldemir'in verdiği cevaba ilişkin açıklaması

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu kadarı da olmaz diyebildiğimiz hiçbir şey kalmadı. Plan ve Bütçe Komisyonunda sağlıkçılar, internler, son sınıf tıp fakültesi, dış hekimliği ve hemşirelik öğrencileri için asgari ücret düzeyinde maaş bağlanmasıyla ilgili maddede Komisyona, Sağlık Bakan Yardımcısı Sayın Eldemir cevap vermişti; trajik, trajikomik bir cevabı var; "Hemşirelikte nöbet yok." diyebiliyor. Sağlık sisteminden bu kadar habersiz bir Bakan Yardımcısı, ihtisas komisyonu yerine torba yasa olarak getirilen bu kanun teklifinde çok ciddi bir faciadır. Ayrıca, vakıf üniversiteleri bu kapsam dışında bırakılmıştır. Eski YÖK Yasası'nda yer alan tüm internlere maaş bağlanması gerekmektedir ve -nöbet tutmaktadır hemşireler, onu da söyleyeyim- tıp fakültesi, dış hekimliği ve hemşirelik son sınıfı öğrencilerine derhâl ve geriye yönelik 1 Temmuzdan itibaren maaş bağlanmasını talep ediyoruz.(CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Bulut...

15.- Tokat Milletvekili Yücel Bulut'un, Reşadiye köyündeki arazi toplulaştırma işlemlerine ilişkin açıklaması

YÜCEL BULUT (Tokat) – Zile ilçemize bağlı ve 10 bin dönüm tarım arazisine sahip Reşadiye köyümüzde toplulaştırma işlemleri nedeniyle arazilerin ekilememe riski ortaya çıkmıştır. Toplulaştırma işlemlerinin zamanlama hatası ve uzun sürecektir olması nedeniyle bu sene buğday ekimi gerçekleştirecek köylülerimizin buğday ekimi amacıyla tarlalarını hazırlaması artık mümkün değildir. 10 bin dönüm üzerinde ekim yapan ve rızıkını toprakta arayan Reşadiye köylüleri, toplulaştırma işlemlerinin yavaş ilerleyecek olması nedeniyle bir sene ertelenmesini ve arazisi küçük bölgelerin toplulaştırma işlemlerinin tamamlanması sonrasında Reşadiye köyündeki işlemlere başlanmasını talep etmektedir. Mağduriyet oluşmaması için sorunun takipçisi olacağımızı ve yetkililere konuyu aktararak çözüm arayacağımızı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Şahin...

16.- Balıkesir Milletvekili Fikret Şahin'in, Sağlık Bakanlığının serbest çalışan hekimlerle ilgili yayımladığı yönetmeliğe ilişkin açıklaması

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığı yayınladığı yönetmelikle serbest çalışan hekimlerin çok büyük bir kısmının özel hastanelerde ameliyat yapmalarını engellemiştir. Bu yönetmelik, hekimlerin çalışma özgürlüğünü, hastaların hekim seçme hakkını engelleyen yasakçı bir yönetmeliktir. Sağlık Bakanlığı bu yönetmelikle yanlış sağlık politikalarına yeni bir halka eklemiştir. Sonuç itibarıyla, özel hastane lobilerine teslim olmuş bir Sağlık Bakanlığı ve hekim emeğine düşman özel hastane patronu bir Sağlık Bakanıyla karşı karşıyayız. Yasaklarla sağlık hizmetlerinin devamlılığını sağlamanız mümkün değildir. Hekimler bu yasakçı yönetmeliğin bir an önce iptal edilmesini talep etmektedirler.

Teşekkür ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Aydın, buyurun.

17.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

14 Ekim Cuma akşamı saat 18.15'te ciğerlerimiz yandı, canımız yandı; 41 maden şehidimiz maalesef hayatını kaybetti. Buradan şehitlerimize Allah'tan rahmet, ulusumuza da sabır ve başsağlığı diliyorum.

Bu işte sorumluluğu olanlar, önlem alması gerekenler -müdüründen genel müdürüne, bakanına, ülkeyi yöneten Cumhurbaşkanına kadar- konuyu kader planına bağladılar. Soma'da da aynısı olmuştu, Ermenek'te de aynısı olmuştu; bugün Amasra'da da aynısı oldu. Ancak önlem aldığınızda, tıpkı Avrupa'da olduğu gibi -elli yıldır patlama da maden işçisinin hayatını kaybetmesi de yaşanmıyor- hiçbir gelişmiş ülkede bugünün şartlarında bu kayıplar olmuyor. Dolayısıyla buradan yetkililerin, sorumluların bir an önce bulunup ve siyasi makamlardakilerin de istifa mekanizmasını çalıştırıp istifalarını bekliyorum diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gül Yılmaz...

18.- Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Bartın Amasra'da geçtiğimiz cuma günü meydana gelen maden kazası hepimizi yasa boğdu. Yüreğimizi parçalayan elim kazada yaşamını yitiren 41 maden işçimize Cenab-ı Hak'tan rahmet, ailelerine ve milletimize başsağlığı diliyorum; madenden yaralı olarak kurtulan ve hastanelerde tedavileri süren yaralı işçilerimize de acil şifalar temenni ediyorum.

Devletimiz tüm imkânlarıyla seferber olmuş, maden şehitlerimizin emanetlerine sahip çıkmak için gereken tüm yardımları ve desteği sağlamaktadır. Ayrıca, patlamanın nasıl meydana geldiğine ilişkin hem adli hem idari soruşturma kapsamlı bir şekilde titizlikle yürütülmektedir. Varsa sorumlular bu soruşturma ve incelemelerin akabinde ortaya çıkarılacaktır. Maden şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anıyor, Yüce Allah'tan ülkemizi ve milletimizi her türlü kazadan, beladan, musibetten ve afetten korumasını niyaz ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Güzelmansur...

19.- Hatay Milletvekili Mehmet Güzelmansur'un, TRT'de yayınlanan "Teşkilat" isimli diziyeye ilişkin açıklaması

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

TRT'de yayınlanan "Teşkilat" diye bir dizi var. Bu dizinin geçen haftaki bölümünde terörist, canlı bomba eylemlerinin talimatını veren bir karakter koymuşlar. Karakterin adını "Gani" soy ismini de ülkemizin en güzel ilçelerinden biri olan "Samandağ" koymuşlar. Samandağ doğasının güzelliğiyle, hoşgörüsüyle; vatan, millet sevgisiyle, barışın ve huzurun adresi olmasıyla ön plana çıkan Alevi vatandaşlarımızın yaşadığı bir ilçe. Samandağ'dan bilim insanı çıkar, iş insanı çıkar, sanatçı çıkar, asker çıkar, polis çıkar; vatana, millete hizmet edecek her meslekten insan çıkar ama terörist çıkmaz. Dolayısıyla bir teröriste, bir bölücüye "Samandağ" ismi de verilmez. Ya bu dizinin senaryo yazarları yaratıcılıklarını kaybetmişler ya da millette "subliminal" bir algı oluşturmak istiyorlar. Her iki durumu da kınıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

20.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Başkan.

Madencilerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır, yaralılara acil şifa diliyorum.

Sayıştay raporu ortada ve devleti yönetenler görevini yapmıyor, sonuçta insanlar ölüyor; "Kader." deyip sıyrılıyorsunuz. 41 insanı hayatta tutmak değil de cenazelerine yirmi dört saatte ulaşmak mı başarı? Önlem almak değil de "şehitlik" kelimesine yaslanmak mı oluyor bu ülkeyi yönetmek? Ölen madencilerin bedenlerini yer altından çıkarabilen ve başsağlığı dileyen değil, işçilerin kömür çıkarırken, çalışırken ölmesini engelleyebilen devlet sosyal devlettir. İşçi ölümleri, iş cinayetleri kuralla, denetimle, hukukla, planla ve bilimle önlenir, kadere havale edilerek değil. Kanun işverene "Acil durum planı yap. Önlem al. Ölçüm yap." diyor, kader planı değil. Acımız ve öfkemiz büyük. Amasra'da yaşanan kader değil, liyakatsizlik ve ihmalkârlığın sonucu olan iş cinayetidir.

Tekrar başımız sağ olsun.

BAŞKAN - Sayın Arık...

21.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bartın Amasra ilçemizde kömür madeninde meydana gelen patlamada şehit olan madencilerimize Allah'tan rahmet, yaralı madencilerimize acil şifalar diliyorum.

Yirmi yıldır her başarısızlığını, her beceriksizliğini, her yanlışını dış güçlere bağlayan bu iktidar, patlamayı da kadere bağlıyor; "Bunlar her zaman olacaktır, bilesiniz." diyor yani "Soruşturmaya moruşturmayaya gerek yok, kaderleri böyleymiş." diyor. Meclise bilgi veren Enerji Bakanı da 41 madencimiz şehit olmuş "Hiçbir kusurumuz yok." diyor, sorumluluğu üzerine almıyor; utanmasa patlamadan da şehit olan madencileri suçlayacak. AKP adına konuşan milletvekili de cenazeleri nasıl çıkardıklarını, yaralıları, yaralı madencileri nasıl hastanelere taşıdıklarını anlatıyor. İşte, zihniyet bu olunca ölüm de kaçınılmaz oluyor, adı da "kader" oluyor, Türkiye iş cinayetinde dünya 1'incisi oluyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Özkan...

22.- Mersin Milletvekili Hacı Özkan'ın, Amasra'da yaşanan maden kazasına, Azerbaycan'ın bağımsızlığının 31'inci yıl dönümüne, Özdemir Bayraktar'ın vefatının seneidevriyesine ve Nuri Pakdil'in ölüm yıl dönümüne ilişkin açıklaması

HACI ÖZKAN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bartın Amasra ilçemizdeki maden ocağında yaşamını yitiren 41 şehidimizin haberi yüreğimize kömürden kara bir acı vermiştir. Bu vesileyle, vefat eden şehitlerimize Allah'tan rahmet, kederli ailelerine ve ülkemize başsağlığı diliyorum.

Ayrıca, dost ve kardeş ülke Azerbaycan'ın bağımsızlığının 31'inci yılını en içten dileklerimizle kutluyorum.

Millî teknoloji hamlesinin öncüsü BAYKAR'ın tüm ürünlerinin tasarımcısı Özdemir Bayraktar'ı vefatının seneidevriyesinde rahmetle, minnetle anıyorum.

Sözlerime son verirken "Sevdiklerinizi yüreklerinden sımsıkı tutun. Yarın geç olmakla meşhurdur." diyen Kudüs aşığı,

edebiyat ve kültür dünyamızın unutulmayacak ismi merhum Nuri Pakdil'i rahmetle, minnetle anıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Ceylan...

23.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, Kaz Dağları'ndaki madencilik faaliyetlerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Türkiye'nin göz bebeği Kaz Dağları yöresi madencilik faaliyetleriyle yok edilmeye çalışılıyor. Kaz Dağları yöresinin yüzde 79'u maden arama, işletme amacıyla ruhsatlandırılmış ve talana açılmıştır. 2004'te AKP ormanlar, millî parklar, sit alanları, tarım alanları ve su havzaları gibi koruma altına alınmış alanlarda madenciliğin önünü açmıştır. Cengiz Holding, Halılağa Bakır Madeni Genişletme Projesi'nde (2009/7) sayılı Genelge sayesinde yürütmeyi durdurma kararını yeniden başlattığı İDK süreciyle baypas etmiştir. ÇED alanı Hacıbekirler'e 730 metre, Muratlar'a 1,7 kilometre, Halılağa köyüne ise 4,4 kilometre mesafededir. ÇED raporuna göre, proje sahasında 155 bin ağaç kesilecektir, tekrar ediyorum, 155 bin ağaç kesilecektir. Köylerimizde yaşamı yok edecek, ölüm çukurları açacak bu projeyi Çanakkale halkı istemiyor. Bakanlık yetkililerine sesleniyorum: Bu projeye izin vermeyin. Bu orman katliamına ortak olmayın.

BAŞKAN - Sayın Öztürk...

24.- Kırıkkale Milletvekili Halil Öztürk'ün, alt işveren olarak istihdam edilen işçilerin daimî kadro beklentilerine ilişkin açıklaması

HALİL ÖZTÜRK (Kırıkkale) – Sayın Başkan, belediyelerde, Karayollarında, PTT'de alt işveren olarak istihdam edilen işçi kardeşlerimiz daimî kadroya geçmeyi beklemektedirler. Özellikle Karayollarında taşeron olarak istihdam edilen ve asıl işi yapan kardeşlerimizin gözü kulağı kendilerine verilecek müjdeli haberdendir. Bu bakımdan, Karayolları olsun, diğer kurumlar olsun daimî işçi kadrosu ayırım yapılmaksızın tüm çalışan kardeşlerimizi kapsamalıdır. Tam bu noktada, Karayollarında anahtar teslim olarak gösterilip yol bakım, karla mücadele, trafik işaretleme, bakım onarım gibi işlerde neredeyse on beş yılı aşkın süreyle çalışan taşeron işçi kardeşlerimizin daimî kadro çalışmalarının da göz ardı edilmemesi gereklidir. Bu çalışanlarımız daimî işçi kadrosuna alınarak yıllardır yağmur, çamur, güneş, kar kış demeden verdikleri emeklerinin karşılığı verilmeli, aileleriyle birlikte sevindirilmelidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gökçel...

25.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Amasra'da yaşanan maden kazasına ve Mut ilçesindeki zeytin üreticilerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Amasra'da meydana gelen maden faciasında hayatını kaybeden emekçilerimize Allah'tan rahmet diliyorum.

Değerli Başkan, hafta sonu Mut ilçemizi ziyaret ettim. Yapıntı, Hacıilyaslı, Hamamköy ve Kurtsuyu köylerinde üreticilerimizle buluştuk. Ülkemizde üretilen zeytinyağının yüzde 10'undan fazlası Mut ilçemizde yetiştirilen zeytinden elde ediliyor. Ancak Mut ilçesindeki çiftçilerimiz de mazot, elektrik, gübre ve su ücretlerinin altından kalkamıyorlar, zarar ediyorlar. Bu sezon zeytin üreticilerimiz yağlık zeytinin en az 10 liradan alınmasını beklerken 4 liradan, 5 liradan zeytin satmak zorunda kaldıklarını ifade ettiler. Mut ilçemizde dünyanın en kaliteli zeytinini üreten üreticilerimiz “Para kazanamadım.” diye isyan ediyor. “Bu bizim kaderimiz olamaz.” diyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Filiz...

26.- Gaziantep Milletvekili İmam Hüseyin Filiz'in, 17 Ekim Dünya Yoksullukla Mücadele Günü'ne ilişkin açıklaması

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hafta sonu seçim bölgem Gaziantep'te halka doğru yürüyüşümüze devam ettim. “İşler nasıl?” sorusuna bir esnafın cevabı “Çalışarak zarar ediyoruz.” oldu. Matbaa sektöründe çalışan bir arkadaşımız yazmış, “Biz de üreterek zarar ediyoruz.” diyor. Arkasından, bir çiftçimiz “Ekerek zarar ediyoruz.” diyor; hayvancılıkla uğraşan vatandaşımız “Zarar ediyoruz, hayvanları satıyoruz.” diyor. Alın terleriyle rızıklarını kazanmaya çalışan herkes içinde bulunduğumuz ağır ekonomik şartların ve enflasyonun altında ezilmektedir. Girdi maliyetlerindeki olağanüstü artışlar sebebiyle gelirler gideri karşılayamıyor, üreten insanlarımız yarınlara endişeyle bakıyor ve yoksullaşma hızla devam ediyor.

Dün 17 Ekim, Dünya Yoksullukla Mücadele Günü'ydü. Yoksulluk Türk milletinin kaderi değildir, olmamalıdır. Bilgili, tecrübeli ve ahlaklı kadrolarla yoksulluğun kader olmadığını göstereceğiz diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş...

27.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Leyla Güven'e verilen cezaya, hasta mahpuslar meselesine ve haksız infaz yakmalara ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu dönem Hakkâri Milletvekilimiz olan Leyla Güven, bilindiği üzere, hâlâ cezaevinde tutuluyor, Elâziğ Cezaevinde ve dün, yaptığı konuşmalar sebebiyle kendisi hakkında -önceki cezadan ayrı olarak- on bir yıl yedi ay on beş gün hapis cezası verildi. Konuştuğu için hapis cezası aldı çünkü dosyada başka hiçbir iddia da yok, zaten olamaz da. Kendisi hem DTK'nin Eş Başkanı hem de Hakkâri Milletvekiliyken burada hukuksuz bir şekilde vekilliği düşürüldü ve daha geçen hafta Anayasa Mahkemesi kendisinin başvurusu sonucunda ihlal kararı verdi; hem milletvekili dokunulmazlığıyla bağdaşmadığını söyledi hem de kişi hürriyeti ve güvenliği hakkının ihlal edildiğini söyledi. Şunu söylemek istiyorum: Bu bir intikam meselesi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Hukuk devletlerinde eğer devlet intikama alet edilirse devlet olma niteliği yok olur. Şu anda, Türkiye devleti, gerçekten, hukuku bir silah olarak kullanıyor ve devletlerin en büyük meşruiyet aracı hukuktur; hukuk çıkarılmış vaziyette. Şunu söylemek istiyorum, bunu herkes duysun: Türkiye'de, AKP, milletvekillerinin konuşmalarını engelliyor; ceza veriyor, rehlin alıyor ve şu anda, içerideki arkadaşlarımızın tamamı yaptıkları konuşmalardan dolayı ceza aldı, Leyla Güven de bunlardan birisidir. Leyla'nın mücadelesi bizim de mücadelemizdir.

Buradan kendisine, Elâziğ Cezaevine bütün grubumuz adına kucak dolusu sevgilerimizi gönderiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz, tamamlayınız efendim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) - Sayın Başkan, bir de bu hasta mahpuslar meselesi çok hayati. Hasan Aşa yüzde 91 engelli Sayın Başkan, altını çizerek söylüyorum, Adli Tıp Kurumu raporlarına göre bile vücut fonksiyonlarını yüzde 91 oranında kaybetmiş fakat buna rağmen “Cezaevinde kalabilir.” raporu vermiş ve şimdi de iyi hâlli olmadığı gerekçesiyle infazı yakılmış.

Diğeri Nesip Yapıcı, cezası bitmiş, yine Cezaevi Gözlem Kurulu infazını yaktığı için tahliye edilmiyor. Cezaevi gözlem

kurulları insanların ölümüne imza atıyor, kendilerini mahkeme yerine koyuyor, yargı kararı veriyor; bundan bir an önce vazgeçilmesi gerekiyor ve bu, iktidarın elinde. Ya yönetmelik değişecek ya yasa değişecek ya da bunun gereği yapılacak. Yüzlerce mahpus infaz yakılarak haksız yere içeride tutuluyor. Bunu da bilginize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Efendim, AK PARTİ'nin değil, yargının kararı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – Yargı kararı değil işte, idare kurulu kararı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yargı artık sizin elinizde araç olmuş, araca dönüştürmüşsünüz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Siirt) – İdare kurulu karar veriyor, idare.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Komisyonu Çek Cumhuriyeti Dönem Başkanlığı tarafından Çek Cumhuriyeti Parlamentosunun ev sahipliğinde 10-11 Ekim 2022 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan “Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim” konulu parlamentolar arası konferansa katılması Genel Kurulun 6 Ekim 2022 tarihli 4'üncü Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/2084)

14/10/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Komisyonu Çek Cumhuriyeti Dönem Başkanlığı tarafından Çek Cumhuriyeti Parlamentosunun ev sahipliğinde 10-11 Ekim 2022 tarihlerinde gerçekleştirilecek olan “Avrupa Birliği İçinde İstikrar, Ekonomik Koordinasyon ve Yönetişim” konulu parlamentolar arası konferansa Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması Genel Kurulun 6/10/2022 tarihli 4'üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Ad ve Soyad

Bülent Kuşoğlu

Cevdet Yılmaz

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Seçim Çevresi

Ankara Milletvekili

Bingöl Milletvekili

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın 92'nci maddesine göre verilen (3/2081) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerine başlıyoruz.

Tezkereyi okutuyorum:

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2650 (2022) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/2081)

11/10/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11/8/2006 tarihinde kabul ettiği 1701 (2006) sayılı Karar ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5/9/2006 tarihli ve 880 sayılı Kararı'yla bir yıl için verdiği izin çerçevesinde, Türkiye, Lübnan'da konuşlu Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücüne (UNIFIL) Silahlı Kuvvetleri unsurlarıyla katkı sağlamıştır. Söz konusu iznin süresi son olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin 26/10/2021 tarihli ve 1311 sayılı Kararı'yla 31/10/2021 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmıştır.

Türkiye UNIFIL'e yaptığı katkılarla barışı koruma harekâtının etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'nin katkısı gerek Birleşmiş Milletler sistemi içinde gerek bölgesel ve küresel ölçekte gerek kapsamlı sivil-asker iş birliği faaliyetleri vasıtasıyla Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde görünürliğünün artmasına, ayrıca barış ve istikrarın korunmasına yönelik politikasının sürdürülmesine hizmet etmiştir.

Bu itibarla, UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesinin önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

UNIFIL'in görev süresi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 31/8/2022 tarihli ve 2650 (2022) sayılı Kararı'yla 31/8/2023 tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu hususlar ışığında ve Lübnan'la ikili ilişkilerimiz ve bölgedeki güvenlik şartları da göz önünde tutularak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL'in görev süresinin uzatılması yönündeki 2650 (2022) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı'yla tespit edilen ilkeler kapsamında 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için gereğini Anayasa'nın 92'nci maddesi uyarınca bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip Erdoğan

Cumhurbaşkanı

BAŞKAN – Şimdi, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde İç Tüzük'ün 72'nci maddesine göre görüşme açacağım, siyasi parti gruplarına ve şahsı adına 2 üyeye söz vereceğim.

Konuşma süreleri gruplar için yirmişer dakika, şahıslar için onar dakikadır.

Tezkere üzerinde söz alan sayın milletvekillerinin isimlerini okuyorum: İYİ Parti Grubu adına Aydın Milletvekili Sayın Aydın Adnan Sezgin, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatımoğulları Oruç, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Ahmet Aydın; şahısları adına Sinop Milletvekili Sayın Nazım Maviş, İstanbul Milletvekili Sayın Sibel Özdemir.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına Sayın Aydın Adnan Sezgin.

Buyurunuz Sayın Sezgin. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYDIN ADNAN SEZGİN (Aydın) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlarken, Amasra ilçemizde yaşanan vahim maden faciasında hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Yaralıların bir an önce iyileşmesini temenni ediyorum.

Sayın Enerji Bakanını dinledik, konuşması bizi çok üzdü hem öz hem şekil açısından. Grup Başkan Vekilimiz felakete dair görüşlerimizi, sebep- sonuç ilişkilerini, sorumlulukları en iyi şekilde ima eden bir konuşma yaparak görüşlerimizi dile getirmiştir.

Değerli arkadaşlar, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı Kararı temelinde teşkil edilmiş olan Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü UNIFIL'e katkı sağlamakta olan Silahlı Kuvvetlerimizin görev süresinin bir yıl daha uzatılmasını İYİ Parti olarak destekliyoruz.

Lübnan 1978'den bu yana silahlı, ağır iç ihtilaflar, çatışmalar yaşamıştır. UNIFIL kendi yetki ve kapasitelerini aşan bu tür çatışmaları engelleyememiştir ancak yine de varlığı nispi bir kontrol, bir fren vazifesi görmektedir. Deniz komşumuz sayılabilecek olan Lübnan, tarihsel açıdan da büyük bir yakınlık içinde bulunduğumuz, toplumsal hafızamızda önemli yer tutan ve soydaşlarımızı barındıran bir ülkedir. Böylesine yakın bir coğrafyada ve uluslararası meşruiyet zemininde barış ve istikrar çabalarına katkıda bulunmamız geleneksel dış politikamıza uygun ve Türkiye'ye yakışan bir tutumdur.

Son dönemde bölgede önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Lübnan ile İsrail arasındaki deniz sınırının çizilmesi konusunda uzun bir süredir sorun yaşanıyordu, mesele gayet çetrefil hâle gelmişti. Kısa süre önce her iki ülkenin de tartışmalı bölgede gaz ve petrol aranmasına izin verecek, imkân verecek bir çözümde uzlaştıkları resmî makamlar tarafından açıklanmıştır. Tarihî olarak nitelendirilebilecek anlaşmanın birkaç hafta içinde imzalanması beklenmektedir. Dünya Bankasına göre Lübnan, 1850'den beri yer kürenin gördüğü en ağır ekonomik krizlerden birini yaşamaktadır. İsrail'le yapılacak anlaşma sayesinde Lübnan'ın enerji gelirlerinin artması ve ekonomisinin biraz olsun toparlanması mümkündür. Lübnan'da ekonomik ve siyasi istikrarın bir an önce temin edilmesi bölgemize de olumlu katkı sağlayacaktır. İsrail'le sorunun çözülmesinin ardından Lübnan'da, Güney Kıbrıs'la çizilen deniz sınırının gözden geçirilmesi de gündeme gelecektir.

Bu süreçte, Türkiye, Doğu Akdeniz'de yıllardan beri izlenen amatör ve şaşkın politikarlardan vazgeçerek aktif ve vizyon sahibi bir bakış geliştirebilirse, ciddi politika kurgulayabilirse bazı avantajlar elde edebilir. İktidarın, Doğu Akdeniz'deki egemen haklarımızın hukuki güvence altına alınmasında ve hidrokarbon kaynaklarına ilişkin arama ve sondaj çalışmalarının başlatılmasında çok geciktiğini daha önce de çeşitli vesilelerle dile getirdik. Doğu Akdeniz'de kıta sahanlığımızın sınırlarına ilişkin pozisyonumuz, Rum kesimi ile Mısır arasında varılan anlaşmadan ancak bir yıl sonra, 2004 yılında Birleşmiş Milletler örgütüne bildirilmiş ve kayda geçirilmiştir, kıta sahanlığımızın batı sınırları belirsiz bırakılmıştır, keza, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle kıta sahanlığı sınırlandırma anlaşması için 2011'e kadar beklemiş olmamız yanlıştır. Bölgede 2000'lerin başından beri doğal gaz rezervleri işletilmektedir, çalışmalar yapılmaktadır, ilk büyük gaz rezerviye 2009'da keşfedilmiştir ama iktidar, Yunan adalarının Türkiye'nin kıta sahanlığını engelleyecek bir etki oluşturmaya çalıştığını Birleşmiş Milletlere bildirmek için Kasım 2019'u beklemiştir. Bu, iktidarın öngöründen ve sağduyudan yoksun uluslararası ilişkiler anlayışının bir ifadesidir. Geline nokta iktidar Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerimizi aşındırmış, ulusal çıkarlarımız üzerinde birtakım risk ve tehditler oluşturmuştur; Libya anlaşmaları bunu tek başına telafi edemez.

Artık bugün, Lübnan ile İsrail arasında varılan anlaşma ve yaşanabilecek gelişmeler çok yakından takip edilmelidir, bu gelişmelere intibak edilebilmelidir. 2 ülke arasında uzun yıllardır ihtilaflı durumdaki Kana ve Kariş doğal gaz sahalarına ilişkin anlaşmanın arkasındaki önemli bir neden Ukrayna savaşıyla birlikte Avrupa enerji gerçeklerinde ve politikalarında yaşanan değişimdir. İsrail ve Lübnan sahalarından gaz tedariki Avrupa'nın Rus gazına olan bağımlılığından kurtulması için geliştirilen formüllerden biridir, Avrupa'ya enerji arzını risklerden arındırma yöntemlerinden biridir. Lübnan İsrail Mutabakatı için Batılı birçok aktör de devreye girmiştir. Avrupa, Rus gazına alternatif aramakta, Rusya'ya yaptırım uygularken münasip tedbirler de geliştirmektedir. Yaptırımları ve tedbirleri kalıplı bir strateji olarak belirleyen Avrupa cephesinde bunlar yaşanırken Putin, Rus gazının Avrupa'ya ulaştırılması için geçtiğimiz günlerde Türkiye üzerinden yeni bir tedarik planlaması yapılabileceğini gündeme getirmiştir. Bu plana göre, Rusya Türkiye'ye gaz ihracat kapasitesini artıracak ve böylece Türkiye Avrupa'ya gaz tedariki için bir merkez hâline gelecektir. Bu önerinin ciddi riskler taşıdığı ve önerinin bu riskler bilinerek yani kasten gündeme getirildiği muhakkaktır. Türkiye'nin enerji "hub"ı olmasını elbette isteriz ancak Rus teklifiyle ilgili 2 çok zor mesele öne çıkmaktadır. Birincisi, çok kısa vadede Türkiye'nin "hub" olması için Rus gazı yeterli değildir. Kuzey Akım'ın toplam potansiyeli 110 milyar metreküptür. Mevcut altyapıyla bu miktar gazın hatta Kuzey Akım hatlarından sadece birinden geçen 55 milyar metreküpün Türkiye'ye taşınıp Türkiye'den Avrupa Birliği ülkelerine nakledilmesi kısa vadede mümkün değildir. Bu, işin teknik açıdan imkânsızlığıdır. Bunun finansmanı meselesine girmiyorum bile.

İkincisi, teklif birçok yönüyle La Fontaine'in Karga ile Tilki hikâyesine benzemektedir. Türkiye'ye "Benim doğal gazımı Avrupa'ya sat." teklifi hiçbir şekilde gerçekçi değildir, tıpkı Avrupa Birliği'ne "Rus gazını Türkiye üzerinden al." demenin gerçekçi olmadığı gibi. Türkiye'nin gerçekçi olmayan böyle tekliflere soyunması da fevkalade yanlıştır yani karşımızda gerçeğe uyum sağlama sorunu vardır. AK PARTİ iktidarları döneminde uluslararası ilişkilerimizde muhakeme hep gerçeklerden kopuk olduğu için iktidarın böyle gerçek dışı bir teklife hevesle yaklaşması aslında şaşırtıcı değildir. Rusya Türkiye'ye bu imkânı tanıdığını iddia ederek Türkiye'yi kendi tarafına daha da yakınlaştırmak istemektedir, Ukrayna güzergâhını tamamen devreden çıkarmayı tasarlamaktadır. En önemlisi, Türkiye'nin geleneksel ilişkilerinde ihtilaf ve kırılmalar yaratmak istemektedir, hesabı budur. Putin'in kendi çıkarlarına uygun bu hamleyi yapması gayet normaldir; anormal olan, Türkiye'de iktidarın bu hamleye gösterdiği abartılı ilgidir. Putin şöyle düşünüyor: Türkiye'de iktidar bu teklifi benimseyecek, Avrupa buna öncelikleri doğrultusunda itiraz edecek ve böylece Türkiye ve Avrupa arasında ilave bir sorun yaşanacak, bu sorunun transatlantik yansımaları da olacak. Rusya Türkiye cephesi ve Batı cephesi karşı karşıya gelecek.

Türkiye uzun yıllardan beri gaz "hub"ı hâline gelmek istiyor ancak yanlış temeller üzerinden doğru hedeflere ulaşmak mümkün değildir. Türkiye'nin gerçekten bir doğal gaz "hub"ı hâline gelebilmesi için yeni boru hatları yapılması, mevcutların kompresör ilaveleriyle güçlendirilmesi ve bu hatlar üzerinden diğer ülkelere sevk edilen gazın hacminin artırılması gerekmektedir ama bu altyapı koşullarının yerine getirilmesi yeterli değildir. Tek bir ülkeden gelen gazla "hub" olunmaz. Diğer ülkelerden gelen gazın artması ayrıca başka kaynaklardan da gaz gelmesi gereklidir.

İlaveten, üzerinden satılan gazın fiyatlarını da Türkiye'nin belirlemesi Rusya'nın buna kendi doğal gazı için müsaade etmesi icap eder. Şunu da düşünmek gerekir: Rusya, dünyaya sadece kendi gazını değil Türkmenistan'ın gazını da pazarlıyor. Türkiye'nin bir enerji "hub"ı hâline gelmesi az önce saydığım koşullar birlikte yerine getirilirse söz konusu olabilir. Gaz için transit geçiş noktası olmak gaz ticaret "hub"ı olduğu anlamına da gelmez. Biz, Avusturya'daki merkez Avrupa gaz "hub"ı Baumgarten gibi fiziksel bir "hub" mı yoksa bir geçiş noktası mı olmak istiyoruz? Fiziksel "hub" seçeneği dışındaki teklifler Türkiye gibi bir potansiyele sahip bir ülke için hiçbir şekilde cazip değildir, hele Rusya'nın son önerisi biraz önce söylediğim gibi La Fontaine'den masallardır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tüm koşulların yerine geleceğini hayal etsek bile bunların en az on yıllık bir vadede tamamlanacağını da bilmemiz gerekir.

Rusya'nın Ukrayna'ya saldırısının hemen akabindeki bazı konuşmalarında Rusya'ya uygulanan yaptırımların tarafımızdan, bazı bireyler tarafından delinmesinin sakıncalarına değinmiştim; bugün bu hususu yeniden hatırlatmanın gerekli olduğunu düşünüyorum. Biraz önce Genel Kurulda maden faciası hakkında konuşan ama bir şey demeyen Sayın Enerji Bakanı ifade ettiğim tüm bu hususları biliyordur. Buna rağmen iktidarın Putin'in son teklifiyle ilgili söylemini benimsemiş olması vatandaşı, milletimizi aldatmaya yöneliktir.

Değerli arkadaşlar, Doğu Akdeniz ve enerji meseleleriyle birlikte Yunanistan'la aramızdaki gerginlikler de son dönemde hızlı bir artış göstermiştir. Yunanistan'ın kendine has çocukluk hastalıklarından muzdarip olduğunu hepimiz biliyoruz. Keza, Türkiye'nin Yunan iç siyasetinde merkezî bir konumu olduğu da malum. Yunanistan'ın siyasi varlığının bu iki ayrılmaz parçasının faaliyeti ve temposu yöneticilerinin mizacına ve siyasi konjonktüre göre azalıp yükselirdi. Buna bir de son on küsur yılda Türkiye'nin itibarının kuvvetli şekilde sarsılması ve iktidarın hataları sonucunda dünyada ve bölgesinde yalnızlaşması da eklendi. Yani iktidar Yunanistan'a koz verdi. Yunanistan'ın bugün bu kadar kabarmasında, küstah tutum izlemesinde Akdeniz havzasında kendi kendimizi zorla yalnızlaştırmamız, ABD Kongresindeki zafiyetimiz, dünyaya verdiğimiz savrulma görüntüsü de mutlaka etkili olmaktadır.

Meselenin bir de iç siyaset yönü var. Türkiye'de hiçbir zaman dış politika iç politikaya bugünkü gibi alet edilmemişti. Biz de Yunanlılar gibi seçimlere bir süre kala dış politikayla oyuncak gibi oynar hâle geldik. İktidar bunu bir alışkanlık hâline getirdi. Ulusal çıkarı öne alması gereken dış politikanın iç siyasette medet umulan bir meta hâline getirilmesi, oyuncak hâline getirilmesi üzüntü vericidir.

Millî egemenlik, vatandaşlar tarafından Parlamentoya teslim edilen bir emanettir; iktidar, bu emanetin bir uzantısı olarak geçici bir görevlendirmedir. Bu emanetin her türlü kötüye kullanımı hesap verilmesini gerektirir. Bu emanet kimseye babasından kalan bir miras değildir. Belki böyle bir iktidarın hayalini kuruyor olabilirsiniz ama o dönemler tarihin sayfalarına gömüleli çok olmuştur. Türk milletinin size verdiği oy, iradesini size kalıcı olarak devretme taahhüdü değildir. Önümüzdeki seçimde bu iradeyi bize emanet ettiğinde de "Alın, bunu hesapsız bir şekilde kullanın." demiş olmayacaktır. Biz iktidara geldiğimizde hesap veremeyeceğimiz hiçbir politikaya, uygulamaya yeltenmeyeceğiz. Aşındırdığınız ulusal çıkarlarımızı ve tehdit altına soktuğunuz güvenliğinizi akıl, sağduyu ve geleneklerimizi canlandırarak yeniden tesis edeceğiz. Maalesef son on küsur yılda ülkemize totaliter, sultancı bir rejim giydirilmesiyle birlikte demokrasi ve insan hakları boyutlarında da ciddi gerileme yaşanmıştır oysa, dış politikamızın en önemli güç unsurları arasında demokrasi, temel özgürlükler ve hukukun üstünlüğü de bulunmalıdır. Her bir vatandaşımızın fazlasıyla hak ettiği bu değerler aynı zamanda Türkiye'nin itibarıdır.

Değerli arkadaşlar, bir önceki konuşmamda da değinmiştim, bu konuşmamı da bitirirken İran'da zulme direnen genç-yaşlı, kadın-erkek İranlı kardeşlerimize içten selamlarımı gönderiyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Erzurum Milletvekili Sayın Kamil Aydın.

Buyurun Sayın Aydın. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi tensipleriyle tespit edilen ilkeler kapsamında 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesi hususunda Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, avcı toplayıcılıktan tarım toplumlarına, imparatorluklardan ulus devletlerine ve oradan bugün bir bileşeni olmaya çalıştığımız daha kapsamlı uluslararası birliklere sosyolojik yapılar olarak bakıldığında irili ufaklı her toplumsal yapıyı karakterize eden bir yaşam, davranış, düşünce, algılama ve ilişkiler biçimi yani kültürel kod olduğunu görürüz. Bu kültürel kodlar insanlık adına köklü ve kalıcı evrensel katma değer sağladığı sürece uygarlıkların oluşmasına katkıda bulunur çünkü medeniyet veya uygarlık bir toplumun zihniyetini, bilimini, sanatını ve teknolojik ürünlerinin tamamını ifade eder. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere medeniyet, toplum ve toplum ürünlerinin temelidir. Bu kısa tanımlama çerçevesinde ele aldığımızda Avrupa'nın yeniden doğuş veya uyanış olarak nitelediği Rönesans'la birlikte başlattığı zihinsel, felsefi, bilimsel ve sanatsal gelişmelerin zamanla teknolojik icat ve yeniliklere dönüşmesi, özellikle 19'uncu yüzyılda zirveye ulaşarak birinci derecede insanlık yararının gözetilmediği bir hegemonya vasıtasına dönüşmüştür. Temelinde ham madde, iş gücü ve pazar temini düşüncesi bulunan rekabetin, şiddetini artırarak mücadeleye dönüşmesi Avrupa sınırlarını da aşarak masum ve bir o kadar da verimli coğrafyalara taşınmıştır. Bu mücadelenin ana aktörlerinin kendilerine söylem olarak Avrupa merkezli egemen düşünce yapılarının güdümünde bir uygarlık veya medeniyet taşıyıcılığı misyonunu seçmesi aslında ötekini köleleştirme ve sömürme niyetinin bir kamufajından öte başka bir şey değildir. Ötekine uygarlık getirme edasıyla yapılan sömürgeci, emperyalist hamleler bilimden teknolojiye, kültürden eğitim ve inanç sistemlerine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. O gün başlatılan bu uygarlık kamufajlı sömürgeci hamlelerin yarattığı kapsayıcı kaos, kriz ve savaşlar bugün de hâlâ birçok Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkesinde süregelmektedir.

Somutlaştırmak gerekirse sayın milletvekilleri, yaklaşık otuz yıl süren kanlı mezhep savaşları sonrası Vestfalya Anlaşması'yla yeni bir yapısal sürece giren Avrupa çok geçmeden 2 dünya savaşına ve beraberinde birçok insanlık trajedilerine sahne olmuştur. Bugün de tarihin karanlık sayfalarından ders alınmaksızın benzer tavır ve tutumun sergilendiğine açıkça tanıklık etmekteyiz. Yani, dünün sözüm ona yegâne uygarlık taşıyıcısı Batı, bugün demokrasi, insan hakları ve hukukun üstünlüğü gibi masum söylemlere sığınarak kültürel kodlarının bir yansıması sonucu çevremizdeki birçok ülkeye demokrasi, insan hakkı ve hukuk yerine, maalesef, kan, gözyaşı, göç, iç savaş ve açlık götürmüştür. Bunu bir çırpıda örneklemek gerekirse inanın, bir hat çizdiğimizde Irak'tan Suriye'ye, Libya'ya oradan Afrika Boynuzu'na geçip birçok ülkeyi çok açık ve net bir şekilde örnek verebiliriz. Gerçekten kulaklarımızda hâlâ yankıları süren "Biz buraya özgürlüğü, adaleti, barışı, insan haklarını getirmeye çalışıyoruz." dediklerinde, evet, birtakım sorunlar vardı ama beraberinde bu denli kan, gözyaşı, yokluk, kıtlık söz konusu değildi. Hatta bir televizyon belgeselinde bir Iraklı'nın söylediği çok açık ve net bir şeydi. "Biz Saddam gidince özgürlükler sınırsızlaşacak, ülkenin refahı artacak demiştik, öyle sanmıştık ama elim kırılıyordu da o heykele pabucumla vurmasaydım." dediğini dün gibi hatırlıyoruz.

Şimdi benzer yaklaşımla son günlerde Rusya-Ukrayna savaşı üzerinden kıyamet savaşı anlamında "Armageddon" çağrıları yapılmakta. Yani buradan hızını alamayıp bir kademe daha ileri götürüp şiddeti artırarak nükleer savaş çılgınlıkları atılmakta hatta üçüncü dünya savaşı olasılıkları gündeme getirilmektedir. Bununla da kalmayıp yersiz yurtsuz milyonları ve 800 milyonun üzerinde bir dünya nüfusunu açlığa ve kıtlığa mahkûm etme ve yeni çevresel felaketlere yelken açma girişimleri de gözlerimizden kaçmamaktadır.

Saygıdeğer milletvekilleri, kısaca "Dünün Avrupa'sının ötekilere uygarlık götürme olarak kamufle ettiği sömürgeciliği, bugün, bahçesini koruma adına vahşi ormana bahçıvan gönderme biçiminde tezahür etmektedir." Bu cümle bana ait değil, konuşmamın sonunda zaten Josef Borrell'e atfen bir iki şey daha söyleyeceğim, son zamanlarda onun kullandığı bir kavram. Çünkü fitrat değişmemiş, kültürel kodlar yine aynı kodlar, yine devrededir. Efendim 19'uncu yüzyıldaki kamufle aracı sadece "medeniyet götürmek" idiyse bugün de bahçesinin ötesine yani ormana bahçıvanlarını gönderme şeklinde ifade buldu maalesef.

Öte yandan, medeniyet ve uygarlığı insanlık tarihi boyunca insanlığa refah, huzur, mutluluk ve barış getiren köklü ve kalıcı evrensel değerler manzumesi olarak gören necip Türk milletinin bu bağlamda öngördüğü misyonu ise komşusu aç iken tok yatmamak, insanın insana üstünlüğünün söz konusu olmayacağı temel prensibini kabul etmek ve gönül rahatlığıyla "Açları doyurdum, çıplakları giydirdim, yoksul milleti zengin kıldım, az milleti çoğalttım ve artık kötülük yok." diyebilmekten geçer. Çünkü Türk milletinin tarihten bugüne kadar aktardığı kültürel kodları gereği tasada, kıvançta, sevinçte, kederde kolektif bir şuurla paylaşmak düsturuna atıf yapılmaktadır.

İşte, bu insiyakla geçen haftalarda Ampute Millî Takımımız başta olmak üzere, sporda elde edilen başarılarından duyduğumuz sevinç ve kıvanç, öte yandan geçen hafta Bartın Amasra'daki maden faciasıyla yine milletçe kedere ve yasa gark olmamız bu köklü kültürel kodların beslendiği medeni bir tavrın yansımasından başka bir şey değildir. Bu köklü, medeni tavrın tarih boyunca en zor dönem ve şartlarda dahi tezahür ettiğini istiklal şairimiz Mehmet Akif Ersoy, bakın şu mısralarla açık, nezih bir şekilde ifade etmektedir:

"Bir zamanlar biz de millet, hem nasıl milletmişiz:

Gelmişiz, dünyaya milliyet nedir öğretmişiz!

Kapkaranlıktan bütün afaki insaniyyetin,

Nur olup fışkırmışız ta sinelerden zulmetin"

İşte bugün görüşmekte olduğumuz tezkereye konu olan Lübnan başta olmak üzere Afganistan'dan Somali'ye, Balkanlardan Suriye'ye ve Libya'ya kadar demokrasi ve insan hakları veya özgürlük taşıma söylemleriyle, var olan kısmi huzurun da yok olmasının müsebbipleri hiçbir sorumluluk taşımazken Türk Silahlı Kuvvetleri iki bin üç yüz elli yıllık şerefle taşıdığı köklü bir geleneğin gereği olarak barışın ve huzurun teminatı misyonuyla üstlendiği uluslararası görevleri layıkıyla yerine getirmektedir. Bu yüzden, bulundukları yerlerde, istenen, özlenen ve varlığından güven duyulan bir iz bırakmaktadırlar.

Biz de "Önce ülke, millet, devlet." diyen bir siyasi hareketin temsilcileri olarak içeride ve dışarıda milletimiz adına elde edilen her türlü başarıdan haklı gurur duyduğumuzu ifade etmekten asla imtina etmeyeceğiz. Birileri savaş çığırtkanlığı yapıp milyonları açlığa terk etme riskini göze alıp kıyamet senaryolarını ısırtırken biz ısrarla huzur, güven, refah ve barışı önceleyen duruşun savunucuları olmaya devam edeceğiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, malumunuz, Avrupa Birliği Dışişleri ve Güvenlik Politikaları Yüksek Temsilcisi Josep Borrell 13 Ekim tarihinde bir etkinlikte yaptığı bir konuşmada 19'uncu yüzyıl sömürgeci Avrupa'nın dünyaya bakışının güncellenmiş hâlini tırat etmiştir. Yani o gün "ötekini medenileştirme" adı altında takınılan sömürgeci tavır, bugün de bahçesini koruma adına ormana demokrasi, insan hakları ve özgürlük adına bahçıvan gönderme hâlidir, hiçbir zaman birbirinden farklı değildir. Diğer bir ifadeyle yani malumun ilamıdır çünkü merdikipti şecaatini arz ederken sirkatini esirgemedi çok açık ve net bir şekilde ifade etmiştir. Yüzyıllardır bu emperyalist bakış ve tutumun biz farkındayız; kan da değişmemiştir, fitrat da değişmemiştir. Bahçesinden ormana ahkâm kesenler insanlık, barış ve huzura asla katkı sağlayamayacağı gibi, geçmişte olduğu gibi bugün de savaş ve gözyaşının sadece kaynağı olmaktan öteye gidemeyeceklerdir ama insanlığın hafızalarında da her zaman mahcup ve mahkûm konumlarını asla kaybetmeyeceklerdir. Niye? Çünkü son birkaç yılda yaşadığımız küresel sıkıntılara takındıkları tavırlar muvacehesinde açık ve net bir şekilde görmekteyiz ki gerçekten kendilerinden başka, tamamen Avrupa merkezli, benmerkezli bir düşünce dışında herhangi bir dünyevi tasarrufları olmamaktadır; bunu Covid-19 sürecinde gerçekten yaşananlar muvacehesinde açıkça net bir şekilde gördük. Gerek maske ve gerek aşı temininde, tedarikinde ve dağıtımında ikircikli, gerçekten "Ben varsam her şey tamam ben yoksam her şey eksik." düşüncesiyle hareketlerinden açık ve net bir şekilde anlamaktayız ama gururla söylemek isteriz ki necip milletimizin fitratı gereği, o kültürel kodlarının bir yansıması olarak elindeki bütün imkânları, bütün dünyayla paylaştığına da tanıklık ettik. Bunun, yaptığımız bir seyahat esnasında Bosna'daki o üçlü yönetimin üç başından da açık ve net bir şekilde ifade edildiğine tanıklık ettik ve inanın, gerçekten, ecdadın sanki bıraktığı yerden bir devammış gibi etkilendik ve duygulandık. Söylenen şuydu aynen: "Türkiye Cumhuriyeti devleti sağ olsun, burada sadece Bosnalı Müslümanlara değil, Hırvatlara da Sırlara da eşit bir şekilde elindeki imkânları sundu ve dağıttı; bu yüzden sizlere müteşekkirim." Tabii, bunları duymak çok gurur verici; güzel şeyler. Benzer şeyleri, inanın, özel kulislerde, gittiğimiz toplantılarda da açık ve net bir şekilde görüyoruz. Amerika'da bir Uber taksii şoföründen de buna benzer bir ifadeyi kulaklarımla işittim. O gün Beyaz Saray önünde Etiyopya'yla ilgili bir gösteri vardı, biz de taksii içindeyiz, şoförü tanımıyoruz, o da bizi çok fazla tanımıyor. "Burada bir gösteri var, ne oluyor?" dedik. "Etiyopya'nın seçilmiş Hükûmetine Amerika destekli askerî bir darbeye müdahale edildi, onun gösterisi ama Amerika artık şunu anlamalı ve idrak etmeli ki: Artık tek ve yegâne güç değil." dedi ve devam etti: "Artık Çin var, Rusya var, Hindistan var ve elhamdülillah Türkiye var." Şimdi, bunu bir Uber taksii şoföründen duymak hakikaten gurur verici bir şey ama maalesef biz bütün bunları, bunu daha da genele teşmil ederek... Afrika'daki birçok ülkede de aynı şeyleri duyuyoruz yani Macron'un protestolara muhatap olduğu yerlerde, Allah'a şükür, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini temsilen kim giderse gitsin gerçekten iyi niyet ifadelerine çok açık ve net bir şekilde muhatap olduğunu görüyoruz ama maalesef bu Batı, aynen Josep Borrell gibi sürekli kendini merkeze koyup "Demokrasiyi, insan hakkını ve hukukun üstünlüğünü ancak biz öğretir, biz anlatır, biz yürütürüz; siz sadece bunu takip edip gereğini yapmakla mükellefsiniz." diye düşünür. Ama çifte standartlarına baktığımızda, efendim, bir taraftan soyulup, işkence edilip, Ege Denizi'nin karanlık sularına itilen sığınmacıların hâli ortadayken biz ise milyonlarca sığınmacıya gerçekten kol kanat gerip elimizdeki imkânları paylaşmayı çok açık ve net bir şekilde buradan ifade edebilmekteyiz.

Biz barışı önceleyen bir tavrın temsilcileriyiz. Allah'a şükür dün de böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olacak çünkü bizim kültürel kodlarımız bunu yapmamızı gerektirir. Dolayısıyla biz, son günlerde yaşanan Rusya-Ukrayna krizinde ise her zaman barışı önceleyen, kanı durdurmayı, kıtlığa, yokluğa neden olacak birtakım olayların meydana gelmemesini önceleyen girişimler içerisindeyiz, bunu da başarıyoruz. Tahlil koridoru anlaşmasıyla bu, gerçekten başarılmış ve takdire şayan bir duruşun ifadesidir, yansımasıdır. Aynı şekilde, savaş tutsaklarının mübadelesi, değişimi, yine, gerçekten tarihe not düşecek, barış adına Türkiye'nin katettiği önemli bir mesafedir.

Biraz önce hafife alınarak ifade edildi ama göreceksiniz, gaz merkezi "hub"ı olma noktasında da Türkiye'de, dün bazı olmazların da imkânsız gösterildiği noktada nasıl ki bugün gerçekleştiğine tanıklık ediyorsak bunun da olacağından çok açık ve net bir şekilde emin olduğumuzu ifade etmek isteriz çünkü biz aziz Türk milletiyiz. İnşallah, bundan sonra da barışı önceleyen bu adımlarımız bölgede istikrarın anahtarı olacak ve başta bütün bölge ülkelerimiz olmak üzere küresel ölçekte de büyük gelişmeler katkı sağlayacaktır diyorum.

Son olarak, şimdi, tabii, Avrupa Birliği ya da Konsey toplantılarında sıklıkla ısıtılıp gündeme getirilen bu AİHM kararları, gerçekten sanki sadece Türkiye'ye karşı alınmış kararlar; hâlbuki, inanın, diğer ülkelerin hepsinin böyle kararlara muhataplığı söz konusu ama hiçbir zaman kendileriyle ilgili bir rapor hazırlanmazken özellikle tanıma sığınarak terör iltisaklı veya teröre yandaşlık, yardımcılık ya da bizzat terörün içinde olanlara af isteklerini dile getiriyorlar ama şunu ben kendilerine açık ve net bir şekilde sordum ve cevap bekledim... Yani 11 Eylül'den sonra El Kaide'yi bir Avrupalının "Bu bir terör örgütü değildir; geniş kapsamlı tanımlamaya girer mi, girmez mi bakalım?" diye sorguladığına tanıklık etmedik. Efendim, IŞİD ya da DAESH'in Avrupa'daki bazı başkentlerdeki terör eylemlerinden hareketle bugün hiçbir Avrupa ülkesinin ya da temsilcisinin IŞİD'le ya da DAESH'le ilgili "Bunlar

terörist değildir.” diyebilme cesaretini gösterdiklerine tanıklık etmedik. Ama bizim gibi açık ve net bir şekilde terörün her türlüünü lanetlemek, bunların şiarında yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Bitiriyorum.

Dolayısıyla bu çifte standardın gerçekten en büyük mağduriyetini yaşayan bir ülke olarak bizim, doğru bildiğimiz yoldan ayrılmadan, terörle mücadelede Batı’ya, o bahçelerinden vahşi ormana mesaj gönderenlere de çok sözümüz ve yapacak çok işimiz var diyorum.

Bu vesileyle tezkerenin Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak bir kez daha uzatılmasına katkı sağlayacağımızı açık ve net bir şekilde ifade ediyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Çulhaoğlu...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu’nun, Adana’nın Saimbeyli ilçesinin düşman işgalinden kurtuluşunun 102’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün, adını kahraman şehidimiz Kaymakam Saim Bey’den alan Adana Saimbeyli ilçemizin düşman işgalinden kurtuluşunun 102’nci yıl dönümü. İç Anadolu’yu bölgemize, Akdeniz Bölgesi’ne bağlayan Saimbeyli ilçemiz, stratejik bir konumda olmasından dolayı tarih boyunca birçok işgale uğramış şirin bir ilçemizdir. Saimbeyli yöremizde yaşayan kahraman ecdadımız, her türlü yokluğa rağmen, geride bıraktıkları analarını, sevdiklerini, evlatlarını hiç düşünmeden büyük zorluklarla mücadele etmiş, düşmana karşı topraklarımızı savunmuş, kurtarmış ve bizlere emanet etmiştir.

Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve kahraman silah arkadaşları olmak üzere Saimbeyli aziz şehitlerimizi rahmetle minnetle şükranla yâd ediyorum; ruhları şad, mekânları cennet olsun. Saimbeyli ilçemizin kurtuluş günü kutlu olsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

29.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’nun, Amasra’da yaşanan maden kazasına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ-MHP Cumhur “zulüm” İttifakı kadere değil de kendisine sunulan raporlara sığınsaydı bu insanlarımız bugün yaşıyor olacaktı.

OYA ERONAT (Diyarbakır) – Terbiyesiz seni!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – “Güneşi görebilmek için karanlığı kazıyoruz.” yazmıştı sosyal medyasına Amasra maden faciasında ölen genç kardeşimiz Yasin Çelik; iktidarın ihmalleri nedeniyle karanlığı aşıp güneşe ulaşamadı. Kazandığı Bartın Üniversitesi Tarih Bölümünü maddi nedenlerden bırakıp Amasra madenine inmişti Remzi Özçelik; uğruna okulunu bıraktığı maden onun mezarı oldu. “Kader planı” diyenler, Yezid’in, Hazreti Hüseyin’in kesik başını getirterek kız kardeşi Hazreti Zeynep’e “Bizden hesap sormayın, onu Allah öldürdü.” demesine ne diyecek? Sayıştay önerisindeki yatırımları yapmayanlar bu yalanlarla mı kendisini kurtaracak?

BAŞKAN – Sayın Tıǧlı...

30.- Giresun Milletvekili Necati Tıǧlı’nın, Espiye-Soğukpınar ile Avluca-Ericek arasında yer alan yola ilişkin açıklaması

NECATİ TİĞLİ (Giresun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının sitesinde bir yılı aşkın süre önce, 22 Ağustos 2020’de Giresun’da yaşanan afetin yaralarının sarıldığı ifade edilmişti. Gelip yerinde inceleme yapılacak olsa bu bilgilerin yanlışlığı veya eksikliği ortaya çıkacaktır. Bunlardan biri de Gelevera Vadisi’nde, Espiye-Soğukpınar ile Avluca-Ericek arasında yer alan yaklaşık 20 kilometrelik yoldur. Üstelik bu yol yerel idarenin olanaklarıyla kullanılabilecek bir hâle getirilmeyeceği için Karayolları Genel Müdürlüğü yollarına dâhil edilmiştir. Ulaştırma Bakanlığı “Afette büyük zarar gören bu yolu da kısa sürede vatandaşlarımızın kullanımına açtık.” demişti. Fakat hatırlatmakta fayda var; yıkılan yol geçici olarak ulaşım açılmıştı ve hâlen bu hâlde kullanılıyor. Şiddetli ani yağmurlarda ve HES kapaklarının açılmasıyla zarar gören, heyelanlarla kapanan bu güzergâhta çalışmaların hızlandırılması gerekmektedir. Gördüğümüz kadarıyla bu konuda kaplumbağa adımlarıyla yol katedilmektedir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.50

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 19.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Nimetullah ERDOĞMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

-----0-----

BAŞKAN – Sayın Milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 8’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2650 (2022) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı’yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/2081) (Devam)

BAŞKAN – (3/2081) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Tulay Hatimoğulları Oruç.

Buyurunuz Sayın Hatimoğulları Oruç . (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Amasra’da maden ocağı patlamasında yaşamını yitiren 41 işçiyi saygıyla anıyorum.

Biraz önce, üzülerek ifade etmek isterim ki Sayın Bakanın sunumunu dinlerken hayretler içinde kaldık hep birlikte,

Mecliste bulunan herkes hayretler içinde kaldı. Yaşanan bu patlamanın bir kaza olduğunu iddia ediyorlar. Oysa Sayıştay raporları o kadar açık ve net ortaya koymuş ki bu, bir cinayet, bilerek bir ihmal. Kamuoyu buna dair açıklamalar beklerken burada tam anlamıyla iktidarı savunan bir açıklama yaptı. Bundan dolayı da gerçekten üzgünüz, üzgünüz.

Değerli yurttaşlar, değerli halkımız; şu an Lübnan tezkeresinin uzatılmasını konuşuyoruz. Birleşmiş Milletler Barış Gücü 1978'de İsrail'in güney Lübnan işgalinin sonra ermesinden sonra oluşturulmuştu. Şu an 2022'deyiz, geriye dönüp baktığımız da BM'nin tam anlamıyla bugüne kadar Lübnan-İsrail arasındaki çatışmasızlığı engelleyebildiğini göremedik ne yazık ki.

2006'da İsrail, güney Lübnan'ı işgal ettiği zaman çok büyük yıkımlara sebep olmuştu, 1 milyonun üzerinde insan göç etmek zorunda kaldı. Beyrut'un yarıya yakını bombalanmıştı, apartmanlar âdeta bir kâğıt gibi yerlerdeydi, sığınak delici bombalar dahi kullanılmıştı o dönemde ama yine, burada esas oynanması gereken rolü yani Birleşmiş Milletler Barış Gücünün oynaması gereken rolü ne yazık ki o dönemde de tam olarak göremedik.

Hatırlayacaksınız 4 Ağustos 2020'de Beyrut Limanı'nda çok büyük bir patlama oldu ve yaklaşık çapı 15 kilometre olan büyük bir hasarla sonuçlandı bu patlama. Bu patlama basit bir liman patlaması değildi. Bu patlama gerçekten aynı zamanda bir kenti olduğu gibi yok etti ama ekonomiyi daha da içinden çıkılmaz bir hâle getirdi. O patlama ülkenin içinde bulunduğu her anlamdaki krizi daha da ciddi bir biçimde derinleştirmişti.

Şu an Lübnan'da insanlar aç geziyor. İnsanların benzin istasyonlarında ellerinde bidonlarla kuyrukta benzin, mazot almaya çalıştıklarını görüyorsunuz. İşte, şu an ne yazık ki Lübnan'ın durumu tam olarak böyledir.

Bizler Lübnan'ı gerçekten Orta Doğu'nun elması gibi bilirdik. Pırıl pırıl, capcanlı hayatlar var ama şimdi baktığımızda ne yazık ki o hayatlardan geriye hiçbir şey kalmamış durumda ve bugün Birleşmiş Milletlerin üstlenmiş olduğu bu rolü yerine getirmediğini bu yaşanmışlıkları da değerlendirdiğimizde bir kez daha görmüş oluyoruz.

Lübnan'ın bir özelliği var ki farklı halkların bir arada yaşamayı başardığı... Elbette oradaki mezhep çatışmalarının, etnik çatışmaların bir dönem nasıl sirayet ettiğini biliyoruz ama günümüz koşullarında birlikte yaşamayı ne kadar zorladıklarını da görebiliyoruz. İşte, bizlerin asıl destek olması gereken nokta, bütün müdahalelere ve komplolara rağmen Orta Doğu'da toplumsal barışın sağlanabilmesi açısından Lübnan'ın barındırmış olduğu o büyük potansiyeli açığa çıkarma gibi bir görevimiz var. Bunun için de Birleşmiş Milletler dâhil olmak üzere, ayrıyeten bölge ülkesi olarak Türkiye'nin buna hizmet etmesi gerekiyor, bunun için çalışması gerekiyor. Fakat Türkiye'nin yaptığına baktığımızda hakikaten sadece dostlar alışverişte görsün diye biz bugün bir tezkerenin süresini uzatmış olacağız. Oraya sunduğumuz ciddi bir katkı var mı? Hayır. Tam tersi, mesela Türkiye'nin yaşamış olduğu bir yığın da çelişki var bu tablo içerisinde. Bir yandan oranın hem siyasi hem askerî gücü olan Lübnan Hizbullahı'nı bir bakıma desteklemiş oluyoruz biz bu tezkerayı onaylayarak, Lübnan'ı desteklemiş oluyoruz bu tezkerayı onaylayarak, öyle görünüyor ama öte yandan Suriye'de de tam karşısı bir çizgide, bir savaş hâlinde bir Türkiye. Lübnan'da toplumsal barışın ve istikrarın sağlanması için tezkereye ihtiyaç yok. Orada kalıcı bir barışı sağlamak için antimilitarist, bağımsız uluslararası mekanizmaların çalışması ihtiyacı var; sözde değil, özde bir çalışmaya ihtiyaç var.

Evet, değerli halkımız, sayın milletvekilleri, Değerli Başkan; bugün Rusya'nın Ukrayna işgali devam ediyor ve bütün dünyayı kaygılandıran bir aşamaya gelmiş durumdadır. Bizlerin gönlünden geçen, elbette demokratik bir şekilde bir barışın sağlanması ve tartışmalı bölgelerin siyasal yöntemlerle, gerekirse referandumla çözülmesidir. Fakat ne yazık ki şu anki ilerlemelere ve gelişmelere baktığımızda bundan oldukça uzak bir şekilde seyrediyor gidişat.

Rusya-Ukrayna savaşı sadece Rusya ve Ukrayna'nın sorunu değil, bugün dünya ölçeğinde oluşan enerji krizine de baktığımızda, hububat krizine de baktığımızda, gıda krizine baktığımızda aslında her yeri ne kadar etkilediğini görebiliyoruz.

Hatırlayacaksınız, Putin birkaç gün önce Avrupa'da gaz sevkıyatı için "Türkiye'yi büyük bir merkez hâline getirebiliriz." demişti, "Gaz merkezi aynı zamanda fiyatlandırma merkezi de olabilir." denilmişti. Bu proje, gerçekten bir ham hayal, gerçeklikten uzak bir proje ama tabii ki, şimdi, gergin bir seçime hazırlanan Erdoğan için bulunmaz bir Hint kumaşı ve hemen bu fikrin üzerine atlayıverildi ama bunun bir gerçeklik payı yok.

Burada şunu sormak istiyorum: Şu an Rusya Ukrayna'da 4 bölgeyi ilhak ettiğini açıkladı. Bu ilhaka AKP iktidarı ne diyor, ilişkileri Rusya'yla nasıl kuracak, kabul ediyor mu bu ilhakı, reddediyor mu; burada bir karar vermesi lazım.

Yine, bu alanı ilgilendiren diğer bir konu, Şanghay İşbirliği Örgütüne Türkiye'nin yani AKP iktidarının üyelik talep etmesi. Bugün, Türkiye'nin bir NATO ülkesi olduğunu biliyoruz ve NATO yakın zamanda gerçekleştirmiş olduğu zirvede Rusya'yı "ebedi tehdit", Çin'i ise "büyük rakip" olarak ilan etti ve bu anlayışa AKP iktidarı imza attı, bunu kabul etti. Buradan anlıyoruz ki dış siyasette tam anlamıyla bir iflas yaşamış olan, "Enerji nakil merkezi olacağız." diye kamuoyuna bunu bir seçim propagandası olarak satmaya çalışan AKP iktidarı, yine, burada, Ukrayna-Rusya savaşından da kendine ekmek çıkarmaya çalışıyor; asla derdi barışı sağlamak değil, asla derdi oradaki süreci geliştirmek değil.

Burada şuna dikkat çekmek istiyorum: Şanghay İşbirliği Örgütüne üyelik talebinin çeşitli anlamları var. Bizler biliyoruz ki Türkiye, AKP'den önce de bir demokrasi cenneti değildi, Avrupa Birliği de hayali kurulmuş olan, yeterince bir demokrasi cenneti değil ama bütün bunlara rağmen, Türkiye hakkında Avrupa Birliği'nin açıklaması olduğu raporu değerlendirdiklerinde görüyoruz ki Türkiye tamamen sırtını insan haklarına dönmüş, sivil toplum örgütlerinin çalışmalarını baltalıyor, kurumlar Türkiye'de âdeta işlemez bir hâle gelmiş, "terörle mücadele" adı altında Kürt halkını cezalandırıyor. İnsan hakları ve temel haklarda kötüleşme gibi uzayıp giden Avrupa Birliği'nin Türkiye raporu değerlendirmesi var. Bu bize şunu gösteriyor: Şanghay İşbirliği Örgütüne yüzünü dönen bir Türkiye gerçekliğiyle mi karşı karşıyayız, yoksa gerçekten şu anda AKP'yi bir an önce gönderip yüzünü insan haklarına, demokrasiye ve özgürlüklere dönecek bir ülke mi oluşturacağız? Bizim bu konuda tutumumuz nettir, hiçbir pakta mecbur değiliz, hiçbir askerî pakta mecbur değiliz; Türkiye halklarının emperyalizmin yeni güç dizilişlerinin pinpon topu hâline gelmesine razı değiliz, buna karşı da olanca gücümüzle mücadele edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, Suriye gündeminin, özellikle Afrin'de yaşanan gündemin sıcaklığını hepimiz biliyoruz. Putin bir sufle verdi Erdoğan'a ve dedi ki: "Suriye Hükûmetiyle -daha doğrusu- Esad'la seni görüştürelim." Ve bunun şimdi yolları döşeniyor. Tabii, bu yollar döşenirken biz şunu hatırlatmak istiyoruz: Bu kürsüde, Mart 2011 Suriye savaşı başladığı günden bugüne kadar Suriye Hükûmetiyle görüşülmesi gerektiğini, barışa hizmet edilmesi gerektiğini, oradaki El Kaide ve El Nusra örgütü ve uzantılarına askerî, lojistik hiçbir anlamda destek verilmemesi gerektiğini, Suriye'nin iç işlerine karışılmaması gerektiğini, Suriye'de demokratik bir çözümün inşa edilmesi için ve demokratik bir anayasanın yazılması için Türkiye'nin bu konuda destek sağlaması gerektiğini vurguladık ama nafiye. Bizim zaten AKP iktidarından böyle bir beklentimiz artık yoktur, olamaz da. AKP iktidarı ne yaptı? 2 temel sacayağı üzerinden kurdu siyasetini; biri Kürt düşmanlığı, biri Neosmanlıcı politika, yayılmacı politika ve hâlâ aslında bunu sürdürüyor.

Burada birkaç soru sormak istiyorum AKP iktidarına. Şayet bu görüşme eğer gerçekleşecek olursa Esad ve Erdoğan arasında, Suriye'nin de çeşitli koşulları var, ortamın da dayattığı koşullar var. Biri şudur: Adana Mutabakatı üzerinden bir araya geliş hedefleniyor, Putin'in verdiği sufle bu yöndedir. Adana Mutabakatı'nda hatırlayacağınız üzere "Türkiye ve Suriye şayet ortak bir mutabakat sağlarsa, bir görüş birliği oluşturursa 5 kilometre derinlikteki bir bölgede askerî bir müdahalede bulunabilir." Fakat şu anda Erdoğan'ın ağzından düşürmediği ve neredeyse bütün Suriye siyasetinin konseptini bunun üzerine kurduğu 32

kilometrelik -bazen de 30'a düşürüyor- derinlikteki bir bölgede aynı hakları yani Adana Mutabakatı'ndaki 5 kilometrelik hakları burada talep ediyor. Peki, bu talepte ısrarcı olacak mı, devam edecek mi?

İkinci bir şey, oradaki bütün askerî unsurların geri çekilmesi... Ki Halkların Demokratik Partisi olarak bizim ısrarla altını çizdiğimiz noktalardan biri budur, bizim hiçbir ülkenin iç işlerine karışma gibi bir hakkımız yoktur. Dolayısıyla, sadece Suriye'de değil, Libya'da da Irak'ta da Türkiye bütün askerî unsurlarını kesinlikle geri çekmelidir, hiçbir ülkenin iç işlerine karışmamalıdır. Burada soruyoruz: Böyle bir geri çekilme planı var mı, böyle bir takvimlendirme var mı?

Yine, talep edilen, ÖSO, HTŞ gibi yapılara desteğin net olarak kesilmesi; İdlib Bab el-Hava Sınır Kapısı'nın Hükûmete teslim edilmesi.

Bütün bu talepleri AKP iktidarı yerine getirecek mi? Doğu Akdeniz'de olduğu gibi mavi vatan projesini - hatırlayacaksınız- ortaya atıp neredeyse bir seneye yakın bütün Türkiye'yi bununla meşgul ettiler, muhalefeti de yanına dizmeye çalıştı bu anlamıyla ama elde var sıfır. O projenin mimarı olan insan şu an istifa ettirildi ya da istifa etti bilemiyoruz.

Değerli arkadaşlar, çözüm, gerçekten çok zor değil; çözüm, bizlerin siyasi tercihlerinde, cesaretinde ve duruşundadır. Kürt sorununun 4 parça kürdistanda çözülmesinin, Kürt sorununun önce varlığını kabul edip demokratik ve barışçıl bir yöntemle çözülmesinin üzerinde çalışmak bir çözümdür bölge açısından. Başka ülkenin iç işlerine negatif anlamda müdahale etmemek, askerî unsurları çekmeyi kabullenmek elbette ki bir çözümdür ve büyük Orta Doğu için büyük barış üzerinde, bu proje üzerinde çalışmak çok temel çözümlerden biridir ama ne yazık ki bu iktidar bunu yapmıyor fakat bizler yapacağız, Türkiye'nin içinde bulunduğu konum, jeostratejik konumu zaten bunu fazlasıyla yapmasını gerektiren bir konumdur, yeter ki bu siyasi akıl değişsin, yeter ki bu bağınaz akıl değişsin, yeter ki bu düşman aklı değişsin.

Değerli arkadaşlar, değerli halkımız; iktidarın bölge siyaseti ne yazık ki her yerinden dökülüyor. Libya'da çözüm ve barış girişimleri karşısında yine saray hükûmetinin karşı duruşunu açıklıkla görebiliyoruz. Bakın, bu kürsüden yine defaatle ifade ettiğimiz Trablus merkezli hükûmetle yapılan Deniz Yetki Alanları Anlaşması... Bu anlaşmaların hükmü yok, bunu defalarca burada söyledik. Temsilciler Meclisi bunu asla kabul etmiyor, Mutabakat Hükûmetinin heyeti asla bunu kabul etmiyor. Dolayısıyla yok hükmünde olan bu anlaşmaya rağmen daha yakın zamanda, 3 Ekimde Libya'da Trablus hükûmetiyle yepyeni bir anlaşma imzalanıyor, hidrokarbon anlaşması imzalanıyor. Burada izlemeye çalıştığımız kadar, AKP iktidarı Mısır ve bölgede kaybettiği bütün ilişkileri yeniden kurmaya çalışırken kalkıp bu anlaşmayı imzalaması demek Mısır'la yakaladığı ilişkileri ortadan kaldırması demektir. Bu da bize şunu gösteriyor: AKP iktidarında, gerçekten dış siyasette şiraze kaymış; sıradan bir denge ilişkisini dahi artık yürütemediğini Libya'daki bu son örnekte net olarak görebiliyoruz. Libya seçim yapamıyor, gerilimler ve çatışmalar sürüyor. Libya krizinin bir parçası da orada AKP iktidarının konumudur ve bu konumdan AKP iktidarı derhâl vazgeçmelidir.

Değerli halklarımız, yine, bölgede en bilinen sorunlardan biri, gerçekten iç dinamikleri farklılık arz etse de ne yazık ki gidişatı aynı olan Irak. Irak'ta seçim yapılmış ama bir senedir Cumhurbaşkanını seçilemiyordu biliyorsunuz, şimdi bir Cumhurbaşkanı seçildi ve muhtemelen bir erken seçimi gündemlerine alacaklar ama yine burada, AKP iktidarının orayla kurduğu ilişkiye baktığımızda aklımıza kocaman bir üç harf geliyor: "MİT" başka hiçbir ilişki yok. Irak'taki bütün varlığı yokluğu MİT; ilişkileri, siyaseti, diplomasiyi tam da bu ilişki örüntüleri üzerinden sürdürüyor. Ve şu an haberlere yeni olarak yansıyan... Biliyorsunuz, Irak'ta zaten Türk Silahlı Kuvvetlerinin devam eden operasyonları var ama daha önce yine bu kürsüden dilendirmiştik, bugün de yeni haberler düştü medyaya, Kürdistan bölgesel yönetiminden kimyasal silah kullanıldığına dair görüntüler var ortada. Buradan biz, Kimyasal Silahların Yasaklanması Örgütü başta olmak üzere bu insanlık suçu karşısında bütün dünya kamuoyunu göreve davet ediyoruz ve bağımsız bir komisyonla bölgede bizzat bir izleme ve değerlendirmenin yapılması ve bir raporun çıkması acildir. Türkiye'ye bu suçu AKP iktidarının işletmeye hakkı yoktur; bu, uluslararası bir savaş suçudur ve çok ağır bir savaş suçudur, bu konuyla ilgili gerekli araştırmaların acilen yapılması lazım.

Yine, söylemeden edemeyeceğim: Ankara'dan tanıyacağınız Nagihan Akarsel bir gazeteciye burada ve aynı zamanda buradan gidip Süleymaniye'de yaşayan Jineoloji Araştırma Merkezi üyesi olan Nagihan Akarsel orada katledildi ve cenazesi günler sonra Türkiye'ye anca alınabildi; bunun dahi araştırmasını yapma gereği hissetmeyen bir iktidar gerçekliği var. Hâlâ bu tür suikastlar ve katliamlar -"hâlâ" demem yanlış- gittikçe artarak devam ediyor. Bu, bir siyaset değil; Kürt sorununu böyle çözemezsiniz, Irak halkıyla böyle dayanışamazsınız. Irak halkıyla kültürel, sosyal, siyasal bir dayanışma yürütülmelidir; bu, siyaset eliyle yapılır, MİT eliyle yapılmaz. Türkiye Büyük Millet Meclisine düşer bu görev ve bu ilişki ağının kurmak, diplomasiyi geliştirmek ama ne yazık ki MİT orada ülke adına bütün faaliyetleri yürüttüğü için işte bizler böyle sonuçlarla karşılaşyoruz.

Değerli arkadaşlar, Jina Mahsa Amini İran'da ahlak polisi tarafından katledilen Kürt kadın. Kadın bedeni üzerinden siyaset yapmak ne yazık ki bu bölgenin çok kadim karakterinden biri, yapısı ama bu yapı artık değişmeli.

Bakın, şimdi Türkiye'de yepyeni bir başörtüsü tartışması var, "Başörtüsüne özgürlük gelsin." diyor. Bizler Türkiye'de kadın hareketi olarak başörtüsü için mücadele eden kadınlarla omuz omuza sokakta mücadele ettik, aynı mücadeleyi sürdürürüz ama başörtüyü siyasal simge hâline getirmek isteyen her siyasetin karşındayız. Hiç kimsenin bizim bedenimiz üzerinde, kılık kıyafetimiz üzerinde bir fikir beyan etme hakkı yoktur. Biz kadınlar ne giyeceğimizi biliriz, istersek başımızı örteriz istersek mini etek giyeriz, siyasetin buna karışma hakkı asla yoktur.

Mahsa Amini bütün dünya ölçeğinde sahiplenildi. Sadece Kürt kadınları değil; Fars, Arap, Ermeni, Ezidi Orta Doğu'da bulunan bütün halklar ve sadece onlar değil, Avrupa'da, Latin Amerika'da yani dünyanın dört bir yanında Jina sahiplenildi. Jina neden sahiplenildi? Kadınların özgürlük talebi sahiplenildi, kadınların özgürlük mücadelesi sahiplenildi ve "...(*)" sloganı yani kadın, yaşam, özgürlük şiarı bugün bütün dünyada hiç bu dili bilmeyen, belki Kürtçenin ne olduğunu bilmeyen insanların artık dilinde. İşte, böyle bir sahiplenme gerçekleşti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) - Mısırlı feminist Yazar Neval El Seddavi'nin "Kahire Saçlarımı Geri Ver" eserinde ifade ettiği gibi: Yüz binlerce hapisane, milyonlarca hücre... Evler, mutfaklar, yatak odaları, hastaneler, dersaneler, batakhaneler, hapisaneler... Evler, mutfaklar ve bizler gecenin mahkûmları... Sabahın, öğlenin, gecenin mahkûmları... Hepsi de aşılmaz, çıkılmaz, kaçınılmaz görünen zindanlar ve hepsi de özellikle kadın için. Kadınlar ki bu zindanlara ensesinden yakalanıp mutfaka, manastıra, mezraya ve batakhaneye tıkılıyor. Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da kadınlar ısrarlıdır, paslanmış kilitleri açmak elbette kolay değil ama bu paslanmış kilitleri verdikleri özgürlük mücadelesiyle birbirinin dilini bilmedikleri hâlde, aynı inançtan olmadıkları hâlde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ (Devamla) - ...tenlerinin rengi başka olduğu hâlde, pekâlâ bir direniş enerjisi

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

yatarak bu paslanmış kilitleri kırmayı başaracak ve bu, kadınların bölgede ve dünyada büyük bir özgürlük adımı olacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Yunus Emre.

Buyurunuz Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerimin başında Bartın'da, Amasra'da hayatını kaybeden kardeşlerimiz için Yüce Allah'tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum, milletimize başsağlığı diliyorum.

Tabii, bu yüce Meclisin bir üyesi olmaktan, milletvekili olmaktan gurur duyuyorum ama kimi anlar var ki bu Genel Kurul salonunda bulunmak bizleri utandırabiliyor değerli arkadaşlar. Bugün de böyle bir anı yaşadık ne yazık ki. 41 vatandaşımızın hayatını kaybettiği bu acı olaydan sonra buraya gelen Sayın Bakan ne olaya doğru düzgün bir açıklama getirecek doğru bilgiler burada bizimle paylaştı ne de muhalefet partilerine, başta bizim Grup Başkan Vekilimiz Özgür Bey'in yaptığı konuşmaya, cevap oluşturabilecek şeyler söyledi ama belki de en acısı, bu acı olayı parayla, yapılacak yardımlarla beraber anan bir konuşma yaptı. Yani hepinizin, hepimizin ailesi var, sevenleri var, evlatları var, kardeşleri var, anneleri var, babaları var; bu 41 kardeşimizin de vardı. Yani bütün bu olaylardan sonra aklınıza gele gele bu yapılacak yardımlar bahsi mi geliyor? Yani bu bahsi niye anlatıyorsunuz? Bu yardımları siz kendi cebinizden mi yapıyorsunuz arkadaşlar? Yani bunu her seferinde böyle bir ısrarla ve "Sayın Cumhurbaşkanımızın, efendim, tensipleriyle, olurlarıyla..." falan diye de ağdalı bir üslup katmaya çalışarak... Bu gayretin arkasında ne yatıyor Allah aşkına? Kime yaranma anlayışı yatıyor?

Değerli arkadaşlarım, bunu kısaca açıkladıktan sonra, bugünkü tezkereyle ilgili birkaç şey söyleyeceğim. Şimdi, tabii, öncelikle, bütün tezkerelerde karşı karşıya bulunduğumuz problem burada da var. Bakın, önümde bulunan metinde deniliyor ki: "Hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurları..." Şimdi, arkadaşlar, bunu çok defa anlattık, böyle yetki olmaz. Bakın, Meclis, hiçbir demokraside böyle bir yetkiyi bir Cumhurbaşkanıya, bir yönetime vermez. Bu, demokratik işleyişle kökünden çelişen bir uygulamadır.

Bakın, arkadaşlar, bu yetki tezkerelerini geçmişte, Bakanlar Kurulu bir heyet olarak Meclise gönderirdi; ortak bir sorumluluğu bulunan heyet Meclisten yurt dışına asker gönderme yetkisi isterdi ve Meclis bu yetkiyi bir heyete verirdi, Bakanlar Kuruluna verirdi. Şimdi, karşılaştığımız ortamda, bu yetki bir kişi tarafından isteniyor ve bir kişiye veriliyor. Ve nasıl veriliyor? Hududu, şümülu, miktarı Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmek üzere veriliyor. Şimdi, bu konuştuğumuz tezkerenin içinde Birleşmiş Milletler misyonu... Bununla ilgili kapsamlı eleştiriler yöneltecek değilim ama şunu hatırlatmak istiyorum: Cumhuriyet tarihimizde hiç olmadığı kadar fazla ülkede Mehmetçik bulunuyor, sınırlarımızın dışında hiç olmadığı kadar fazla sayıda Mehmetçik bulunuyor. Şimdi, böyle bir ortamda aslında bu kararların çok önemli olduğunu ve bu şekilde alınmasının çok yanlış olduğunu hatırlatmak istiyorum. Ayrıca, biliyorsunuz yani Meclisin bu kararının bir yargı denetimi yok. 1990'da Anayasa Mahkemesinin aldığı bir karar var, bu karara göre Anayasa Mahkemesi "Ben yetki tezkerelerine bakmam." diyor yani Meclisin bu konularda yanlış yapmasının bir telafisi yok. Yani Mehmetçik'in hayatından bahsediyoruz ve bu kadar, değerli arkadaşlarım, ciddiyetsiz bir şekilde bu konuları ele alıyoruz. Yani şimdi İç Tüzük'te bunun önünde hiçbir engel yok. İlgili komisyonlarda, Millî Savunma Komisyonunda, Dışişleri Komisyonunda Komisyon üyeleri müştereken de toplantılara çağrılabilir; Silahlı Kuvvetlerden, Dışişleri Bakanlığından uzmanlar gelir, bizler sorular sorarız bu konularla ilgili ve Meclis doğru şekilde bilgilendirilmiş olur, bunlar layıkıyla tartışılmış olur ya da siz idareyle aynı partinin mensupları olarak "Bizim hedefimiz bu ülkelerde nedir? Hangi hedef gerçekleştirecek ve bu koşullar içinde Mehmetçik Türkiye'ye dönecek?" bunu anlatırsınız. Bunların hiçbirisi yok. Yani öyle bir sistem getirdiniz ki parlamenter sistemden işinize yarayan konuları aldınız, başkanlık sisteminden işinize yarayan konuları aldınız; böyle karma, ucube bir sistemi getirdiniz, Türkiye'nin önüne koydunuz ve bu şartlar içerisinde -tekrar ifade ediyorum, son derece ciddi bir konu yurt dışına asker gönderilmesi- bir şekilde, hiçbir şey ifade etmeyen metinleri Meclisin önüne koyuyorsunuz ve bunlara karşılık hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecek bir yetki istiyorsunuz arkadaşlar. Yani bu, fevkalade yanlış bir hadisedir; bunu belirtmek istedim.

Şimdi, bildiğiniz gibi, geçtiğimiz hafta Sayın Genel Başkanımızın ABD'de önemli toplantıları, temasları oldu. Ben de o heyette bulunuyordum. Şimdi bu konuyla ilgili birkaç düşüncemi Genel Kurulla paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, temel olarak Genel Başkanımız orada özellikle Boston şehrinde bulunan Harvard Üniversitesindeki, MIT Üniversitesindeki uzmanlarla ve ağırlıklı olarak da Türk uzmanlarla temaslar yaparak bir programı oluşturmuştu. Ardından da Washington'da sivil toplum kuruluşları, üniversitelerle temaslara dayanan bir programı vardı. Birazdan bunu anlatacağım ama bir konuyu dikkatinize sunmak istiyorum, o da şu: Daha biz ABD'ye gider gitmez, gider gitmez bir propaganda Türkiye'de başladı ve geçtiğimiz hafta Mecliste kabul edilen dezenformasyon kanununun aslında belki de tam konusu olan bir şey Türkiye'de başladı. Daha gittik, havalimanındayız; efendim, Genel Başkanımızı güya FETÖ'cü bilmem kim karşıladı diye Yeni Şafak gazetesinde, sizleri destekleyen Yeni Şafak gazetesinde sosyal medya paylaşımları yapılmaya başladı. Şimdi, baktık fotoğraflara; arkadaşlar, oradayız ve netice itibarıyla bizim partili bir kardeşimiz, "Mert" isminde bir kardeşimiz bizi orada karşılamış, o kardeşimizi hiç olmayan bir kişi sanki oraya gelmiş gibi başka isim vererek kamuoyuyla paylaşıyorsunuz. Ya, yazık günah değil mi? Arkasından, arkasından, New York'un en pahalı yerinde bulunan, Manhattan'da bulunan 35 katlı ve güya adına da "öğrenci yurdu" dediğiniz inşaatın önüne gitti Genel Başkanımız, Boston'dan New York'a, Manhattan'a oradan da Washington'a geldi. Yok efendim "Arada kimlerle görüştü?" Yok efendim "Pensilvanya'ya mı gitti?" Bir harita yayınlıyorsunuz, eyaletlerin ismini değiştiriyor sizin gazeteleriniz, eyaletlerin ismini değiştiriyor. Allah'tan araya İmralı'yı, Kandil'i falan eklemeyi unutmuşlar yani onları da ekleyebilirlerdi. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, şimdi, bunları yapıyorsunuz, Türkiye'nin menfaatlerini savunan her platformda bunu yapan insanları bu şekilde suçluyorsunuz ama size bakın, birkaç olayı hatırlatmak istiyorum. Sizi 2022 yılına götürmek istiyorum. AK PARTİ'nin daha yeni kurulduğu, iktidara henüz gelmediği 2002 yılına götürmek istiyorum. 2002 yılının Ocak ayında Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve heyeti ABD'ye gidiyorlar. Değerli arkadaşlar, bu seyahat hakkında yine Yeni Şafak gazetesinden size birtakım bilgiler vermek istiyorum. Yeni Şafak gazetesinde 29 Ocak 2002 tarihinde yayınlanan habere göre Sayın Cumhurbaşkanı, o dönemdeki sıfatıyla AK PARTİ Genel Başkanı, sabah kahvaltısında Graham Fuller'la buluşuyor arkadaşlar. Kim Graham Fuller?

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ooo!

YUNUS EMRE (Devamla) – Kim Graham Fuller? Yirmi yıl Amerikan gizli servisinde çalışmış, Türkiye'de hakkında dizi filmler falan sizin kanallarınız tarafından çekilen bir kimse. Sabah kahvaltısında Graham Fuller'la buluşuyor, akşam yemeğinde Henri Barkey'le buluşuyor.

Şimdi, Henri Barkey ile Osman Kavala aynı lokantada bulundular diye İstanbul'da Karaköy Lokantası'nda -beraber yemek yemiyorlar ha, lokantanın bir yerinde o bulunuyor, bir yerinde o bulunuyor- bu, dava dosyasına girdi ve Osman Kavala arkadaşlar, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı ve sizin Genel Başkanınız 2002 yılında ABD ziyaretinde sabah kahvaltısında Graham Fuller'la buluşuyor, akşam yemeğinde Henri Barkey'le buluşuyor. Ya, ben size sormak istiyorum: Yani

bunları yapan bir parti olarak siz insanları nasıl bu şekilde suçlayabiliyorsunuz? Kendinizde bu cesareti nereden buluyorsunuz Allah aşkına? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bir önceki gün Sayın Cumhurbaşkanı heyetinden ayrılıyor, yanına heyetinin üyelerini almıyor, sadece tercümanı olan iş adamı Cüneyd Zapsu'yu alıyor ve bir "brunch"a gidiyor -bu "brunch" ifadesi benim değil, Yeni Şafak gazetesinin ifadesi olduğu için söylüyorum- bu "brunch"ta neler konuşulduyla ilgili çok detaylı bilgileri şimdi size göstereceğim: Rahmetli Gazeteci Turan Yavuz'un -şu kitabında- "Çuvallayan İttifak" kitabında yer alıyor. Orada "Karanlıklar Prensi" lakabıyla anılan, hakkında "Karanlıklar Prensi" başlığıyla kitaplar yayınlanmış olan Richard Perle'ün evine gidiyor. Heyetini orada bırakıyor Tayyip Erdoğan, heyetini orada bırakıyor, yanına sadece Cüneyd Zapsu'yu alıyor, "brunch"a, uzun yıllar Amerikan Savunma Bakanlığı'nda çalışmış, en üst düzeyde çalışmış Richard Perle'ün evine ziyarette gidiyor. Türkiye'yi yönetmeye aday insan olarak gidiyor arkadaşlar, bunu içinize sığdırabiliyor musunuz, bunu kabul edebiliyor musunuz? Genel Başkanınızın, sizin bugün sabah akşam ajan olmakla itham ettiğiniz insanlarla, sabah kahvaltısında ayrı, öğlen yemeğinde ayrı, akşam yemeğinde ayrı buluşmasını, gizli gizli buluşmasını içinize sindirebiliyor musunuz Allah aşkına?

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sindirirler.

YUNUS EMRE (Devamla) – Değerli arkadaşlarım, devam edeceğim, bu toplantılarda Sayın Cumhurbaşkanı diyor ki: "Ortalama bir Türk ılımlı bir Müslümandır. Partimiz ılımlı Müslümanların ortak değerlerini temsil etmektedir." Hatırlıyor musunuz bu lafı? "İlimli İslam" lafının siyasi literatürde neye karşılık geldiğini hatırlıyorsunuz değil mi? Ve bunu, Tayyip Erdoğan, bu ifadeyi ABD'de yaptığı temaslarda söylüyor ve yine Yeni Şafak gazetesindeki haberden ben bunu sizlere aktarıyorum.

Ayrıca, değerli arkadaşlarım, bu temaları sırasında birtakım İngilizce dokümanlar da dağıtıyor, o dokümanlarda birtakım anket verileri var yani ABD'lilere kendi partisinin anketlere göre önde olduğunu, Türkiye'yi yönetecek, yönetmeye aday parti olduğunu söylüyor. Bu arada bir hatırlatma daha yapmak istiyorum size: Sayın Cumhurbaşkanı, 11 Eylül 2001'deki saldırının üzerinden bir yıl geçtikten sonra, bu saldırının yıl dönümünde Amerikan Başkanı George W. Bush'a sadece Parti Genel Başkanı olarak -Başbakan falan değil, Cumhurbaşkanı falan değil- özel mektup yazıyor ve bu mektubunda kendisiyle, partisiyle ABD'nin ilişkileri hakkında sempati ikmalî amacı taşıyan içerikler bulunuyor. Şimdi, bulabilirsem mektubunda metni size göstereceğim. Ama şunun üzerinde özellikle durmak istiyorum.: Ya sizin Genel Başkanınız Bush'un mektup arkadaşı ya, mektup arkadaşı ya! (CHP sıralarından alkışlar) Sizin Genel Başkanınız, Afganistan'ın işgali tamamlanmış, Irak işgalinin eli kulağında, birkaç ay kalmış, Türkiye'deki seçimlere sadece iki ay kalmış, Amerikan Başkanına 11 Eylülle ilgili özel mektup yazıyor. Ya, insaf edin ya! Siz böyle bir partisiniz, siz ne anlatıyorsunuz, siz kimi kandırıyorsunuz ya?

Değerli arkadaşlar, bunların tabii çok örnekleri var. Bu açıklamaların çok örnekleri var. Sayın Cumhurbaşkanının ziyaretleri sırasında unutmadığı bir kurum daha var, onu da hatırlatayım, özel olarak ziyaret ettiği bir kurum daha var: RAND Corporation. RAND Corporation'a gitmeyi ihmal etmiyor çünkü o günlük gazetelerde de bu kuruluşun Amerikan gizli servisiyle irtibatlı olduğu haberleri falan var ve -aman Allah- Tayyip Erdoğan'ın böyle bir kuruluşla mutlaka görüşmesi gerekir diye danışmanları tarafından da RAND Corporation programa konuluyor. Yani şimdi, bunları yapan bir parti olarak, Türkiye'ye bunları yaşatan bir parti olarak çıkmışsınız "Kılıçdaroğlu sen sekiz saat ne yaptın?" diyorsunuz. Ya, kardeşim, bir taneniz de... Harita uygulamaları var hepinizin telefonunda, bir girin bakalım, yazın oraya "Boston" diye, "New York" diye yazın, bir durak daha ekleyin "Washington" diye yazın, e, oradan göreceksiniz, bu yol sekiz saat, sekiz buçuk saat süren bir yol. Orada başka bir soruyu sorun; orada, Genel Başkanımızın gittiği Manhattan'da bir bina var, 35 katlı bir bina var, o bina hangi parayla yapıldı; bir defa onu sorun. Ayrıca, dünyada yurt yapacak yer olarak metrekaresi fiyatının en pahalı olduğu yeri mi buldunuz diye bir sorun bakalım. (CHP sıralarından alkışlar) Bunları soran insanlar olsanız, tabii ki bizim sizin sorularınıza yanıt vermek gibi bir durumumuz olabilir ama bu soruların hiçbirini soracak cesarete değilsiniz çünkü hepiniz aslında bu soruların yanıtlarını biliyorsunuz. Genel Başkanınızın kahvaltıda niye Fuller'le buluştuğunu, akşam yemeğinde Henri Barkey'le buluştuğunu biliyorsunuz ama vicdanınız olsaydı "Ya siz, bu adamla aynı yerde telefonu çekti diye Osman Kavala'ya müebbet ceza veriyorsunuz; olacak iş mi?" diye sorardınız.

Değerli arkadaşlarım, bu bahiste çok konuşulacak şey var ama kamuoyunda tabii, Sayın Genel Başkanımızın ziyareti hakkında birçok konu gündeme geldi; ben ikisini Genel Kurulun dikkatine sunmak istiyorum: Sayın Genel Başkanımızla birlikte The Washington Post gazetesine bir taziye ziyaretini gittik; birincisi budur, bakın, bunu söylemek istiyorum, bunun önemli olduğunu düşünüyorum. The Washington Post gazetesi, Amerika'nın önemli, köklü yayın kuruluşlarından biri. Niye gittik o gazeteyle biliyor musunuz? Çünkü bir Suudi Arabistan vatandaşı ve The Washington Post'un bir yazarı bizim topraklarımızda canice öldürüldü. Katillerin ilişkilerinin Suudi Hükûmetine ulaştığını sizin Cumhurbaşkanınız birçok defa söyledi, yetmedi, The Washington Post gazetesine bu bilgileri içeren yazı yazdı, yazı yazdı; Tayyip Erdoğan imzasıyla The Washington Post gazetesine yazı yazdı. Ne yazdı? "Bu cinayetin katillerinin ilişkileri Suudi Hükûmetine gitmektedir." diye yazdı. "Aldıkları emir açıktır. 'Türkiye'de cinayeti işleyin ve Türkiye'yi terk edin.' diye emir almışlardır." diye yazı yazdı. Şimdi, biz o gazeteyle gittik; evet, gittik; çok da iyi yaptık, taziye için gittik; Türkiye'nin böyle bir onursuzluğu taşıyamayacağını göstermek için gittik arkadaşlar. Siz unutmayın bunu, bunu hep size hatırlatacağız; o katillere dosyayı menfaatleriniz için devreden bir iktidarsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Çok çirkin konuşuyorsun!

YUNUS EMRE (Devamla) – O Veliht Prensi Ankara'da, sarayınızda sazlı sözlü ağırlamış bir iktidarsınız.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hikâye anlatıyorsun!

YUNUS EMRE (Devamla) – Uçağın kapısına kadar -bir Cumhurbaşkanı nerede görülmüş Veliht Prensi kapıya kadar geçirecek ya- geçirmiş bir Cumhurbaşkanı'nın elleriniz patlayınca kadar alkışlayan bir iktidarsınız, biz bunların hepsini çok iyi biliyoruz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sizin Genel Başkanınızın da kimlerin önünde el pençe durduğunu biz biliyoruz, sen rahat ol!

YUNUS EMRE (Devamla) – The Washington Post gazetesine bu ziyaretimizin çok önemli olduğunu düşünüyorum; bunu Genel Kurulun dikkatine sunmak istedim.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Veliht Prens değil, katil.

YUNUS EMRE (Devamla) – İkinci söyleyeceğim de şudur: Boston'da Harvard Üniversitesinde, MIT Üniversitesinde hocaları ziyaret ettik; Türkiye'deki akademik ortamın, üniversitelerimizin kalitesinin iyileştirilmesi bakımından gözlemlerde, incelemelerde bulunduk. Bugün dünyada bir ülkenin gücüne baktığınız zaman yani ne kadar tankı var, ne kadar topu var, ne kadar uçağı var, ne kadar nüfusu var falan, bunlara bakılıyor, tamam, eyvallah ama bir yandan da ilk 100 üniversite listesinde, ilk 500 üniversite listesinde kaç üniversiteniz var diye bakılıyor arkadaşlar. Bir ülkenin durumunu, gücünü tespit etmek bakımından önemli bir gösterge. İlk 100'ü boş verin zaten, ilk 500'de de üniversitemiz kalmadı, ilk 500'de Türkiye'nin üniversitesi bulunmuyor. Orada dünyanın en ciddi kurumlarını ziyaret ettik ayrıca şunu da inceledik orada: Bütün bu gelişmeler aslında, 1982 yılında Amerikan Kongresinde kabul edilen bir kanunla bu üniversitelerdeki icatların, patentlerin şirketleşmeye dönüştürülmesi ve böylelikle bir ciddi ekonomik değer oluşturulmasıyla ilgili. Bakın, orada 6 bin öğrencisi bulunan bir üniversitede yapılan

araştırmalarla oluşan şirketlerde 3,3 milyon insan çalışıyor arkadaşlar, yani böyle bir ciddi ekonomik aktiviteden bahsediyorsunuz. Bunları yerinde inceledik, Türkiye bunlardan nasıl yararlanabilir, bunları gördük ve tabii şunu da gördük: Amerikan Kongresi netice itibarıyla bu konularla ilgili yasama faaliyetleri yaparken sizin en yasakçı zihniyetle geçen hafta kabul ettiğiniz dezenformasyon yasasını kabul eden bir zihniyete sahip olduğunuzu gördük. Türkiye'nin... Bugün Genel Başkanımız gösterdi işte "iki farklı Türkiye manzarası." diye, gerçekten öyle arkadaşlar. Gerçekten öyle, iki farklı Türkiye manzarası. Ve şunu da gördük: O üniversitelerde çalışan çok değerli Türk bilim insanlarını gördük, gurur duyduk arkadaşlar. Harvard Üniversitesinin kamu sağlığıyla ilgili departmanında gezerken orada bizim ay yıldızlı bayrağımızı gördük, birden fazla yerde Atatürk'ün resmini gördük, bundan gurur duyduk. O insanların Cumhurbaşkanlığı tarafından da defaatle küçültücü muameleyle tabi tutulmuş olmasını çok yadırgadık, onu da belirtmek istiyorum. Bakın, o insanlar süflü birtakım amaçlarla, efendim, Cumhurbaşkanının söylediği gibi telefon için, araba için falan oralara gitmiyorlar. Bakın, bu insanlar üniversitede o günün, oranın koşulları içerisinde son derece cüzi maaşlarla çalışıyorlar. Ayrılıp o üniversitelerden, o araştırma kuruluşlarından teknoloji şirketlerine gidebilirler, aldıkları maaşların 8 katını, 10 katını kazanabilirler ama içlerinde bilim aşkı olduğu için, bilim yaparak, araştırma yaparak kendi yaşamlarına bir anlam katma, insanlığa faydalı olmak arzusunda oldukları için oralarda çalışıyorlar. Ya, bunu bile anlamaktan âciz bir yönetim var Türkiye'de, utanç verici. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

YUNUS EMRE (Devamla) – Toparlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, sözlerimin sonuna gelirken... Tabii, kişi kendisi gibi bilirmiş, siz iktidara gelmeden önce ABD'ye gidip, oralarda kapı kapı gezip, eski ajanlarla falan görüşüp icazet aradığınız için bizden de öyle şeyler bekliyorsunuz. Bizim bütün görüşmelerimiz orta yerdedir, şeffaftır, bilgi ihtiyacınız varsa size detaylı bir şekilde anlatırım. Lütfen, bizi kendinizle karıştırmayın. Kişi kendi gibi bilirmiş, lütfen kendinizle karıştırmayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adıyaman Milletvekili Sayın Ahmet Aydın.

Buyurunuz Sayın Aydın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET AYDIN (Adıyaman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücüne (UNIFIL) sağladığı kuvvet katkısının 31 Ekim 2022 tarihinden itibaren bir yıl uzatılmasını öngören Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubum adına söz almış bulunuyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin hemen başında, ben de geçtiğimiz 14 Ekim günü Bartın Amasra'da yaşadığımız bir maden ocağındaki patlamadan dolayı yitirdiğimiz onca madenci kardeşimize Allah'tan rahmet dileyerek, ailelerine, yakınlarına ve aziz milletimize başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. Yaralı kardeşlerimize de yüce Allah'tan acil şifalar diliyorum. Gerçekten yüreğimizi dağlayan bir süreç oldu. Diliyoruz ve umuyoruz -hem idari hem de adli tahkikat başladı- sorumlular inşallah en kısa zamanda bulunacak ve gereği yapılacaktır.

Değerli arkadaşlar, tabii, biz burada dedikodularla uğraşmayacağız, dedikodu haberleriyle bir şekilde sizleri meşgul etmeyeceğiz. Burada kimin nerede durduğu, kimin ne yaptığı... Ki kıyas bile benzer şeyler arasında olur, ben bir kıyasa da girmeyeceğim. Ama AK PARTİ'nin, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde yirmi yıl boyunca bu ülkeye neler yaptığını, Türkiye'yi nereden nereye getirdiğini sizlere kısaca bir anlatmaya çalışacağım. Ama dilerdik ve isterdik ki sayın konuşmacılar tezkere üzerine de biraz konuşsalar, biraz bilgilendirme yapsalar tezkereyi bırakıp bu dedikodu haberleriyle uğraşacaklarına. İnşallah tezkerenin ne manaya geldiğini, burada neler yapıldığını da neler yapmaya çalıştığımızı da sizlere izah etmeye çalışacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan'da barışın tesisi ve idamesi amacıyla Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü (UNIFIL) oluşturulmuştur. Ülkemizin de kuvvet katkısında bulunduğu UNIFIL'in varlığı sayesinde Lübnan-İsrail sınırındaki göreceli sakinlik devam etmektedir. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 11 Ağustos 2006 tarihinde kabul ettiği 1701 sayılı Karar'la kurulan UNIFIL'in görev süresi geçici olarak bir yıl şeklinde belirlenmiştir ve ihtiyaç hâlinde yine bir yıl süreyle uzatılması karara bağlanmıştır ve bu bağlamda da bugüne kadar UNIFIL'in görev süresi 15 kez uzatılmıştır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 31 Ağustos 2022 tarihinde aldığı 2650 sayılı Karar'la UNIFIL görev süresi 31 Ağustos 2023 tarihine kadar uzatılmıştır. UNIFIL'e iştirak eden askerî unsurlarımızın görev süreleri de UNIFIL'in görev süresi uzadıkça yenilenmiştir. Bu kapsamda yüce Meclisimizin son olarak geçen yıl verdiği yetkilendirmenin süresi 31 Ekim 2022 tarihinde dolacaktır. Dolayısıyla sürenin bir yıl daha uzatılması tezkeresi Meclisimizin gündemine gelmiş bulunuyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin öncelikli dış politika hedeflerinden biri yakın coğrafyamızda barış ve istikrarın tesisidir. Bölgesel barış, istikrar ve güvenliği ilgilendiren tüm gelişmelerin dış politikamız üzerinde şüphesiz önemli yansımaları olmaktadır. Bu minvalde, son dönemde bölgemizde yaşanan gelişmeler ülkemizin istikrar ve güvenliğinin bölge ülkelerinden ayrı düşünülemeyeceğini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Tabiatıyla millî menfaat ve çıkarlarımızı yakından ilgilendiren bölgesel gelişmeler karşısında kayıtsız kalmamız bizden beklenemez. Bölge istikrarı bakımından kilit önemi haiz Lübnan'da siyasi ve toplumsal yapı, etnik ve dinî gruplar arasındaki hassas dengeye dayanmaktadır. Bu denge, komşu ülke Suriye'de yaşanan ihtilafın Lübnan'a yansımalarıyla birlikte sürekli sınanmaktadır. Bölgesel gelişmelerin etkisiyle Lübnan'daki etnik ve dinî gruplar arasında yaşanan dönemsel gerginlikler endişe kaynağı olmayı sürdürmektedir. Ayrıca, çatışma ortamından kaçarak komşu ülkelere sığınmak durumunda kalan milyonlarca Suriyeli'nin yarattığı mülteci baskısı da Lübnan'ı ciddi toplumsal sınamalarla baş başa bırakmaktadır. 2020 yılında Beyrut Limanı'nda meydana gelen patlama da ülke istikrarını olumsuz yönde etkilemiştir. Şüphesiz, bu etkiler asgari düzeyde tutulmadığı takdirde, ülkede yaşanabilecek mezhep temelli iç çatışma, başta komşu ülkeler olmak üzere, bölgesel ve hatta küresel düzeyde barış ve istikrara yönelik ciddi risk ve tehditler oluşturabilecektir. Bu noktada, Suriye kaynaklı güvenlik tehdidi ve bölgesel çatışma riski bağlamında, Lübnan Silahlı Kuvvetlerinin desteklenmesi ve güçlendirilmesi önem taşımaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemiz, UNIFIL'e yaptığı katkılarla, barışı koruma hareketinin etkin biçimde icrasında önemli bir işlev üstlenmiştir. UNIFIL'de görev yapan birliklerimizin sergilediği üstün performans, diğer katılımcı ülkeler tarafından olduğu kadar Lübnan halkı tarafından da desteklenmekte ve takdir edilmektedir. Nitekim, UNIFIL'e kuvvet katkısında bulunduğumuz 2006 yılından bu yana UNIFIL tarafından icra edilen görevler kapsamında, Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarınca hayata geçirilen birçok önemli proje Lübnan halkının hafızalarında yer edinmiştir. Bunlar arasında köy okullarının elektrik ihtiyacının karşılanması, okullara saha yapılması, köylere sağlık ocağı yapılması, su depoları ve yol inşaatları gibi pek çok projeleri sayabiliriz.

2020 yılındaki Beyrut Limanı patlaması sonrasında da yine Lübnan'a ve Lübnan halkına ilk elden yardıma koşan Türkiye Cumhuriyeti olmuştur; gerek devlet kuruluşlarımız eliyle gerekse de sivil toplum kuruluşları eliyle bu yardımlar hâlen sürdürülmektedir.

Lübnan'da barış ve istikrarın sağlanmasına yönelik olarak ortaya koyduğumuz somut katkılar ülkemizin hem Birleşmiş Milletler sistemi içinde hem de bölgesel ve küresel ölçekte etkin bir aktör olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Ülkemiz, UNIFIL'e 2006-2013 döneminde bir istihkâm bölüğü ve deniz gücüyle iştirak etmiştir, 2013 yılından bugüne ise 2 karargâh personeli ve deniz unsurlarımızla katılımını sürdürmektedir. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz hâlihazırda Nakura'daki karargâhta bulunan 3 personelle birlikte denizdeki görevler için 1 fırkateyn, takriben 200 personelle UNIFIL'e bağlı deniz görev gücü dâhilinde denetim harekâtını icra etmektedir. UNIFIL'e deniz unsurlarımızla katkımız Suriye'de yaşanan kriz ve Doğu Akdeniz'de değişen güvenlik ortamı bakımından da önem arz etmektedir. Şüphesiz, Türk Silahlı Kuvvetlerinin üstlendiği bu misyon, bölgemizde barış ve istikrarın korunmasına yönelik politikalarımızın sürdürülmesine de önemli katkılar sunmaktadır.

AK PARTİ Grubu olarak uluslararası meşruiyeti haiz olan ve uluslararası toplumun ortak iradesini yansıtan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 1701 sayılı Kararı'nda öngörülen amaçlar doğrultusunda Lübnan'da görev yapan UNIFIL'e kuvvet katkımızın sürdürülmesinin uygun olacağı görüşümüzü muhafaza ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bölgesel ve küresel ölçekte belirsizliklerin arttığı bir dönemde ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde, barış odaklı dış politika vizyonu doğrultusunda, bölgesinden başlayarak tüm dünyada sulhun hâkim kılınması için yoğun çabalar sarf etmektedir. Türkiye, Avrupa'dan Latin Amerika'ya, Asya'dan Afrika'ya kadar farklı coğrafyalarda vuku bulan tüm anlaşmazlıkların giderilmesinde önemli roller üstlenmektedir. Çatışma ve ihtilafların çevrelediği bölgenin tam ortasında yer alan, istikrar unsuru güçlü bir ülke olarak Türkiye, sorunların değil, çözümlerin bir parçası olmamızı sağlayacak inisiyatifler almaktadır. Bu çerçevede, ülkemizin uluslararası alanda güvenilir ve itibarlı bir aktör olarak gün geçtikçe daha fazla ön plana çıktığını memnuniyetle görmekteyiz. Rusya-Ukrayna savaşından kaynaklanan tahıl krizinin çözülmesi için Sayın Cumhurbaşkanımızın öncülüğünde hayata geçirilen tahıl koridoru mutabakatı, sorunların barışçıl yol ve yöntemlerle çözülmesi konusunda ülkemizin yapıcı rolünün en somut örneğidir. Bu mutabakatla Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden ihracı temin edilmiş ve tahıl arzının sürdürülmesi sağlanmıştır. Buna ilave olarak, yine Sayın Cumhurbaşkanımızın ara buluculuğuyla Rusya ile Ukrayna arasındaki esir takası gerçekleştirilmiştir. Sadece bu 2 olayla bile bölgemizde ve dünyada barış ve istikrarın tesisi konusunda ülkemizin rolünün ne kadar değerli olduğunu görebilmekteyiz. Bu çerçevede, büyük bir gururla ifade etmek isterim ki diplomasimiz son asırların en başarılı dönemini yaşamaktadır. 2002 yılında 163 olan dış temsilcilik sayımızı 255'e çıkarmak suretiyle dünyanın en geniş diplomatik ağına sahip ilk 5 ülkesi arasına girdik. Artık dünyanın her yerinde varız, misyon şeflerimizle birlikte TİKA'mızla varız, Yurtdışı Türklerimizle varız, Yunus Emre Enstitülerimizle varız, Maarif Vakfımızla varız. Artık gündemi dışarıdan belirlenen eski Türkiye yerine dünyanın gündemini belirleyen yeni ve güçlü bir Türkiye olduğunu artık sizlerin de kabul etmesi lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dış politikamızın esas hedeflerinden biri bölgemizde ve dünyada barış ve istikrarın tesis edilmesine ve güçlendirilmesine katkıda bulunmaktır. Bu manada ülkemiz bölgesinde ve dünyada barış, güvenlik, istikrar ve refahın hâkim kılınması için her türlü çabayı sergilemektedir. Türkiye, uluslararası barış ve istikrarın korunması bağlamında yürütülen faaliyetlerde aktif olarak rol oynamakta ve bu durum, uluslararası politikadaki etkinliğimizin artmasına yardımcı olmaktadır. Bu çerçevede, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, Birleşmiş Milletler, NATO, Avrupa Birliği, AGİT ve ikili anlaşmalar kapsamında Azerbaycan, Libya, Kosova, Bosna Hersek, Katar, Somali ve daha birçok coğrafyada bölge ve dünya barışına katkı sunmaktadır. Bu durum ülkemizin yurt dışındaki askerî varlığını artırmıştır. Yurt dışında askerî üs ve asker bulundurma bakımından Türk Silahlı Kuvvetlerimiz dünyanın en aktif orduları arasında yer almaktadır. Silahlı Kuvvetlerimiz uluslararası barış ve istikrara katkı sağlamak adına dünyanın farklı bölgelerinde üstlendiği görevleri üstün bir başarıyla icra etmektedir. Bu başarıda nitelikli personel gücünün yanı sıra yerli ve millî savunma sanayimizin ürettiği yüksek teknoloji ürünün silah sistemleriyle donatılmasının etkisi büyüktür.

Değerli milletvekilleri, günümüzde ülkelerin savunma ve güvenlik alanındaki ihtiyaçlarının karşılanmasında teknolojik bağımsızlığın her zamankinden daha önemli bir konuma gelmiş olduğunu müşahade etmekteyiz. Öyle ki yaşadığımız tecrübelerde savunma ve güvenlik ihtiyaçlarını yerli ve millî imkânlarla karşılayamayan ülkelerin tam olarak bağımsızlıklarından bile söz edilememektedir. Bu bağlamda ülkemiz Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde son yirmi yılda savunma sanayisinde âdeta bir devrim gerçekleştirmiştir. Bu dönemde savunma sanayisi ihtiyaçlarının yerli ve millî imkânlarla karşılanması hedefini merkeze alan projelerle savunma sanayisindeki yerlilik oranı yüzde 20'lerden yüzde 80'ler seviyesine yükseltiştir.

Değerli arkadaşlarım, özellikle Millî Savunma Komisyonu üyelerimizle birlikte savunma sanayisi şirketlerimizi gezdiğimizde gerçekten yüz akı olan şirketlerimiz bizlere gurur veriyor. Orada 25-30 yaşlarında gencecik mühendislerimiz, gencecik beyinler sadece bugünün ihtiyaçlarını değil geleceğin dahi ihtiyaçlarını tasarlıyor, yapay zekâyla birlikte elektromanyetik tanklardan lazer silahlara kadar, insansız kara, hava, deniz araçlarından bilumum gelecekteki silahlara kadar neler yapabiliriz şimdiden projelerini yapıyorlar. Bir kez daha gurur duydum. Her gezdiğimde savunma sanayisi şirketlerini gerçekten ülkemle, savunma sanayisi şirketlerinde görev alan gençlerimizle gurur duydum. Sizlerden de istirhamımız, ne olursunuz, gezin, görün. Genç beyinlerle artık biz yapabiliyoruz, artık Türkiye üretebiliyor, artık Türkiye bu anlamda da dünyada ciddi manada rekabet edebilir bir seviyeye gelmiş. Hatta özellikle insansız hava araçlarımız, silahlı insansız hava araçlarımız konusunda dünyanın sayılı üç dört ülkesinden biriyiz. Bu, sizlere de elbette ki gurur veriyordur ama ne olursunuz, onların motivasyonunu hep birlikte, bütün Meclis olarak artıralım.

Bugün, savunma sanayisi şirketlerimizin 2002'den bu tarihe kadar, değerli arkadaşlar, toplam cirosu 10 kat artmış, 1 milyar dolardan 10 milyar dolara çıkmış. İhracatımız savunma ve havacılık sektöründe tam 13 kat artmış, 248 milyondan bugün yaklaşık 3,5 milyar dolara kadar çıkmış. Proje sayımız 12 kat artmış, 66 proje varken bugün yaklaşık 800 proje var ve geçmişte 50 civarında şirket, özel şirket bu işle iştigal ederken şu anda 1.500'ün üzerinde şirket savunma sanayisiyle iştigal ediyor. AR-GE harcamaları, değerli arkadaşlar, tam 34 kat artmış AR-GE harcamaları; 1,6 milyar doların üzerine çıkmış. Bu, elbette ki bize gurur verir ve Türkiye bugün dünyada gündem belirliyorsa buradaki gelişmeler sayesinde. Türkiye bugün dünyada gündem belirliyorsa ve dünyanın sorunlarını çözmek noktasında gayret ediyorsa geldiği aşama, elbette ki yirmi yılda Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde geldiği aşamadır, ekonomik aşamadır, savunma sanayisinde geldiği aşamadır. Bugün Türkiye dünyanın 10 büyük projesinin 6'sını yapıyor. Geçmişte biz yapamazdık, "Yapamayız." derdik. Birileri ensemize vurduğunda iki büküm çökardık ama yok öyle Türkiye artık. Bugün ana vatanda da mavi vatanda da bağımsız ve güçlü bir Türkiye var. O Türkiye'ye hepimizin sahip çıkması lazım ve hepimizin gurur duyması lazım. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – 19 tane ada işgal edildi, hâlâ sesiniz çıkmıyor.

AHMET AYDIN (Devamla) – Savunma sanayimizin ulaştığı seviyenin sembollerinin başında hiç kuşkusuz insansız silahlı hava araçlarımız var. Değerli arkadaşlar, bunu Libya'da gördük mü? Bütün dünya gördü. Karabağ'da gördük mü? Gördük. Ukrayna'da gördük mü? Görüyoruz. Irak'ta, Suriye'de terörle mücadelede geldiğimiz nokta ortada. Ne olursunuz, bunları bir görün ya!

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – 19 tane adaya ne yaptınız, onu söyle.

AHMET AYDIN (Devamla) – Bu geline nokta özellikle o alanda iştigal edenlerin motivasyonu açısından da olsa bir

kere ülkem adına gurur duyun ya, bırakın siyaseti. Bunun siyaseti olmaz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – 19 tane adayı söyleyin, biz de anlayalım.

AHMET AYDIN (Devamla) – İşte Sayın Cumhurbaşkanımız neler yaptı, onu anlatıyorum, size dedikodulardan bahsetmiyorum, resmî rakamlarla anlatıyorum, geldiğimiz aşamayı anlatıyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Görüyoruz işte neler yaptığınızı!

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Masal anlatma bize!

AHMET AYDIN (Devamla) – Orada yok kara çalacağız, yok şunu yapacağız, fitneyle dedikoduyla yok, ne bileyim, La Fontaine'den masallar anlatacağız. Yok öyle bir hikâye. (CHP sıralarından gürültüler) Kimin nerede olduğunu, kimin nerede durduğunu, kimin bu millet için çalıştığını aziz millet yirmi yıldır oy veriyorsa görüyor demektir bunu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Aynaya bakın, aynaya!

AHMET AYDIN (Devamla) – Bunu görün, siz de görün, siz de bilin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sallama! Sayın Aydın, sallama!

AHMET AYDIN (Devamla) – Sallayanları daha önce gördük burada. Biz sallamıyoruz, rakamlarla konuşuyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Orta Doğu'nun lideri(!)

AHMET AYDIN (Devamla) – Aynı zamanda sadece kendi ihtiyaçlarımız için değil, Türkiye olarak savunma sanayisinde geliştirdiğimiz imkân ve kabiliyetleri dost ve müttefiklerimizle de paylaşıyoruz, ortak projeler yapıyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yakında Suriye'ye de heyet göndereceksiniz.

AHMET AYDIN (Devamla) – Diğer taraftan, insani yardımlar konusunda tarihinden ve kültüründen kaynaklanan güçlü bir geleneğe sahip olan ülkemiz zor durumda olan ülkelere yardımda bulunmayı insani bir görev ve uluslararası toplumun istikrarında önemli bir unsur olarak görmektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Mursi mezarında ters döndü, mezarında!

Türkiye de heyet gönderecek, Türkiye!

AHMET AYDIN (Devamla) – Bu düşünceden hareketle, etnik ve dinî aidiyet farkı gözetmeksizin ihtiyaç duyulan yerlere süratle ve imkânların el verdiği ölçüde insani yardım ulaştırmaya gayret eden Türkiye bu doğrultudaki uluslararası çabalara da katkıda bulunmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – NATO'nun Libya'da ne işi var Sayın Aydın, ne işi var Libya'da?

AHMET AYDIN (Devamla) – O zaman mavi vatandan da çekilelim, Karadeniz'de gaz aramayalım, Doğu Akdeniz'den çekilelim; öyle bir şey mi istiyorsun? Yok öyle yağma.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne işimiz var?

AHMET AYDIN (Devamla) – Yok öyle eski Türkiye! Ana vatanda da mavi vatanda da bu milletin hakkını hukukunu savunacağız! Yok öyle yağma! (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Ahmet Aydın, Kaddafi'yi öldürttünüz, Kaddafi'yi!

AHMET AYDIN (Devamla) – Bakın arkadaşlar, şu anda...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şu anda var ya, Mursi mezarında ters döndü.

AHMET AYDIN (Devamla) – ...dünyanın en iyi 100 savunma sanayi şirketi arasında Türkiye'den tam 7 firma var, 7 firma.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Maşallah(!)

AHMET AYDIN (Devamla) – E, bununla gurur duy, bunu bir alkışla ya, alkışla!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Ahmet Aydın, "maşallah" dediğin kırk gün yaşıyor. Mursi gitti, Kaddafi gitti...

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya, sen polis katili PKK'nın yakını için yas tut ya!

VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail'le barıştınız, yakında Güney Kıbrıs'la da barışırsınız.

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET AYDIN (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Küresel İnsani Yardım Raporu'na göre ülkemiz 5,6 milyar dolarlık insani yardımla...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Hâlâ aynı yalanı söylüyorsunuz.

AHMET AYDIN (Devamla) – ...2021 yılında da millî gelire oranla dünyanın en cömert ülkesi olma unvanını devam ettirmektedir. (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Salla bakalım.

AHMET AYDIN (Devamla) – Bakın değerli arkadaşlar... (CHP sıralarından gürültüler)

TAMER DAĞLI (Adana) – Sen PKK'nın yasını tutmaya devam et!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Aydın...

AHMET AYDIN (Devamla) – Türkiye'yi yardım alan bir ülkeden dünyanın en çok yardım yapan ülkesi konumuna getirdik be, dünyanın en çok yardım yapan ülkesi konumuna getirdik! (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Orta Doğu'nun lideri(!)

AHMET AYDIN (Devamla) – Bakın, pandemide, maske savaşlarının yaşandığı bir dönemde Türkiye tam 157 ülkeye, 12 uluslararası kuruluşla yardımda bulundu.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, şu Mursi'ye gel, Mursi'ye.

"Maşallah" dediğin çocuk kırk gün yaşıyor. El Beşir gitti, Mursi gitti, Kaddafi gitti!

AHMET AYDIN (Devamla) – Yine, 142 ülkeden tam 100 binin üzerindeki vatandaşımızı Türkiye'ye taşıdık, Türkiye'deki yabancıları da kendi ülkelerine biz taşıdık be, biz taşıdık! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Irak'ta kimyasal silah kullandınız mı, onu da açıkla.

BAŞKAN – Buyurun.

AHMET AYDIN (Devamla) – Evet, Sayın Başkan, belirttiğim tüm bu hususlar ışığında Lübnan'da ikili ilişkilerimiz ve bölgedeki güvenlik koşulları da göz önünde bulundurularak Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının 31/10/2012 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL'e iştirak etmesini ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılmasını AK PARTİ Grubu olarak uygun gördüğümüzü ve tezkerenin lehinde oy kullanacağımızı beyan ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyor, teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail'le barıştınız, yakında Güney Kıbrıs'la da barışırsınız.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Millet aç!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın hatip konuşması sırasında “dedikodu yapmak, dedikodu siyaseti yapmak, kara çalmak” gibi, hatibimize ve grubumuza açık sataşmada bulundu, bu konuda cevap hakkı kullanmak istiyoruz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yok artık ya! Hatibinizin söylemediği şey kalmadı, az bile söyledi ya, isim de vermedi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhuriyet Halk Partisinin hatibine açık sataşmada bulundu, bu konuda cevap hakkı istiyoruz.

AHMET AYDIN (Adıyaman) – İsim vermedim, isim vermedim.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kara çalabiliriz ama para çalmayız Sayın Başkan, şükürler olsun, hamdolsun.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Para çalmadık!

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- İstanbul Milletvekili Yunus Emre'nin, Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın (3/2081) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

YUNUS EMRE (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Ahmet Bey kardeşim, bak, az önce ne dedim, kişi kendi gibi bilir işi dedim değil mi?

AHMET AYDIN (Adıyaman) – İşte, siz kendiniz gibi biliyorsunuz, kendinizi anlatıyorsunuz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Aynen, siz kendiniz gibi biliyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dedikoduyu anlasın millet.

YUNUS EMRE (Devamla) – Dedikodu yapmak size yakışır, kara çalmak size yakışır. Bak, ben şahitli, ispatlı kaynak göstererek, dedikodu falan değil... Ne diyorum sana? Milliyet Gazetesi 13 Eylül 2002 tarihi, Sayın Cumhurbaşkanının Bush'a mektubu kardeşim, burada duruyor, Bush'a mektubu. Senin Genel Başkanının mektup arkadaşı, mektup arkadaşı, bırak sen bunları. (CHP sıralarından alkışlar)

Diğer taraftan, ben ne dedim?

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sen kendi Genel Başkanının sekiz saatini anlat. Neredeydiniz sekiz saat?

YUNUS EMRE (Devamla) – Şu şu isimlerle görüşmüş dedim, kaynağımı da söyledim; Yeni Şafak gazetesi 28 Ocak, 29 Ocak, 30 Ocak 2002 tarihleri, çıkar, gazetenin arşivinde duruyor. Ben senin gibi kara çalmam, ben senin gibi dedikodu yapmam, iftira atmam; ne söylüyorsam hepsinin kaydı var, hepsinin kaydı var. (CHP sıralarından alkışlar) O yüzden, tekrar hatırlatıyorum, kişi kendi gibi bilir işi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hamburgeri kim yedi?

YUNUS EMRE (Devamla) – Siz gidip mektup yazıp “Türkiye’yi biz yöneteceğiz, bizi destekleyin.” diye mektup yazan insanlarsınız siz. O yüzden, kendi yaptığınız şeyi bizden beklemeyin. Konuşmamda da söyledim, ne dedim? Kişi kendi gibi bilir işi. Senin bir cevabın varsa o 35 katlı binayı niye yaptınız, onu anlatın. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Senin bir cevabın varsa o 35 katlı binayı hangi parayla yaptınız, onu anlatın.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hamburgeri kiminle yediniz, hamburgeri?

YUNUS EMRE (Devamla) – Senin bir cevabın varsa, Manhattan’da kaç tane öğrenci yurdu var, onu bir anlat bakalım.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hamburgeri kiminle yediniz, hamburgeri? Hamburgeri bir anlatsana sen.

YUNUS EMRE (Devamla) – Türkiye’de çocuklar kapıda bekliyorlar, ev tutamıyorlar, yurtlarda kalamıyorlar, Türkiye’de barınma krizi yaşıyor, “Manhattan’da 35 katlı yurt yaptık.” diye karşıma çıkıyorsunuz.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Gitseydiniz ya, gitseydiniz, ziyaret etseydiniz.

YUNUS EMRE (Devamla) – Senin bir yanıtın varsa bunun bir yanıtını ver, bırak bu işleri. (CHP sıralarından alkışlar)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Hamburger ağır bastı tabii.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hamburgeri Amerika’da kim yemiş Sayın Başkan?

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

2.- Cumhurbaşkanlığının, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin UNIFIL’in görev süresinin uzatılması yönündeki 2650 (2022) sayılı Kararı uyarınca; hudut, şümul ve miktarı Cumhurbaşkanınca belirlenecek Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarının, 1701 (2006) sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Kararı ve 880 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Kararı’yla tespit edilen ilkeler kapsamında; 31/10/2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesi ve bununla ilgili gerekli düzenlemelerin Cumhurbaşkanınca yapılması için Anayasa’nın 92’nci maddesi uyarınca izin verilmesine dair Cumhurbaşkanlığı tezkeresi (3/2081) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına Sinop Milletvekili Sayın Nazım Maviş.

Buyurunuz Sayın Maviş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türk Silahlı Kuvvetlerinin 31 Ekim 2022 tarihinden itibaren bir yıl daha UNIFIL’e iştirak etmesiyle ilgili Cumhurbaşkanlığı tezkeresi hakkında şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin de kuvvet katkısında bulunduğu Birleşmiş Milletler Lübnan Geçici Görev Gücü 2006 yılında yaşanan İsrail-Lübnan savaşı sonrasında Lübnan’da barışın tesisi ve sürdürülmesi amacıyla kurulmuştur. Ülkemiz geniş bir bölgeye yayılma riski taşıyan İsrail-Lübnan savaşına son verilmesi amacıyla o dönemde yoğun diplomatik çaba sarf etmiştir. Bölgesel barış ve istikrara büyük önem atfeden ülkemiz, UNIFIL’e katkıda bulunma iradesini süratle ortaya koymuştur.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hakikaten maşallah, acayip istikrar getirdiniz bölgeye(!)

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Meclisimizin geçen yıl verdiği yetkilendirmenin süresi 31 Ekim 2022 tarihinde dolacaktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kavga etmediğiniz kimse kalmadı.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Bu tezkerayla UNIFIL’e bir yıl daha iştirak edilmesi talep edilmektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sizin kavganız yetmedi, milleti de birbirine soktunuz, Orta Doğu’ya fitne getirdiniz.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, ülkemiz her zaman bölgesel ve küresel barışın korunmasına dönük aktif politikalar uygulamıştır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Maşallah, maşallah(!)

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Türkiye bugün de bölge ve dünya barışına çok önemli katkılar sağlamaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çook, Allah var(!)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Koskoca adamsın, ne kadar ayıp, her cümleye laf yetiştiriyorsun. İnsan azıcık utanır ya, vallahi utanır ya! Ne kadar saygısızsın ya!

TAMER DAĞLI (Adana) – Sayın Başkan, yeter bu kadar.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Rusya-Ukrayna savaşında Sayın Cumhurbaşkanımızın güvenilir, itibarlı, güçlü liderliğiyle önemli sonuçlar elde edilmiştir. Tahıl koridoru, esir takası Türkiye'nin başarısıdır. Kalıcı barış için de Cumhurbaşkanımızın çabaları yoğun bir şekilde sürmektedir. (CHP sıralarından gürültüler)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Başkanım, her cümleye cevap veriyor ya.

BAŞKAN – Sayın Maviş...

Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

Buyurunuz Sayın Maviş.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizin barışa dönük bu katkılarını tüm dünya takdir etmektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Çoook çok, Allah var(!) Maşallah, maşallah(!)

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Veli Ağbaba'nın ağzına yapıştı.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Ancak dünyanın bu takdirine rağmen ne yazık ki ülkemizdeki muhalefet sırf kıskançlık ve kompleksleri nedeniyle Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkür ve takdiri çok gördü. Olsun, milletimiz bizi yirmi yıldır takdir ediyor, takdir etmeye de devam ediyor.(CHP sıralarından gürültüler)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Almanya da sizi kıskanıyor!

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Aynı şekilde, Balkanlarda doğabilecek muhtemel problemleri de önceden önleyebilmek adına Bosna Hersek, Sırbistan ve Hırvatistan arasında Sayın Cumhurbaşkanımızın güvenilir ve güçlü liderliği âdeta barışın umudu olmuştur. Geçmişte de Kafkaslarda, Bosna ve Kosova'da barışa destek veren önemli roller üstlendik. Türkiye her zaman barıştan, haktan, adaletten, insani yardımdan yana bir ülke olarak sürekli dünyada itibarını artırmaktadır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Maşallah(!)

TURABI KAYAN (Kırklareli) – Dilencilikle itibar nasıl olur onu da bir anlatın.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, coğrafi konumu, etnik ve dinî ve mezhepsel çeşitliliğiyle Lübnan'daki gelişmelerin bölgenin tümünü etkileyebileceği birçok kez tecrübe edilmiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sırbistan'la ilişkileri kestiniz, Sırlara "kasap" dediniz, şimdi?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Emperyalist ülkeler Orta Doğu ve İslam dünyasını etnik, dinî ve mezhepsel ayrımlar üzerinden dizayn etmek istemektedirler.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Orta Doğu'da kan dökülmedik bir ülke kaldı mı?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Farklılıklar üzerinden yapılacak müdahaleler bölgeye istikrar getirmediği gibi bölgenin iktisadi ve siyasi kaynaklarını sömürmek isteyen güçlerin işini kolaylaştırmaktadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Irak işgal edildiğinde ABD askerlerine başarılar dilediniz, başarılar.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Türkiye'nin tek taraflı edilgen bir rol yerine bölgesel barış ve istikrar için aktif rol alması önemlidir. Türkiye'nin konumu UNIFIL'e katkıda bulunan diğer devletlerden farklıdır. Türkiye'nin bölgeyle tarihsel, kültürel bağları oldukça güçlüdür.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Suriye'yi böldünüz, Irak'ta işgal...

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Bu toprakları Osmanlı Dönemi'nde uzun süre yönetmiş bir devlet olarak kaybedeceği ve kazanacağı çok şeyler vardır.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Eş başkanlık yaptınız.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Türkiye'nin bu tarihî mirası stratejik bir dayanak olarak kullanması sadece Türkiye'nin bölge politikaları açısından değil, bölgede adil ve kalıcı bir düzen kurabilmek açısından da önemlidir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bölgede birbirine girmeyen ülke kalmadı be!

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Herkesi birbirine düşman ettiniz.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Türkiye bölgenin asli unsurudur. Her zaman bölgede yaşanan gelişmelerde temel aktörlerden biri olarak yer alacaktır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Irak'ta savaş var, Suriye'de savaş var, Lübnan'da savaş var, Libya'da savaş var.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Ortalgı karıştırıyorsunuz.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Çok değerli milletvekilleri, Lübnan'da barış ve istikrarın tesisi Orta Doğu'da barış ve istikrarın anahtarıdır. Orta Doğu'da barış ve istikrarın tesisi de dünya barışının anahtarıdır. (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, bu kadar yalan olur mu ya?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Bölgede yaşanan savaş, çatışma ve yıkımların en önemli sebeplerinden biri sömürgecilik isteğidir. Gücünü ve sağladığı refahı mazlum ülkeleri sömürerek elde eden emperyalist ülkelerin bölge üzerindeki emperyalist hedefleri bölgeyi çatışmalara mahkûm etmektedir. Batılılar, Fransa'nın Lübnan'da yaptığı gibi, bu bölgede insani gerekçelerle değil bölgenin kaynaklarını sömürmek için bulunmuşlar ve bölgeyi kolay sömürebilmek için de sürekli çatışma ve istikrarsızlıkları körüklemişlerdir. Hiçbir meseleye insani bir perspektiften yaklaşmamışlar, sadece kendi çıkarları için her türlü çatışmayı tahrik etmişlerdir. Hakkı değil, adaleti değil, sadece kuvvet ile çıkarı üstün tutan bu anlayış bölgeye huzur getirmeyecektir. Biz yüzyıllarca adalet ile hakkı üstün tutan bir yönetim anlayışıyla bu bölgenin barış ve huzurunun koruyucusu olduk.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Helal olsun.

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Bölgedeki huzursuzluğun 2'nci sebebi vekâlet savaşlarıdır. Batılı ülkeler, Batı dışı ülkelerin insanlarıyla aralarına hiyerarşik ve kategorik bir ayırım koyarak her türlü kıyım ve yıkıma sessiz ve duyarsız kalmaktadır; hatta vekil terör örgütleri aracılığıyla kendi savaşlarını bu bölgelerde yürüterek sayısız insanın ölümüne neden olmaktadır. Bu bölgelerde istikrarsızlık, çatışma ve savaş bölgeyi yönetmek isteyen ülkelerin âdeta aparatı hâline gelmiştir. Savaşı, rekabeti ve güç mücadelesini ülkelerinin sınırları dışında yürütmek isteyen devletlerin vekâlet savaşları bölgeyi yokluğa, göçe, ölüme ve istikrarsızlığa mahkûm etmektedir.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Suriye'de ne oldu Suriye'de?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – YPG de PYD de DAEŞ de diğer terör örgütleri de bu vekâlet savaşlarının onursuz, ahlaksız ve değersiz birer maşasıdır.

SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ (İzmir) – Kimyasal silah kullandınız mı?

NAZIM MAVİŞ (Devamla) – Bugün Orta Doğu'da barışı tehdit eden bir diğer husus ise İsrail'in hukuk tanımaz, insanlık dışı, bir devlet gibi değil de bir terör örgütü gibi sürdürdüğü saldırganlıklardır.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Terör örgütünün eteğini öpüyorsunuz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Eş başkanlık, eş başkanlık!
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – İsrail hâlâ Golan Tepeleri'nde işgalci olarak bulunmaktadır, 1982'den 2000 yılına kadar Lübnan'ı işgal etmiştir, Şeba çiftliklerini hâlâ işgal altında tutmaktadır.
MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Unuttunuz galiba, büyükelçi atadınız ya!
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Sabra ve Şatilla mülteci kamplarında insanlık dışı katliamlar yapmıştır.
ALİ ŞEKER (İstanbul) – Kimi kandırıyorsunuz?
VELİ AĞBABA (Malatya) – Terör devletleriyle...
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Filistinli liderleri terör örgütleri yöntemleriyle hunharca başka ülkeler içerisinde katletmiştir.
ALİ ŞEKER (İstanbul) – Geçen yılki notlarınızı okumayın, oraya büyükelçi atadınız.
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – 2006 yılında da tüm bu hukuksuz, gayrimeşru saldırılarına bir yenisini eklemiş ve Lübnan'a saldırarak otuz dört gün İsrail-Lübnan savaşını başlatmıştır.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, bu İsrail niye şimdi terör devleti oluyor? Sayın Başkan, bu geçen yıla göre konuşuyor. İsrail'e büyükelçi atandığından haberi yok.
Ramazan Can, söylesene, niye büyükelçi atadınız İsrail'e ya?
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – İsrail, Birleşmiş Milletler kararlarına rağmen hâlâ her türlü hukuksuz ve gayriinsani saldırılarını sürdürmektedir.
VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail'le kankayız! O geçen yıldı.
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – İsrail saldırganlığı önlenmediği sürece bölgede barış ve istikrarı tesis etmek kolay olmayacaktır.
Çok kıymetli milletvekilleri, başta Amerika olmak üzere birçok Batılı ülkenin bölgeye dair üç temel hedefi olmuştur.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Ramazan Can "Şimdi kankayız." de.
İsrail'le kankayız, o geçen yıldı.
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Bunlardan birincisi, ne pahasına ve hangi insani maliyete mal olursa olsun her hâl ve şart altında İsrail'in güvenliğini sağlamak olmuştur.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, İsrail'e karşı bir şey söyleme; reis kızar, reis!
Reise isyan ediyor.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) Sayın Başkan, duymuyor musunuz Sayın Veli Ağbaba'nın hâlini?
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Bunun için bölge ülkeleri arasında çatışmalar ve istikrarsızlıklar üretilmiştir. İsrail'in etrafında gücü hiçbir İslam ülkesi bırakmamak için her türlü etnik, dinî ve mezhepsel farklılıklar kışkırtılmıştır.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Reise laf söylüyor, reise!
BAŞKAN – Sayın Ağbaba...
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Sayın Başkan, ben millete konuşuyorum, o ne söylerse söylesin kıymetiharbiyesi yok.
BAŞKAN – İnsicamınız çok güzel, devam edin.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, kendi Genel Başkanına laf söylüyor, terör devletiyle iş birliği yapmakla suçluyor, ayıptır(!)
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – İkinci olarak, başta enerji kaynakları olmak üzere bölgenin bütün doğal kaynakları sömürülmek istenmiştir. Petrol kaynaklarına hâkim olmak milyonlarca insanın ölümü pahasına hâkim olmak hiçbir şekilde Batıların içlerini acıtmamıştır.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Kendi Cumhurbaşkanı'na "Terör devletiyle iş birliği yapıyor." nasıl dersin?
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Üçüncü olarak da dünyaya yeni bir barış mesajı, yeni bir söz söyleme gücüne sahip İslam'ın bu coğrafyada bir medeniyet kaynağı olarak yeniden güçlenmesini boğmak istemişlerdir. Biz dört yüz yıl Lübnan'ı bütün farklılıklarına rağmen barış içinde yaşattık, bütün farklı mezhep ve din mensupları kendi inanç ve değerlerini bizim hâkimiyetimizde özgürce yaşadılar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – "Cumhurbaşkanına laf söyledi, ağrıma gitti." diyor.
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Biz hiçbir zaman bu bölgede bölgeyi sömürmek, bölge insanını köleleştirmek için bulunmadık. O nedenle bölgede barışın tesis edilmesi için katkı vermek, bölgede istikrarın sağlanması için aktör olmak tabii ki Türkiye'nin en doğal ve zorunlu görevidir. Lübnan'ı paramparça eden yirmi üç yıllık Fransız esaretidir. Biz dört yüz yıl boyunca Lübnan'ın hiçbir kültürel koduyla oynamadık. Onlar dün de bugün de Lübnan'ı ve Lübnan aracılığıyla Orta Doğu'yu bir ateş çemberine çevirmek istiyorlar.
Değerli milletvekilleri, bizim için Lübnan'da olmak, bu bölgede olmak sadece sıradan bir görev değildir tarihimizin, kültürümüzün ve medeniyetimizin doğal bir gereğidir.
MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, İsrail'i korumak için Malatya Kürecik'e Amerikan üssü kurdular.
NAZİM MAVİŞ (Devamla) – Türkiye UNIFIL'e yaptığı katkılarla barışı koruma harekâtının etkin biçimde icrasında önemli bir görev icra etmiştir. Bu çerçevede, Türkiye'nin her türlü katkısı Lübnan toplumunun her kesimi nezdinde takdirle karşılanmıştır, barış ve istikrarın korunmasına hizmet etmiştir.
Bu itibarla, UNIFIL'e katkımızın sürdürülmesini destekliyor, Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)
VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sayın hatip "terör devleti" dedi İsrail'e.
NAZİM MAVİŞ (Sinop) – Senin de ayıbını millete havale ediyorum, ayıp, ayıp, ayıp!
VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Cumhurbaşkanı İsrail'e büyükelçi atadı dolayısıyla Sayın Cumhurbaşkanı terör devletine büyükelçi atamakla itham etti. Lütfen cevap versin.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, böyle şey mi olur ya?
ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Evet Başkanım, Veli Bey revire gitsin, Veli Bey'i revire götürsünler Başkanım.
MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım, bir de şey vardı... Başkanım, Malatya Kürecik'e Amerikan üssü kuruldu İsrail'i korumak için, iktidar da bunu eleştiriyor. Yani Cumhurbaşkanı mı doğrusunu yapıyor, AK PARTİ Grubu mu doğrusunu yapıyor?
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Şu partiye bakın, biri oradan bağıırıyor, biri buradan bağıırıyor.
ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sibel Hanım konuşurken de bağırsana.
VELİ AĞBABA (Malatya) – Yalnızca Erdoğan'a bağıırırız, merak etmeyin, merak etme, keşke sen de bağırsaydın.
ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Yazık ya, gerçekten yazık.
VELİ AĞBABA (Malatya) – İsrail'le iş birliği yapıyorsunuz.
İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) – Biz ne yapalım? (CHP sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, bize saygıları yok, kendilerine olsun bari.

BAŞKAN – Şahıslar adına İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de tezkere üzerine konuşmama başlamadan önce elbette Bartın Amasra'da yaşanan maden faciasında hayatlarında kaybeden madencilerimize rahmet diliyorum. Bu tarifsiz acıyı yaşayan ailelerine de sabır diliyorum.

Değerli milletvekilleri, dün ziyaret ettiğimiz ailelerin bizden, Meclisten en büyük beklentisi bu facianın yaşanmasının tüm sorumlularından hesap sorulması ve adalet önünde hak ettikleri cezanın da verilmesidir.

Değerli milletvekilleri, ben de değerli hatiplerin bahsettiği gibi, Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücünde görevli Türk Silahlı Kuvvetleri unsurlarımızın görev süresinin bir yıl daha uzatılmasına ilişkin tezkere üzerine şahsım adına söz aldım.

Evet, hatırlanacağı üzere, Lübnan'daki Birleşmiş Milletler Geçici Görev Gücü ilk olarak 1978 yılında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin ilgili kararları uyarınca, İsrail güçlerinin Lübnan topraklarından çekilmesi ve İsrail-Lübnan sınırının güvenliğini sağlamak amacıyla kuruldu. Birleşmiş Milletler Şartı uyarınca da bu barış gücü, koruma misyonlu olarak "UNIFIL" dediğimiz geçici görev gücü kapsamında askerî güç de kullanılmaktadır. Tabii, bunun yanında diğer sorumluluk alanları da vardır. Şöyle ki: Düşmanlıkların sona erdirilmesini izlemek, Lübnan ordusunun ülkenin güneyine yerleşme faaliyetlerini desteklemek, insani yardımın sivilere ulaşması ve yerinden edilen kişilerin güvenli geri dönüşlerine de yardımcı olmaktır. Türkiye olarak biz de evet, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin özellikle 2006 yılı kararına atıf yapılan ve Meclisimizin de yine 2006 yılında aldığı kararlar bir yıl için verdiğimiz -bu izin çerçevesinde- geçici görev gücüne -Silahlı Kuvvetler unsurlarımızın da tabii ki- biz de bu Birleşmiş Milletler nezdinde bir katkı sunuyoruz. Her yıl Lübnan'ın da talebiyle bu görev süresi uzatılıyor. Son olarak da bu ağustos ayında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin kararıyla süre uzatımına gidildi ve doğal olarak da bizim de geçen yıl Mecliste vermiş olduğumuz bu tezkerenin süre uzatımı gerekmektedir, böyle bir öneri var.

Biz, elbette, değerli hatiplerimizin, grubumuz adına konuşan hatibimizin de belirttiği gibi tüm bölgeyle, Lübnan'la da askerî, sivil iş birliğinin geliştirilmesini destekliyoruz. Değişen bölgesel dengeler var. Evet, Birleşmiş Milletler içinde büyük bir askerî gücü oluşturan ülkemizin katkısına, Lübnan'la barış ve istikrarın korunmasına yönelik uluslararası politikaların devam etmesi noktasında doğan bir ihtiyaç var. Birleşmiş Milletlerin geçici görev gücünün süresini uzatması ve ülkemizin de desteğinin devam etmesi noktasında biz önceki yıllarda da bu tezkereye "evet" demiştik, bugün de bu yönde kararımız var elbette. Ama burada Sayın Yunus Emre'nin de belirttiği gibi, tezkerenin gerekçesinde belirtildiği gibi, işte, hudut, miktarla ilgili bütün yetkiyi biz şurada açılan bir cümleyle Cumhurbaşkanına veriyoruz ama önceki verilen yetkilerin de bir denetimi yok. Cumhurbaşkanı, böyle sınırsız -kapsamı konusunda- bu yetkiyi kullanacak, bu da mevcut sistemimizin getirdiği bir sorun olarak gözüküyor.

Bu anlamda, özellikle, değerli milletvekilleri, dış politika söz konusu olduğunda ülkemizin güvenliğini, kazanımları söz konusu olduğunda, evet, maalesef, sizlerin, iktidar partisi grubunun ortaya koyduğu, hatiplerin ortaya koyduğu bir dış politikada sizlerin belirttiği gibi bu kadar iç açıcı bir tablo yok. Kişisel, kısa vadeli, iç politikaya dönük çıkar elde etme girişimlerine karşı olduğumuzu ben buradan tekrar belirtmek isterim. Ayrıca, şunu da belirtmek isterim ki özellikle bu yeni yönetim sistemiyle birlikte tarihsel dış politika geleneğimizin dışına çıkılarak liyakatli kadroların yerine kurum dışı atamalara -hepimizin bildiği- ve kurumsal diplomatik kanalları işlevselliğini yitirdiğine sıklıkla şahitlik ediyoruz.

Dünyadaki ve yakın coğrafyamızdaki gelişmelere göre savrulan ve güven vermeyen bir dış politika uygulamasıyla da sıklıkla karşı karşıya kalıyoruz. Tek boyutlu, kısa vadeli ve dar görüşlü bir dış politika çizgisinin hâkim olduğu bir dönemden geçiyoruz. Tamamen gerginlik ve iç politikaya yönelik kişisel güç devşirme beklentisiyle akılcı ve uzun vadeli olmayan savrulmalar ve gerginlikler yaşıyoruz. Tüm ülkeyi güvenlik ve dış güçler korkusuna hapseden bir dış politika çizgisinin hâkim kılınması ya da böyle kılmaya çalışan bir iktidara karşı karşıyayız.

Ancak, değerli milletvekilleri, bölgemizde yaşanan savaşlar, iç karışıklıklar, değişen güç dengeleri, Doğu Akdeniz'deki değişen dengeler, enerji ihtiyacı ve karşı karşıya olduğumuz mülteci akınıyla Orta Doğu'nun ve bölgemizin haritalarının yeniden şekillendiği bir süreçte siyasi iktidar kişisel çıkarları bir kenara bırakmalı, ülkemizin ulusal çıkarları için kurumsallaşma temelinde çok yönlü ve somut sonuç alıcı diplomatik kanalları işletmelidir. Siyasi iktidar diplomatik kanalları etkin ve işlevsel kullanmadığı için ülkemizin haklı tezlerini uluslararası alanda yeteri kadar savunamıyoruz; güven ve itibar kaybeden, somut sonuç alamayan bir ülke durumuna düşüyoruz. Bu tablolara hepimiz hep beraber şahitlik ediyoruz. İktidar dış politikadaki tutarsızlıklarını iç politikada yarattığı sanal gündemlerle yönetebilir, yönlendirebilir ya da böyle olduğunu sanabilir ancak iktidarın dış politika alanlarındaki bu tavrı ve tutarsızlığı uzun vadede ülkemiz ve vatandaşlarımız adına telafisi mümkün olmayan kayıplara yol açmakta.

Değerli milletvekilleri, işte, bu sürecin sonuçlarını en çok yaşadığımız, güven ve itibar kaybettiğimiz, kazanımlarımızda geriye düştüğümüz dış politika alanlarının en somut örneği, benim de çalışma alanım olan Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizde geldiğimiz durum. İktidar partisi hatipleri, dikkatimi çekti, bütün bölgelerdeki hâkimiyetten bahsederken Avrupa Birliğiyle ilişkilerimize hiç atıf yapmadılar. Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun bir üyesi olarak Avrupa Birliği ve üye devletleriyle olan ilişkilerimizin iç politikanın bir devamı, aracı olarak kullanıldığını gözlemliyoruz. Avrupa Birliğiyle ilişkilerimizin bir iç politika aracı hâline dönüşmesinde, kuşkusuz, son dönemde yapılan tartışmalı atamalar, liyakatsizlik ve en önemlisi, bu yeni sistemle beraber her alanda yaşadığımız kurumsuzlaşma ve devlet politikalarının kişiselleştirilmesinin büyük etkileri olmuştur. Özellikle Avrupa Birliği nezdinde öne sürdüğünüz "sahada ve masada güçlü Türkiye" tezlerinin karşılıksız kaldığını, bu nedenle de haklı tezlerimizin gerektiği gibi savunulmadığını gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, geçen hafta biz burada sansür yasasını görüşürken... Avrupa Birliği Komisyonunun 2022 Türkiye Raporu'nu dikkatinize sunmak isterim. Özellikle, ülkemizde demokrasi, hukukun üstünlüğü, temel haklar, yargı bağımsızlığı alanlarında ciddi geriye gidişlerin yaşandığını önümüze koymuştur bu rapor. Dışişleri Bakanlığı, maalesef, raporun yayınlanmasından sonra bir öz eleştiri yapmak yerine raporu tümüyle reddetme tercihinde bulunmuştur. Elbette, Avrupa Birliğinin, öne süreceğiniz ya da bizim de zaman zaman eleştirdiğimiz objektif olmayan, yanlı, ikircikli politikaları var; bunları biz de eleştiriyoruz ama sadece Avrupa Birliği mi? Değerli milletvekilleri, yine geçtiğimiz hafta, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türkiye'nin denetimde kalmasına karar verdi. Pekî, bu kararları önleyecek, sizin az evvel ortaya koyduğunuz o muazzam dış politika alanındaki başarımız nerede? Hangi araçları kullandınız ve madem muazzam bir dış politika araçlarımız var elimizde, neden bu geriye gidişleri önleyemediniz? (CHP sıralarından alkışlar)

Avrupa Birliğiyle üyelik müzakerelerimizi canlandıramadığımız gibi, somut bir kazanım sağlayamadığımız gibi mevcut kazanımlarımızdan da tavizler veriyoruz. Bakın, değerli milletvekilleri, bu yaz dönemi neye şahitlik ettik hepimiz? Yabancı ülkelerin temsilciliklerinin kapısında vatandaşlarımızın yaşadığı vize çilesi... İktidarın bu politikalarının başarısızlığının sonucu değil miydi bu vize politikasında vatandaşlarımıza uygulanan muamele? Ki biz, Avrupa Birliğiyle bir vize mutabakatı anlaşması yaptık ve bunun sonucunda hiçbir kazanım elde edemedik. Sayın Bakana bir soru önergesiyle sordum, bir cevap dahi vermedi. Kendisi, politikalarının öz eleştirisini yapmak yerine, büyükelçileri kamuoyunda Bakanlığa çağıracağını söyledi ve ne yaptı? Bakın, vize

mutabakatı konusunda, vatandaşlarımız gerçekten giriş gücünü yaşadı, vize alamadı ve maalesef, ben bir vatandaş olarak üzülen söyleyeyim, vatandaşlarımız ikinci sınıf vatandaş muamelesiyle karşı karşıya kaldı. Peki, ne yaptı Bakanlık? Değerli milletvekilleri, bırakın pasaportu, vizeyi, bir gece yarısı yayınlanan Cumhurbaşkanlığı kararlarıyla Avrupa ülkelerinin vatandaşlarının ulusal kimlik kartıyla ülkemize girişine izin verdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Teşekkür ederim Başkanım, izninizle tamamlayacağım.

Evet, değerli milletvekilleri, kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin, yine, resmî adayı olduğumuz Avrupa Birliği raporlarının objektif olmadığını ileri süreceksiniz, bu raporları yok sayacaksınız ve çöpe atacaksınız. İşte, son yaşanan sansür yasasıyla Avrupa Konseyi ve Avrupa Birliği kurumlarının kabul ettiği evrensel değerlerle ne karar çıktığımızı burada tekrar onayladınız. Şimdi, bu öngörüsüz, bu tutarsız politikalar nedeniyle maalesef üyelik sürecimizde bir ilerleme kaydedemiyoruz ve bu gidişle, bu iktidar döneminde somut bir sonuç alamayacağız.

Bizler, ülkemizin demokratik, şeffaf, elbette, akılcı, uzun vadeli ve kurumsallaşmaya dayalı bir yönetim anlayışıyla birlikte dış politikamızda da ciddi bir dönüşüm yaşanması gerektiğini savunuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız efendim.

SİBEL ÖZDEMİR (Devamla) – Bu bakımdan, dış politikada kişisel, öngörüsüz ve gümbirlik politikalara son vereceğimizi buradan tekrar dile getiriyoruz.

Bizler, Cumhuriyet Halk Partisi olarak tarihsel dış politika geleneğimize dayanan, müzakere ve diyalogun temel alındığı, tarafsız, öngörülebilir, akılcı ve gerçekten ülkemizin menfaatlerini koruyan bir dış politikayı hayata geçireceğimizi söylüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı tezkeresi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın Özcan...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'un, Tekirdağ'ın yol sorununa ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanına sesleniyorum: Mavi gözlü şehir Tekirdağ'ımızı yok sayamazsınız. Tekirdağ-İstanbul yolunun Çorlu ilçesi Yenice Mahallesi Şerefli mevkisi, Süleymanpaşa ilçesi Beyazköy mevkisi, Marmaraeğlisi Yeniçiftlik Mahallesi mevkisi, Marmaraeğlisi ilçesinden geçerken yol üzerinde bulunan ışıklar ile Marmaraeğlisi ilçesi Sultanköy Mahallesi mevkisi ve Silivri'nin Gümüşyaka Mahallesi mevkisinde trafik ışıklarının olduğu bölgelerde dönem dönem aşırı derecede trafik yoğunluğu ve yaya vatandaşların saatlerce süren bekleyişi söz konusu olmaktadır. Bu bağlamda, söz konusu güzergâhlarda yayalar için üst geçit ve araçların trafik yoğunluğunu çözecek dal-çık projesini yürürlüğe sokmayı düşünüyor musunuz? Bu projeleri 2023 yatırım programına alacak mısınız? Yine, Süleymanpaşa-Muratlı-Büyükkarıştıran yolu ile Hayrabolu-Süleymanpaşa yolunu ne zaman bitirmeyi düşünüyorsunuz? Bu projelere 2023 yılı bütçesinden ödenek ayırmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Tezkereler (Devam)

3.- TBMM Başkanlık Divanının İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun izinli sayılmasına ilişkin tezkeresi (3/2085)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, İstanbul Milletvekili Sayın Aykut Erdoğan'nun izin talebine ilişkin bir tezkeresi vardır, okutuyorum:

17/10/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanının 13 Ekim 2022 tarihli toplantısında milletvekili izin talebine ilişkin olarak İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun 1/6/2022-28/6/2022 tarihlerine yönelik yirmi sekiz günlük izin talebinin 1/6/2022 tarihinden itibaren on dört günlük kısmının geçmişe yönelik olması nedeniyle reddinin ve 15/6/2022-28/6/2022 tarihlerini kapsayan on dört günlük kısmının usulüne uygun izin talebi olması münasebetiyle kabulünün İç Tüzük'ün 151'inci maddesi uyarınca Genel Kurula teklif edilmesine karar verilmiştir.

Genel Kurulun onayına sunulur.

Mustafa Şentop

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi Başkanlığın okunan tezkeresine konu Başkanlık Divanı kararını okutup oylarınıza sunacağım:

Karar No: 86

Karar Tarihi: 13/10/2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Kararı

İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'nun, 1/6/2022-28/6/2022 tarihlerine yönelik yirmi sekiz günlük izin talebinin, 1/6/2022 tarihinden itibaren on dört günlük kısmının geçmişe yönelik olması nedeniyle reddinin ve 15/6/2022-28/6/2022 tarihlerini kapsayan on dört günlük kısmının usulüne uygun izin talebi olması münasebetiyle kabulünün İç Tüzük'ün 151'inci maddesi uyarınca Genel Kurula teklif edilmesine karar verildi.

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Edilmemiştir, zapta geçsin ama.

BAŞKAN – Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Reddettiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar... Bu olay yanlış bir olay, geçmişe dönük rapor aldı, bu uygunsuz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır... Yanlış.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, çok özür diliyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yanlış, yanlış. Dediğin gibi değil, mahcup olursun. Sordum ben... Mahcup olursun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama girmesin o zaman işe.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – On dört...
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayının yanlış verildiğini iddia ediyor CHP'li arkadaşlar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar... Sayın Başkan...
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yanlış...
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu konunun siyasi...
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mahcup olursun bak, sordum.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman karışmayacaklar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçmişe dönük on dört günlük kısmını reddetmişler, geleceğe dönük izin vermişler.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – O zaman karışmayacak Ali Şeker.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ne karışmayacak?
BAŞKAN – Sayın Başkan...
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayı sayacaksak AK PARTİ çoğunlukta ama konunun hassasiyetini biliyoruz, saygı duyuyoruz Sayın Başkan.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, hayır... Neyse oyunuz onu verin.
BAŞKAN – Sayın Başkan...
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Öyle dediğin gibi geçmişe dönük rapor falan yok.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz sanki bilmiyor muyuz meselenin ne olduğunu!
ALİ ŞEKER (İstanbul) – Biz meselenin ne olduğunu...
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçmişe dönük...
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben biliyorum. Aykut Erdoğan'ın yanlış raporu var.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır yok.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yanlış.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok. Ben gittim, baktım.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, eski yıllara dönük rapor alınmaz, bu yanlış ama Divanın kararına saygı duyuyoruz, olay bu.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yok öyle bir şey. Mahcup olursun, yok öyle bir şey.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Divanın kararına saygı duyuyoruz.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Git oku, git oku; izin talebi.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bizi tahrik etmeyin Ali Bey.
BAŞKAN – Sayın Turan...
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayım olursa Aykut Erdoğan'ın vekilliği düşer.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ağabeyciğim, bak, bak, öyle bir şey değil; yanlış, yanlış.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oylayalım mı bir daha?
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oyla. Yanlış.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ama yanlış olur, yanlış yaparsınız.
Oylayalım mı Sayın Başkan?
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, dediğin gibi bir durum yok. İstediyin oyu da kullan.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Olur mu öyle şey?
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geçmişe dönük istediği izin talebi reddedilmiş.
BAŞKAN – Sayın Turan, müsaade eder misiniz?
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, saymanıza saygı duyuyoruz. Saydığınızdan sonra CHP'li arkadaşların bunu polemik yapmasını da saygısız buluyoruz. Takdir zatinalinizin.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Reddedilen o kısım ya.
BAŞKAN – Sayın Turan, raporla bir ilgisi yok. Bu, tamamen önümüzdeki dönemle ilgili iznin ilgilidir.
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biliyorum Sayın Başkan. AK PARTİ bunu reddederse –sayımız daha fazla- kriz çıkar.
ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Reddedin ya!
BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Diyoruz ki Divanın bu konudaki talebini sakinlikle karşılıyoruz, saygı duyuyoruz. Ne diyeyim daha?
BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz. Biz de gruplarımıza, vekillerimize teşekkür ediyoruz efendim.
Ortada bir yanlış anlaşılma var. İşlem doğrudur, bunu açıklamak istiyorum.
Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER

A) Danışma Kurulu Önerileri

1.- Danışma Kurulunun, gündemdeki sıralama ile Genel Kurulun çalışma saatlerinin yeniden düzenlenmesi ve 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

18/10/2022

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 18/10/2022 günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Mustafa Şentop
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Bülent Turan
Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu
Başkan Vekili
Meral Daniş Betaş
Halkların Demokratik Partisi Grubu
Başkan Vekili

Özgür Özel
Cumhuriyet Halk Partisi Grubu
Başkan Vekili
Muhammed Levent Bülbül
Milliyetçi Hareket Partisi Grubu
Başkan Vekili

Öneriler:

Gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin bu kısmın 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun

18 Ekim 2022 Salı günü (bugün) birleşiminde gündemin "Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları" kısmında yer alan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

19 Ekim 2022 Çarşamba günü birleşiminde ekli listede esas numaraları belirtilen Meclis araştırması önergelerinin görüşmelerinin birleştirilerek yapılması, bu görüşmede siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin yirmişer dakika (bu süre talep hâlinde en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilir) olması ve bu birleşimde diğer denetim konularının görüşülmeyle 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

20 Ekim 2022 Perşembe günü birleşiminde 341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

341 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması önerilmiştir.

Birleştirilerek Görüşülecek Meclis Araştırması Önergelerinin Listesi

(10/6598)
(10/6599)
(10/6600)
(10/6601)
(10/6602)
(10/6603)
(10/6604)
(10/6605)

341 sıra sayılı Gaziantep Milletvekili Mehmet Erdoğan ile 61 Milletvekilinin Endüstri Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/4487)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
Birinci Bölüm	1 ila 7'nci maddeler	7
İkinci Bölüm	8 ila 15'inci maddeler	8
Toplam Madde Sayısı		15

BAŞKAN – Kabul edenler.... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Önergeler

1.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, (2/1071) esas numaralı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/184)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır. Okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

21/1/2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

24/9/2018 tarihli (2/1071) esas numaralı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi'm esas komisyon tarafından kırk beş günde sonuçlandırılmadığından, kanun teklifimin İç Tüzük 37 hükümlerine göre doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ederim.

Ahmet Akın

Balıkesir

BAŞKAN – Önerge üzerinde, teklif sahibi olarak Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Akın. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

AHMET AKIN (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük 37'ye göre bir teklifimiz vardı ancak bugünün koşullarında, bu hafta sonu yaşadığımız acı bütün yüreğimizi dağladı ve Amasra kömür madeninde 41 emekçimizi kaybettik. Ben, kaybettiğimiz emekçilere Allah'tan rahmet diliyorum. 11 yaralımız vardı, onlardan 3'ü şu anda iyi durumda ve diğer yaralılarımıza da Allah'tan şifalar diliyorum.

Bakın, bugün burada Enerji Bakanını dinledik hep beraber. Bakarsanız Bakana, her şey yolunda, hiçbir sıkıntı yok, efendim, olaylar temiz, olumsuzluk yok ama baktığınız zaman, aldığımız sonuç şu: Sanki emekçi kardeşlerimiz, madenci kardeşlerimiz sorumlu, işte, bunu kabul etmek mümkün değil. Bir "tweet" attı diye, bir "tweet" attı diye gözaltına alınmalar varken 41 kişinin, 41 kardeşimizin vefatıyla sonuçlanan ve tek bir gözaltı olmayan konuyu unutturmaktan başka bir çaba görmüyoruz. Burada AK PARTİ bu olayı unutturmak ve bunu yatıştırmak için bir çaba içindedir. "En iyi şartlara sahip." dediğiniz madenimizde eğer 41 emekçi madencimizi kaybediyorsak diğer madenlerdeki durumu düşünmek dahi facia.

2003'ten bu yana, 2 bini maden emekçisi olmak üzere, iş kazasında 30 bin emekçi kardeşimizi kaybettik. Bakan buraya geldi, efendim, burada on sekiz saat içinde cansız bedenleri nasıl çıkardığıyla ilgili övünmeyi anlattı. Ayıptır, yazıktır, gûnahtır gerçekten. Sayılardan söz etmiyoruz burada, burada söz ettiğimiz hayat, burada söz ettiğimiz can, burada söz ettiğimiz babasız evlatlar ve yüreği yanan analar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Bey'e buradan seslenmek istiyorum: Sizin sorumluluğunuzda olan maden ocağında 41 kardeşimizi kaybettik ve burada tüm halkımızın aslında sizden beklediği bir çıkış vardı. Nedir o? Onurlu, erdemli, sorumlu bir bakanın yapması gereken istifa kararıydı; yapmadınız, konuştunuz, çektiniz gittiniz. Faciadan sadece yirmi dört gün önce orayı ziyaret ettiler, bir fotoğraf verdiler ve orada dediler ki: "Bıçak gibi kesildi." Neler kesildi? Efendim, "Kazalar." Bakıyoruz, burada bıçak gibi kesilen, oradaki alınması gereken önlemler mi maalesef. O fotoğraftaki 7 kardeşimiz, 7 emekçimiz, emekçi madencimiz şehit oldu. Bunun sorumluluğu yok mu? Amasra'daki facia "Geliyorum, önlem alın." diyor, bizim Bakan ve yanındakiler seyrediyor. Baktığınız zaman buradaki sorumluluk Soma'daki gibi, Ermenek'teki gibi devam ediyor. "Bizi kıskanıyorlar." dedikleri Almanya'ya bakıyoruz, son elli yılda bir tek ölümlü kaza yok. Onun için "Önce insan." deniyor o ülkelerde, efendim, bizim ülkemizde Enerji Bakanlığı ve AK PARTİ Hükûmetinin sorumluluğundaki madenlerde önce insan ölüyor, önce insan ölüyor ve siz çıkıp diyorsunuz ki: "Fitrat." Arkadaşlar, bakın, ne diyor inancımızda? "Önce tedbir, sonra tevekkül." Onun için Allah aşkına inancımızı siyasetinize alet etmeyin. İyi olursa AK PARTİ'den, iyi olursa Erdoğan'dan, kötü olursa Allah tarafından; bu, kabul edilebilecek bir olay değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Devletin kurumlarının kendi raporlarında Amasra'da iki günde bir kazanın yaşandığı ortada. Efendim, MAPEG'in yılda 4 kez denetim yaptığını Bakan açıkladı, burada söyledi, "En son denetim 21-27 Ağustosta yapılmış; teknik, idari yönden mevzuata aykırı bir husus tespit edilmemiş." dedi ve en son yaptığı denetimin sonuçlarını da söyledi kendine göre. Peki, burada iş müfettişlerinin yaptığı rapor nerede? İş müfettişlerinin açıklamaları nerede? Onların üzerini hızlı geçti Bakan.

Genel Başkanımız her zaman söyledi, ne dedi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurunuz efendim.

AHMET AKIN (Devamla) – "İş kazaları önlem olursa engellenir." Maden kazaları da öyle ve bunun örnekleri Almanya'da var, gelişmiş ülkelerde var. Bizim ülkede vatandaşlarımız -cinayet gibi- o madenlerde ölüme gidiyor. Genel Başkanınız Erdoğan'ın yüzüne feryat eden ve "Kardeşim göz göre göre öldü." diyen ablaya o Bakanın söylediklerini anlatın bakalım. Kimseyi kandırmaya gerek yok. 2014'te Soma'da katledilen 301 madencimiz hangi koşullarda madene indiye Amasra'da 41 madencimiz aynı koşullarda o madene indi ve maalesef orada şehit düştü. Buradaki sorumluluğunuz büyük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıldır AK PARTİ ülkeyi yönetiyor ve yeterli tedbir almadan insanlarımızı devletin madenlerine ölüme gönderiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız.

AHMET AKIN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Ben buradan AK PARTİ milletvekillerine soruyorum: Siz bu şartlarda kendi evlatlarınızı o madene indirir miydiniz? (CHP sıralarından alkışlar) Bu tedbirsizlikle gönderir miydiniz? Vicdanınız rahat mı? Uyardık, Sayıştay dile getirdi, hepimizin uyarıları var ama bunları hiçe saydınız.

Bakın, ilk gün oradaydık, ertesi gün 20 milletvekili arkadaşım orada, gitti taziyeye; bütün evleri, bütün o şehit ailelerinin yakınlarını taziyeye gitti. Buradaki ortak dil şuydu: "Madenin bir ay kapatılması gerekiyor." denmiş, "Gaz oranı yüksek." denmiş, "Yüksek havalandırma yapılması gerekiyor." denmiş. Ne oldu? Yapıldı mı? Yapılmadı. Ne oldu? 41 canımız orada şehit düştü.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince denetim konuları ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 19 Ekim 2022 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.47